

Π.3.3.1

Ολοκληρωμένο Σχέδιο Φιλοξενίας Ψηφιακών Νομάδων στην Κρήτη

Το έργο με τίτλο «Σύμπραξη Καινοτόμων Δράσεων Τουρισμού Υπαίθρου» και διακριτικό τίτλο: «JoinOuT», υλοποιείται στο πλαίσιο της Δράσης "Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ΣΣΚ» - 2η Πρόσκληση: Επιχειρήσεις» και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» του ΕΣΠΑ 2014-2020» (κωδικός Έργου: ΓΓ2CL-0359457).

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1. Η Έννοια και το Πλαίσιο του Ψηφιακού Νομαδισμού	9
1.1 Έννοιολογική Προσέγγιση του Όρου	9
1.2 Το Προφίλ και τα Χαρακτηριστικά του Ψηφιακού Νομά.....	12
1.3 Πανδημία και Ψηφιακός Νομαδισμός	14
1.4 Μία Τρέχουσα Ποσοτική Αποτίμηση του Φαινομένου.....	15
Κεφάλαιο 2. Ψηφιακός Νομαδισμός & Τουρισμός: Ευκαιρίες & Προκλήσεις	18
2.1 Προς μία νέα παγκόσμια τουριστική αγορά;.....	18
2.2 Ψηφιακοί Νομάδες και Ελληνικό Τουριστικό Προϊόν	25
2.3 Το Ελληνικό Θεσμικό και Κανονιστικό Πλαίσιο περί Νομαδικού Τουρισμού.....	28
2.4 Οφέλη και επιδιώξεις για την οικονομία.....	30
2.5 Κριτήρια Επιλογής του Τόπου Προορισμού	31
2.6 Από τον Αστικό στον Ψηφιακό Νομαδισμό της Υπαίθρου	33
2.7 Η σπουδαιότητα της δημιουργίας κοινοτήτων ψηφιακών νομάδων	35
2.8 Η Κρήτη ως προορισμός και τόπος φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων	37
2.9 Η Κρήτη ως τόπος ψηφιακού νομαδισμού.....	40
Κεφάλαιο 3. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	43
3.1 Το παράδειγμα της Κροατίας	43
3.2 Το παράδειγμα της Πορτογαλίας	43
3.2.1 Μαδέρα	43
3.2.2 Cascais.....	44
3.2.3 Σύνδεσμος Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δικτύου Ορεινών Χωριών	45
3.3 Το παράδειγμα της Ισπανίας	45
3.4 Το παράδειγμα της Ιταλίας	46
3.4.1 Tursi	46
3.4.2 Έξυπνα χωριά στην Ιταλία.....	46
3.4.3 1€ House Project	47
3.5 Το παράδειγμα της Λιθουανίας	47
3.6 Το παράδειγμα της Γαλλίας	48
3.7 Το παράδειγμα της Κόστα Ρίκα.....	48
Κεφάλαιο 4. ΈΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ	49
4.1 Μεθοδολογία.....	49
4.2 Έρευνα με χρήση δομημένης συνέντευξης	49
4.2.1 Σχεδιασμός πλαισίου ερωτήσεων δομημένης συνέντευξης.....	49
4.2.2 Δειγματοληψία	50
4.2.3 Μέθοδοι συλλογής υλικού	50
4.2.4 Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων	51
4.2.5 Περιγραφική Στατιστική.....	51
4.2.6 Αποτελέσματα έρευνας	51
4.3 Έρευνα με χρήση ημιδομημένης συνέντευξης.....	73
4.3.1 Σχεδιασμός συνέντευξης.....	73
4.3.2 Μέθοδος δειγματοληψίας	73
4.3.3 Μέθοδοι συλλογής συνεντεύξεων.....	73

4.3.4 Αποτελέσματα συνεντεύξεων	74
Κεφάλαιο 5. S.W.O.T. Analysis	75
5.1 Δυνατά Σημεία	75
5.2 Αδύνατα Σημεία.....	76
5.3 Ευκαιρίες.....	77
5.4 Απειλές.....	77
Κεφάλαιο 6. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΝΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	78
6.1 Σκοπός	78
6.2 Στόχοι.....	79
6.3 Κριτήρια επιλογής Ζωνών.....	80
6.4 Πίνακας με όλα τα κριτήρια ανά ζώνη.....	79
6.5 Περιγραφή οικισμών και δορυφόρων -Περιγραφή Ζωνών	81
6.5.1 Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου	81
6.5.2 Περιφερειακή Ενότητα Χανίων	82
6.5.3 Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	83
6.5.4 Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου	83
6.6 Δημιουργία «οδικού χάρτη»	85
6.6.1 ΖΩΝΗ 1: ΑΡΧΑΝΕΣ	85
6.6.2 ΖΩΝΗ 2: ΒΑΜΟΣ	85
6.6.3 ΖΩΝΗ 3: ΠΕΡΑΜΑ	86
6.6.4 ΖΩΝΗ 4: ΝΕΑΠΟΛΗ	86
6.6.5 ΖΩΝΗ 5: ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟ	87
Κεφάλαιο 7. ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ	88
7.1 Διαφήμιση	89
7.2 Επίσημες τουριστικές ιστοσελίδες φορέων.....	90
7.2.1 ΕΟΤ www.visitgreece.gr	90
7.2.2 Περιφέρεια Κρήτης https://www.incrediblecrete.gr/	90
7.2.3 Δήμοι της Κρήτης	91
7.3 Ιστοσελίδες που απευθύνονται σε ψηφιακούς νομάδες.....	91
7.3.1 www.workfromgreece.gr	92
7.3.2 www.workfromcrete.gr	93
7.4 Ενημερωτικά Δελτία (Newsletter)	94
7.5 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης & Ψηφιακή Διαφήμιση	94
7.5.1 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (social media)	94
7.5.2 Social media posts.....	95
7.5.3 Ψηφιακή Διαφήμιση.....	95
7.5.4 Social media campaigns	96
7.5.5 Google Ads	96
7.5.6 Digital advertorials	96
7.6 Προγράμματα φιλοξενίας & Ταξίδια Εξοικείωσης στην Κρήτη	97
7.7 Δημόσιες σχέσεις και λοιπές ενέργειες δημοσιότητας	98
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	100
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	103
Ερωτηματολόγιο	103

Qr code	116
Δημοσίευση ερωτηματολογίου σε Facebook pages	117
VisaGuide.World Digital Nomad Index.....	118
Mobile Δίκτυο ανά πάροχο	119
Μέση ταχύτητα σταθερού δικτύου στην Κρήτη	121
Κάλυψη σταθερού δικτύου Cosmote	121
Άρθρο 68 Ψηφιακοί νομάδες (τίτλος διαμονής «Z.1») του ν. 5038/2021(ΦΕΚ Α' 81/01.04.2023).....	122
Άρθρο 40 του ν. 4758/2020(ΦΕΚ Α' 242/4. 12. 2020).....	124
Περιοχές Natura(Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών and Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, 2018).....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Συνεργατικοί χώροι Κρήτης.....	127
Προσωπικότητα Επισκέπτη(Persona) Ψηφιακού νομά στην ύπαιθρο	127
Δρομολόγια ΚΤΕΛ.....	132
Χάρτης Γεωπάρκου Ψηλορείτη	136
Χάρτης Γεωπάρκου Σητείας	136
E4 μονοπάτι Κρήτης	137
Μέση ταχύτητα διαδικτύου σε χωριά Κρήτης.....	138
Συνεντεύξεις με Πολιτιστικούς Συλλόγους	141
Πολιτιστικός Σύλλογος Θραψανού	141
Πολιτιστικός σύλλογος Αβδού.....	141
Πολιτιστικός Σύλλογος Χουδετσίου	142
Πολιτιστικός Σύλλογος Μυρτιάς	142
Πολιτιστικός Σύλλογος Αρχανών	143
Πολιτιστικός Σύλλογος Βιάννος	143
Πολιτιστικός Σύλλογος Ασιτών	143
Πολιτιστικός Σύλλογος Τυλίσου.....	144
Πολιτιστικός Σύλλογος Αυγενικής	144
Πολιτιστικός Σύλλογος Γερανίου	144
Πολιτιστικός Σύλλογος Περάματος	144
Πολιτιστικός Σύλλογος Μέρωνα	145
Πολιτιστικός Σύλλογος Φουρφουρά	145
Πολιτιστικός Σύλλογος Μαργαριτών	145
Πολιτιστικός Σύλλογος Μέλαμπων	146
Πολιτιστικός Σύλλογος Βάμου.....	146
Πολιτιστικός Σύλλογος Κουρνά.....	146
Πολιτιστικός Σύλλογος Κίσσαμου.....	147
Πολιτιστικός Σύλλογος Κάντανος	147
Πολιτιστικός Σύλλογος Καλυβών	147
Πολιτιστικός Σύλλογος Σελίνου Παλαιόχωρα.....	148
Πληθυσμοί Δήμων ζωνών	148
Μουσεία Φύσης	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Αρχαιολογικοί χώροι	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Μουσεία.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Φάροι Κρήτης	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

Κάστρα-Οχυρά Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Παραδοσιακοί Οικισμοί..... Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Εκκλησίες και θρησκευτικά μνημεία Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Φεστιβάλ και πολιτιστικές εκδηλώσεις Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Χώρα προέλευσης (πηγή Statista, 2023, επεξεργασία ETAM Α.Ε.)	16
Πίνακας 2: Προτιμώμενες Δραστηριότητες (ETAM Α.Ε., Πηγή demandsage)	17
Πίνακας 3: Παράγοντες επιλογής χώρας.....	62
Πίνακας 4: Αξιολόγηση υπηρεσιών και προϊόντων	63
Πίνακας 6: Συγκεντρωτικός πίνακας κριτηρίων	80

Πίνακας Γραφημάτων

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή μεταβολή από αστική- αγροτική τυπολογία 2019-2050 (Πηγή ec.europa.eu/eurostat)	34
Γράφημα 2: Φύλο συμμετεχόντων έρευνας	52
Γράφημα 3: Ηλικία συμμετεχόντων έρευνας	52
Γράφημα 4: Χώρα Καταγωγής συμμετεχόντων έρευνας.....	53
Γράφημα 5: Οικογενειακή Κατάσταση συμμετεχόντων έρευνας.....	53
Γράφημα 6: Αριθμός παιδιών συμμετεχόντων έρευνας.....	54
Γράφημα 7: Ηλικία παιδιών συμμετεχόντων έρευνας	54
Γράφημα 8: Επίπεδο Μόρφωσης συμμετεχόντων έρευνας.....	55
Γράφημα 9: Είδος επαγγελματικής-εργασιακής σχέσης συμμετεχόντων έρευνας	55
Γράφημα 10: Τομέας επαγγέλματος συμμετεχόντων έρευνας.....	56
Γράφημα 11: Μηνιαίο εισόδημα συμμετεχόντων έρευνας	56
Γράφημα 12: Συχνότητα εργασίας μακριά από το σπίτι	57
Γράφημα 13: Αγαπημένο μέρος εργασίας.....	58
Γράφημα 14: Καιρό διαμονής κατά μέσο όρο σε μια χώρα.....	58
Γράφημα 15: Τύπος διαμονής	59
Γράφημα 16: Χώρες διαμονής Ψηφιακών νομάδων	59
Γράφημα 17: Πόλεις διαμονής Ψηφιακών νομάδων.....	60
Γράφημα 18: Μέγιστος χρόνος διαμονής σε χώρα	60
Γράφημα 19: Σπατάλη χρημάτων (διαμονή, φαγητό, μετακίνηση, κ.λπ.)	63
Γράφημα 20: Πρόθεση διαμονής στην Κρήτη	64
Γράφημα 21: Προτίμηση διαμονής εξοχή ή πόλη	64
Γράφημα 22: Λόγοι προτίμησης εξοχής	65
Γράφημα 23: Πρόθεση μέρους διαμονής στην Κρήτη.....	65
Γράφημα 24: Λόγοι προτίμησης πόλης	66
Γράφημα 25: Πρόθεση διαμονής στην Ελλάδα	66
Γράφημα 26: Πρόθεση διαμονής σε συγκεκριμένη τοποθεσία στην Ελλάδα	67
Γράφημα 27: Προσωπικές συνδέσεις ψηφιακών νομάδων με την Κρήτη.....	68
Γράφημα 28: Λόγοι προτίμησης της Κρήτης.....	69
Γράφημα 29: Τρία θετικά πράγματα στην Κρήτη	69
Γράφημα 30: Τρία αρνητικά πράγματα στην Κρήτη.....	70
Γράφημα 31: Πρόταση Κρήτης ως προορισμό για εργασία	70
Γράφημα 32: Βαθμολογία	71

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1: Ολισμός Ψηφιακού νομά (Reichenberger, 2018, Επεξεργασία ETAM Α.Ε.).....	13
Εικόνα 3: Δέκα καλύτερες χώρες για ψηφιακό νομαδισμό στην Ευρώπη(Πηγή NomadList 15-6-2023).....	19
Εικόνα 4: Δέκα καλύτερες χώρες για ψηφιακό νομαδισμό στην Ευρώπη(Πηγή NomadList 30-11-2023)	20
Εικόνα 5: Σύγκριση Ηρακλείου με Φουνσάλ	24
Εικόνα 6: Επισκεψιμότητα WorkofGreece (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023).....	27
Εικόνα 7: Επισκεψιμότητα WorkofGreece από χώρες (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023).....	28
Εικόνα 8: Επτά βασικές παράμετροι (Πηγή: Παρατηρητήριο του Κινήματος των Ψηφιακών Νομάδων).....	32
Εικόνα 9: Κάλυψη 5G στην Κρήτη (Πηγή nPerf)	39
Εικόνα 10 Χάρτης απεικόνισης cabinets παρόχων τηλεπικοινωνίας (Πηγή: https://fttxgr.eu/map).....	40
Εικόνα 11: Επισκεψιμότητα WorkfromCrete (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023)	41
Εικόνα 12: Επισκεψιμότητα WorkfromCrete από χώρες (Πηγή: SimilarWeb, 4-12-2023)	41
Εικόνα 13: Ζώνη Αρχανών	85
Εικόνα 14: Ζώνη Βάμου	85
Εικόνα 15: Ζώνη Περάματος	86
Εικόνα 16: Ζώνη Νεάπολης	86
Εικόνα 17: Ζώνη Παλαίκαστρου	87

Κεφάλαιο 1

Η Έννοια και το Πλαίσιο του Ψηφιακού Νομαδισμού

1.1 Εννοιολογική Προσέγγιση του Όρου

Το 1997 για πρώτη φορά οι Makimoto και Manners (1997) εισάγουν τον όρο «ψηφιακός νομάς» (digital nomad), για να υποδηλώσουν τα άτομα εκείνα τα οποία, λόγω της δυνατότητας που τους παρέχουν οι νέες τεχνολογίες οργάνωσης και εκτέλεσης της εργασίας, υιοθετούν ένα νέο νομαδικό τρόπο ζωής απαλλαγμένο από τους περιορισμούς του τόπου και του χρόνου. Είναι δηλαδή η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας και ειδικότερα των προσωπικών υπολογιστών που προσδιορίζουν την έννοια του “digital” και προσφέρουν σε όποια άτομα το επιθυμούν να ζήσουν εμπειρίες νομαδικής ζωής, περιφερόμενα σε ποικίλα μέρα χωρίς τον περιορισμό της χωρικής διάστασης της εργασίας.

Η εισαγωγή του συγκεκριμένου όρου φαίνεται να εδράζεται στην ωρίμανση μία ιστορικής τάσης, η οποία παρατηρείται ήδη από τις απαρχές της δεκαετίας του '80, που σηματοδοτεί και νοηματοδοτεί χαρακτηριστικά συγκρότησης ενός εναλλακτικού lifestyle, το οποίο βασίζεται στην αυξανόμενη κινητικότητα εκείνων των ατόμων που διαθέτουν μεγαλύτερη ελευθερία επιλογών, με απώτερο στόχο την προσωπική τους “αυτοπραγμάτωση” (Hannonen, 2020).

Ειδικότερα, ως ψηφιακοί νομάδες νοούνται οι εξ' αποστάσεως αυτοαπασχολούμενοι και εργαζόμενοι, που ακριβώς λόγω τις ιδιαίτερης φύσης της εργασίας τους - η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας τους αποδεσμεύει από τη συμβατική υποχρέωση της σταθερής επιτόπιας εργασιακής τους παρουσίας - έχουν τη δυνατότητα της συνεχούς μετακίνησης, καθίστανται συνεπώς «ανεξάρτητοι από την τοποθεσία», χωρίς παρόλα αυτά να διακυβεύεται η ομαλή αναπαραγωγή της εργασιακής υπεραξίας. Σε αυτό το πλαίσιο η εξ' αποστάσεως εργασία συνδυάζεται με τη δυνατότητα μετακινήσεων και ταξιδιών για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα, με μόνη προϋπόθεση την κατοχή προσωπικού υπολογιστή και τη γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο (Schlagwein, 2018). Ο ψηφιακός νομάς συνιστά ένα μετακινούμενο εργαζόμενο γνώσης, ο οποίος είναι εξοπλισμένος με ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίες του δίνουν τη δυνατότητα και την ελευθερία να εργάζεται «οποτεδήποτε και οπουδήποτε» (Liegl, 2014; Müller,

2016)). Το όραμα και οι αντιλήψεις που φέρουν σε συνδυασμό με τον τουρισμό, την αναψυχή και την επαγγελματική τους δραστηριότητα, τους οδηγούν να δημιουργήσουν έναν μοναδικό τρόπο ζωής που βασίζεται στην εξ' αποστάσεως εργασία, τις συνεχόμενες μετακινήσεις και τα ταξίδια και τις πολύ-λειτουργικές πρακτικές (Mancinelli, 2020).

Δημιουργείται κατ' αυτόν τον τρόπο, μια καθημερινότητα αφενός αποδεσμευμένη από τον περιορισμό του γεωγραφικού προσδιορισμού και αφετέρου, χαρακτηριζόμενη από μακρές μετακινήσεις, στην οποία καθίστανται συχνά δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ εργασίας και αναψυχής (Reichenberger, 2018). Με άλλα λόγια, οι ψηφιακοί νομάδες αποσκοπούν στο να προσδώσουν πλήρη ελευθερία στον τρόπο ζωής τους και μέσω αυτής, η καθημερινή τους εργασία φαίνεται να προσομοιάζει σε μία οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα που ασκούν στον ελεύθερό τους χρόνο.

Οι ψηφιακοί νομάδες χαρακτηρίζονται από ένα ιδεότυπο ψυχικού ιδεαλισμού που στο επίκεντρό του θέτει την αναζήτηση του νοήματος της ζωής, απαλλαγμένη από το άγχος της συνεχής επιδίωξη πλουτισμού. Μη διαθέτοντας σταθερό χώρο εργασίας, αναζητούν το νόημα της ζωής, στις εμπειρίες, στις προσλαμβάνουσες, στην περιπέτεια που σηματοδοτούν τα συνεχόμενα ταξίδια, εξερευνώντας και ερχόμενοι σε επαφή με διαφορετικά μέρη και πολιτισμούς, ώστε να αποκτήσουν μία βαθύτερη αίσθηση του εαυτού τους (Mancinelli, 2020). Επιλέγουν την τοποθεσία τους με βάση τον ελεύθερο χρόνο τους και τις προσδοκίες τους αναφορικά με τον ιδανικό γι' αυτούς τρόπο ζωής, συχνά διαμένοντας σε άνετα, ζεστά, γραφικά μέρη, οικονομικά προσιτά (Thompson, 2018),

Ο ψηφιακός νομαδισμός παρόλο που δεν αφορά μία συγκεκριμένη κατηγορία επαγγελμάτων, αλλά τουναντίον φαίνεται να διαπερνά οριζοντίως την πλειοψηφία των επαγγελματιών κλάδων, εντούτοις τα μεγαλύτερα ποσοστά ψηφιακού νομαδισμού συγκεντρώνουν τα χαρακτηριζόμενα ως «δημιουργικά» επαγγέλματα (μόδα, τέχνες, γράμματα, κ.α.), καθώς και οι κλάδοι της πληροφορικής, της εκπαίδευσης, των συμβουλευτικών υπηρεσιών, των πωλήσεων και του μάρκετινγκ.

Θα πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι συχνά παρατηρείται μία σύγχυση της έννοιας του ψηφιακού νομαδισμού με αυτήν της

απομακρυσμένης εργασίας¹ (remote work). Δεν πρέπει να επιχειρείται ταύτιση των δύο αυτών εννοιών, καθώς οι απομακρυσμένοι εργαζόμενοι, ως επί το πλείστον, διατηρούν ένα σταθερό μέρος διαμονής, ένα σταθερό νοικοκυριό, εργαζόμενοι καθημερινά από εκεί, ενώ όπως έχει ήδη επισημανθεί οι ψηφιακοί νομάδες διακρίνονται για την ανεξαρτησία του τύπου εργασίας τους (Thompson, 2018).

Ο ψηφιακός νομαδισμός μελετάται υπό το πρίσμα δύο διακριτών προσεγγίσεων, οποίες αποδίδουν διαφορετικό κάθε φορά σημαινόμοιο στον εννοιολογικό του προσδιορισμό: (α) η προσέγγιση με βάση την επαγγελματική ζωή και (β) η προσέγγιση με βάση το γενικότερο πρότυπο ζωής.. Σύμφωνα με την πρώτη, το κυρίαρχο σημαινόμοιο του ψηφιακού νομά είναι η επαγγελματική του ζωή, δηλαδή οι συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της εργασίας του και η αύξηση του βαθμού της εργασιακής κινητικότητας, ενώ ο εναλλακτικό τρόπος ζωής του συνιστά το παράγωγο αυτής. Εν αντιθέσει, η δεύτερη προσέγγιση θέτει στο επίκεντρο τον τρόπο ζωής που φέρει ο νομαδισμός, αποκτά δηλαδή αναλυτική και μεθοδολογική προτεραιότητα το εναλλακτικό lifestyle έναντι του νέου τρόπου εκτέλεσης και οργάνωσης της εργασίας (Hannonen, 2020; Wang et al., 2018).

Εν κατακλείδι, ο ψηφιακός νομαδισμός βασίζεται στην επιθυμία εκείνων των εργαζόμενων που προσδοκούν να ξεφύγουν από το μοτίβο μία συμβατικής καθημερινότητάς που χαρακτηρίζει τον κυρίαρχου τρόπο ζωής, επανοηματοδοτώντας την στην απόκτηση εμπειριών από τις συνεχείς μετακινήσεις, απέχοντας από την ατέρμονη διαδικασία πλουτισμού, εξασφαλίζοντας τα απαραίτητα προς το ζην, μέσω εκείνης της μορφής τηλεργασίας που τους επιτρέπει ταξίδια, ευελιξία και απομάκρυνση από το κλασσικό περιβάλλον του γραφείου (Nash et al., 2018).

¹ Η απομακρυσμένη εργασία (τηλεργασία) είναι ένας τύπος ευέλικτης εργασιακής διευθέτησης που επιτρέπει σε έναν υπάλληλο να εργάζεται από μια απομακρυσμένη τοποθεσία, εκτός των εταιρικών γραφείων. Αυτή η ρύθμιση μπορεί να βοηθήσει στη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, πρόσβασης σε ευκαιρίες σταδιοδρομίας ή μειωμένου κόστους μετακίνησης. Τα οφέλη για την εταιρεία περιλαμβάνουν αυξημένη ικανοποίηση και διατήρηση των εργαζομένων, αυξημένη παραγωγικότητα και εξοικονόμηση κόστους σε φυσικούς πόρους, είναι προαπαιτούμενο που μπορεί να οδηγήσει στο ψηφιακό νομαδισμό (Cook, 2023).

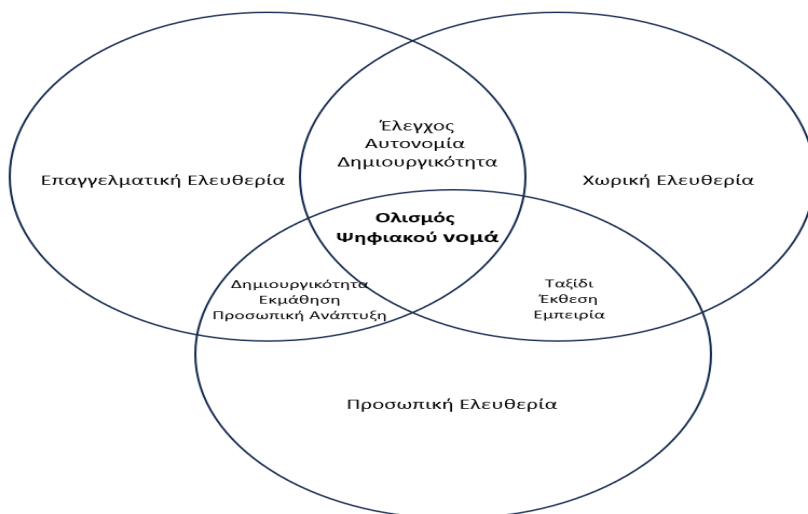
1.2 Το Προφίλ και τα Χαρακτηριστικά του Ψηφιακού Νομά

Οι ψηφιακοί νομάδες αποτελούν πολίτες του κόσμου που θέλουν να γνωρίσουν διαφορετικά είδη κουλτούρας, να αποκτήσουν καινούργιες εμπειρίες και να συναρτούν την ποιότητα της ζωής τους, όχι με βάση τον υλικό πλουτισμό, αλλά με βάση την ψυχική ολοκλήρωση και αυτοπραγμάτωση. Ανήκουν κυρίως στις ηλικιακές κατηγορίες των Millennials (γεννημένοι από το 1981 έως το 1996) και των GenZ (γεννημένοι από το 1965 έως το 1980) (Thompson, 2018. Μετακινούνται λόγω επιλογής (lifestyle mobilities)² και όχι λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων, μπορούν να ταξιδεύουν και να εργάζονται, διότι η φύση της δουλειάς τους, αλλά και ο τρόπος που την ασκούν, τους επιτρέπει να εργάζονται από οπουδήποτε και αν βρίσκονται (USource Team, 2022; Τρύφωνα, 2021).

Κίνητρο τους είναι ότι μπορούν να ζουν και να εργάζονται σε διαφορετικά μέρη του κόσμου, έχοντας τη δυνατότητα να γνωρίσουν και να έρθουν σε επαφή με εναλλακτικές, ως προς τον κυρίαρχο καταναλωτικό δυτικό τρόπο ζωής, κουλτούρες, αξίες, πρότυπα και πολιτισμούς. Η δυνατότητα της μη χωρικά εξαρτώμενης εργασίας, τους δίνει τη χαρά μίας ελευθερίας, η οποία τους καθιστά περισσότερο παραγωγικούς και δημιουργικούς.

Επιπρόσθετα, η απόφαση να γίνει κάποιος ψηφιακός νομάς απαιτεί προσεκτική προετοιμασία και σχολαστικό σχεδιασμό. Μπορεί οι ψηφιακοί νομάδες να σημειώνουν υψηλά επίπεδα ικανοποίησης, όμως πρέπει να διαχειριστούν προκλήσεις όπως η προσωπική ασφάλεια, η διαχείριση εργασίας και ταξιδιών, η απουσία της οικογένειας και φίλων, η διαφορά στην ώρα από χώρα σε χώρα, που δυσκολεύει την εργασία τους, η μοναξιά αλλά και τα ταξιδιωτικά logistics (MBO Partners, 2023).

² Η κινητικότητα τρόπου ζωής δίνει έμφαση στην ελκυστικότητα χώρων από ορισμένες ομάδες ανθρώπων, που ο συνδυασμός εργασίας και αναψυχής επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την κινητικότητα (Cohen et al., 2013).

Εικόνα 1: Ολισμός Ψηφιακού νομά (Reichenberger, 2018, Επεξεργασία ETAM A.E.)

Στη σημερινή εποχή, οι ψηφιακοί νομάδες είναι ευέλικτοι επαγγελματίες εξειδικευμένων και υψηλών προσόντων, ανήκουν στη λεγόμενη δημιουργική τάξη³ (creative class) και πραγματοποιούν πλήρως διαδικτυακά εργασίες όπως: ψηφιακό μάρκετινγκ, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, σχεδιασμό ιστοσελίδων, μηχανική λογισμικού ή προγραμματισμό υπολογιστών, project managers, διδασκαλία γλώσσας, μεταφράσεις, σχεδιασμό, δημόσιες σχέσεις, επεξεργασία κειμένων δημιουργία βίντεο/περιεχομένου κ.ά.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί μία ιδιαίτερη κατηγορία ψηφιακών νομάδων, η οποία έχει καταγραφεί στη σχετική βιβλιογραφία υπό τον όρο “digital slomads” και αναφέρονται σε εκείνους του νομάδες, οι οποίοι καταγράφουν χαμηλότερους ρυθμούς μετακίνησης και μεγαλύτερο χρονικό διάστημα παραμονής στους τόπους όπου επιλέγουν να επισκεφτούν (Anderson, 2022). Σε μία σχετική έρευνα προσδιορίστηκε ότι ο χρόνος παραμονής των slomads μπορεί να παρατείνεται μέχρι και τους 3 μήνες (Fiverr Team, 2022). Επιπρόσθετα, οι slomads φαίνεται να είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι για μία πιο πράσινη ζωή. Αντί να ταξιδεύουν με αεροπλάνο, προτιμούν να χρησιμοποιούν τρένα, να υποστηρίζουν τις

³ Ως δημιουργική τάξη ορίζεται το ανθρώπινο δυναμικό που έχει κάνει ανώτατες σπουδές, αναπτύξει γνώσεις και δεξιότητες, εργάζεται σε ανώτερες και υψηλά αμειβόμενες θέσεις. Κριτήρια των εργαζόμενων αυτών σχετικά με την επιλογή του τόπου διαμονής, βασίζονται περισσότερο στα ενδιαφέροντα τους και τον τρόπο ζωής τους, παρά στην απασχόληση (Wojan, 2014; Παπαστεργίου, 2022).

τοπικές επιχειρήσεις και να προσπαθούν γενικότερα να ελαχιστοποιούν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα (Dardon, 2023).

Γενικότερα, ο κυρίαρχος ιδεότυπος του ψηφιακού νομά ως ενός νέου μοναχικού ανθρώπου, που συνεχώς ταξιδεύει με τον φορητό υπολογιστή του και ένα σακίδιο στην πλάτη δε φαίνεται να επαληθεύεται στις πλείστες των περιπτώσεων. Η πλειοψηφία είναι παντρεμένοι ή ζουν με σύντροφο, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό ταξιδεύει μαζί με τα παιδιά του, με απώτερο σκοπό να δουν νέα μέρη, να γνωρίσουν ανθρώπους και πολιτισμούς, να αποκτήσουν δεξιότητες αλλά και εμπειρίες νέων προορισμών. Είναι κατά πλειοψηφία άνθρωποι φιλελεύθερων αντιλήψεων, μη ιδιαίτερα θρησκευόμενοι, διαθέτουν υψηλή μόρφωση και υψηλή εργασιακή εξειδίκευση και διαθέτουν κατά μέσο όρο ετήσιο εισόδημα που φτάνει τα 125.00\$ (MBO partners, 2023).

1.3 Πανδημία και Ψηφιακός Νομαδισμός

Η 4^η βιομηχανική επανάσταση και ειδικότερα η χρήση νέων τεχνολογιών οργάνωσης και εκτέλεσης της εργασίας, δημιούργησε τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την εμφάνιση της εξ' αποστάσεως εργασίας. Το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19 επιτάχυνε κατά πολύ τη μετάβαση προς ένα εξ' αποστάσεως και πιο ευέλικτο μοντέλο εργασίας, δίνοντας τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να εργαστούν από μεγάλη απόσταση με τη βοήθεια των υπολογιστών τους. Οι επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι πρόσφατα απαιτούσαν, σχεδόν σε καθολικό βαθμό, την φυσική παρουσία των εργαζομένων στους χώρους εργασίας, συνειδητοποίησαν πως η τηλεργασία μπορεί να καταστεί το μοντέλο του μέλλοντος και μάλιστα χωρίς απώλειες στην παραγωγικότητά τους.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι ο εν μέρη μετασχηματισμός του τρόπου οργάνωσης και εκτέλεσης της εργασίας, καθώς, ανάμεσα σ' αλλά, φαίνεται να παγιώνεται ένα υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων που συνεχίζουν να βρίσκονται σε τηλεργασία σε σταθερή βάση, ποσοστό που προσεγγίζει το 25% στα πλαίσια της Ε.Ε. (Joint Research Center, 2023).

Ταυτόχρονα, η πανδημία άλλαξε σημαντικά την ανθρωπογεωγραφία των ψηφιακών νομάδων. Ελέω, των μέτρων που έλαβαν οι κυβερνήσεις για τον περιορισμό της διασποράς του ιού, πολλοί υπάλληλοι γραφείου αναγκάστηκαν να δουλέψουν εξ' αποστάσεως, με μεγάλη μερίδα από αυτούς να επιλέγει έναν «νομαδικό» τρόπο ζωής.

Ενδεικτικά, το 2020 ο αριθμός των υπαλλήλων στις ΗΠΑ οι οποίοι άρχισαν να εργάζονται ως ψηφιακοί νομάδες σχεδόν διπλασιάστηκε. Ο αριθμός των ψηφιακών νομάδων οι οποίοι εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες (freelancers, εξωτερικοί συνεργάτες κ.α.) αυξήθηκε επίσης κατά 12%. Η πανδημία μετασχημάτισε επίσης τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ψηφιακών νομάδων. Οι ψηφιακοί νομάδες που ανήκουν στην γενιά των Boomers και των Gen X, μειώθηκαν κατά 10% και 3% αντίστοιχα. Αντίθετα, οι νεότερες γενιές παρουσιάζουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για να υιοθετήσουν το lifestyle των ψηφιακών νομάδων. Οι Gen Z και οι Millennials αυξήθηκαν κατά 14%, καθώς τα άτομα μικρότερης ηλικίας διαθέτουν την απαραίτητη ευελιξία που είναι συνήθως αναγκαία για τον τρόπο ζωής των ψηφιακών νομάδων (Frydman, 2022).

1.4 Μία Τρέχουσα Ποσοτική Αποτίμηση του Φαινομένου

Η ακριβής ποσοτική αποτίμηση του φαινομένου ενέχει εγγενείς δυσκολίες, δηλαδή καθίσταται εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθεί ο παγκόσμιος αριθμός των ψηφιακών νομάδων, δεδομένου ότι δεν είναι απαραίτητο να εγγραφούν πουθενά, δεν χρειάζεται να ενημερώσουν τη χώρα που προσωρινά διαμένουν, καθώς και δεν είναι απαραίτητη η εγγραφή τους στη χώρα μετάβασής τους, σε αντίθεση με τους μετανάστες (Korpela, 2020). Να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει ξεκάθαρη ένδειξη ότι οι ψηφιακοί νομάδες χρησιμοποιούν όντως οποιαδήποτε από τις ψηφιακές νομαδικές βίζες που υπάρχουν στις χώρες μετάβασής τους (Dreher and Triandafyllidou, 2023).

Παρόλες τις προαναφερθείσες δυσκολίες, υπάρχουν αρκετές μελέτες (ενδεχομένως φέροντας και μία τάση αισιοδοξίας) που συντείνουν σε εκτιμήσεις προβλέψεων περί του συνολικού αριθμού των ψηφιακών νομάδων να προσεγγίσει το 1 δισεκατομμύριο μέχρι το 2035. (Levels, 2015).

Όσο αφορά την τρέχουσα εικόνα, υπολογίζεται ότι αριθμός των ψηφιακών νομάδων φτάνει τα 35 εκατομμύρια παγκοσμίως, εκ των οποίων τα 16.9 εκατομμύρια εξ αυτών προέρχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η πλειοψηφία αυτών είναι άνδρες (το 58%) και το 47% ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία των Millennials (Shewale, 2023). Το μεγαλύτερο ποσοστό των ενεργεία ψηφιακών νομάδων προέρχεται από τις Η.Π.Α., ανέρχονται στα 17.3 εκατ., καταγράφοντας αύξηση κατά 2% σε σχέση με το 2022, και 131% σε σχέση με την προ-πανδημίας εποχή. (MBO partners, 2023).

Όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα, οι χώρες καταγωγής των ψηφιακών νομάδων ανήκουν στο λεγόμενο «Πρώτο Κόσμο», τις αναπτυγμένες οικονομίες της Δύσης, με μοναδική εξαίρεση τη Ρωσία που ανήκει στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Τα στοιχεία αυτά έρχονται επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι επί της αρχής οι ψηφιακοί νομάδες επιζητούν ένα εναλλακτικό από τον κυρίαρχο δυτικό, τρόπο ζωής.

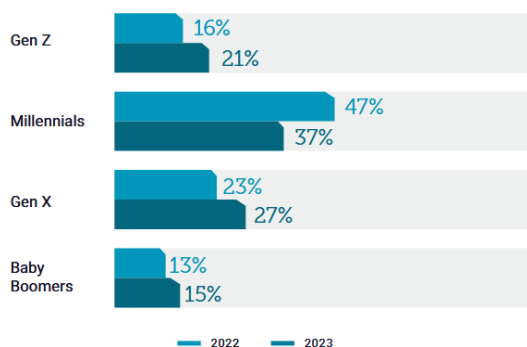
Πίνακας 1: Χώρα προέλευσης ψηφιακών νομάδων

Χώρα	Ποσοστό ψηφιακών νομάδων
Ηνωμένες Πολιτείες	47%
Ηνωμένο Βασίλειο	7%
Ρωσία	5%
Καναδάς	4%
Γερμανία	4%
Γαλλία	3%
Αυστραλία	2%
Βραζιλία	2%
Ολλανδία	2%

Πηγή: Statista, 2023, επεξεργασία ETAM Α.Ε.

Όσο αφορά την ηλικιακή και διαγενεακή κατανομή, παρατηρείται κυριαρχία που φτάνει στο αθροιστικό ποσοστό το 64% κατά το έτος 2023 των ψηφιακών νομάδων που έχουν γεννηθεί κατά τις δεκαετίες του '70 και '80. Αξιοσημείωτη είναι και σημαντική αύξηση κατά 5% της πλέον πρόσφατης ηλικιακής ομάδας της Gen Z.

Πίνακας 2: Ηλικιακή & Διαγενεακή Κατανομή των Ψηφιακών Νομάδων

Πηγή: MBO partners, 2023)

Εκτιμάται ότι οι προερχόμενοι από τη γενιά των Gen Z ψηφιακοί νομάδες θα συνεχίσουν να αυξάνονται με εκθετικούς ρυθμούς, καθώς η πλειοψηφία αυτών που ανήκουν στη συγκεκριμένη γενιά θα (το 70% περίπου) αναμένεται να εισέλθει στην αγορά εργασίας τα επόμενα 7 χρόνια. (MBO partners, 2023). Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει κατά σειρά προτίμησης τις αθλητικές δραστηριότητες που επιθυμούν να ασκούν οι ψηφιακές νομάδες κατά τον ελεύθερό τους χρόνο.

Πίνακας 3: Προτιμώμενες Αθλητικές Δραστηριότητες Ψηφιακών Νομάδων

Δραστηριότητα	% γυναίκες νομάδες	% of άνδρες νομάδες
Πεζοπορία	52%	49%
Yoga	45%	21%
Γυμναστική	40%	47%
Κολύμβηση	24%	24%
Τρέξιμο	21%	29%
Ποδηλασία	18%	26%
Καταδύσεις	15%	16%
Surfing	15%	18%
Αναρρίχηση	13%	16%

Πηγή: Επεξεργασία ETAM A.E., Πηγή demandsage⁴

⁴ <https://www.demandsage.com/digital-nomads-statistics/>

Κεφάλαιο 2

Ψηφιακός Νομαδισμός & Τουρισμός: Ευκαιρίες & Προκλήσεις

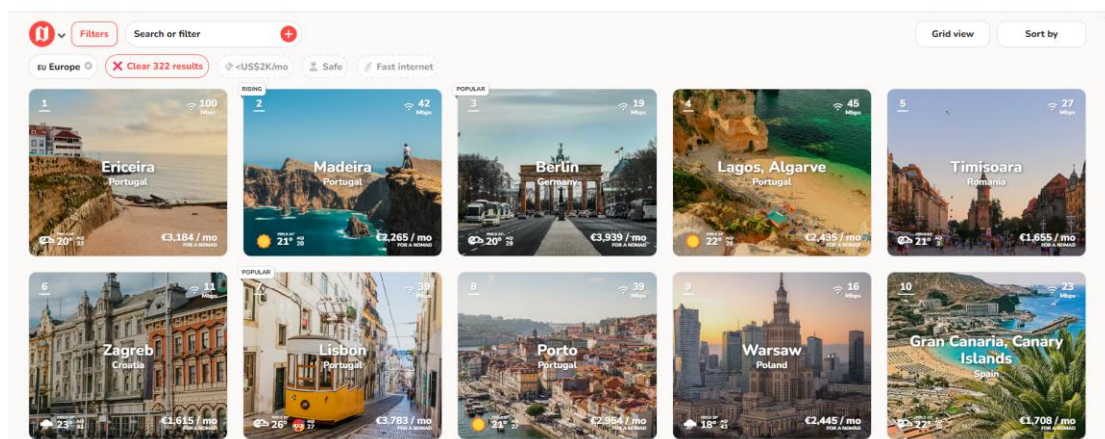
2.1 Προς μία νέα παγκόσμια τουριστική αγορά;

Στη σχετική βιβλιογραφία, ο ψηφιακός νομαδισμός νοηματοδοτείται ποικιλότροπος και ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του εκάστοτε ερευνητή, ως μια σύγχρονη μορφή δημιουργικού τουρισμού (Vagena, 2021), ως ένας καινοφανής τρόπος απασχόλησης του ελεύθερου χρόνου (Reichenberger 2018), ως μία καινοτόμα μορφή ανεξάρτητου γεωγραφικά ανθρωπίνου δυναμικού (Chevtaeva & Denizci-Guillet, 2021), ως μία νέα οικονομική δραστηριότητα και ως ένα νέο πολιτισμικό φαινόμενο (Thompson, 2019). Η Ελλάδα, ως μια χώρα, στην οποία η έμμεση συνεισφορά του τουρισμού προσεγγίζει το 30% του Α.Ε.Π., οι ψηφιακοί νομάδες μπορούν να αποτελέσουν εκείνη τη niche market που θα συνιστά μια επιπρόσθετη σημαντική πηγή εσόδων για τη χώρα. Το φαινόμενο των ψηφιακών νομάδων (αλλά και των remote workers), η δυναμική του οποίου εντάθηκε μετά τις τεκτονικού τύπου αλλαγές που επέφερε η πανδημία στην αγορά εργασίας, προσφέρει στους τόπους προορισμού την ευκαιρία να δημιουργήσουν ένα εναλλακτικό μοντέλο τουρισμού συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι ψηφιακοί νομάδες, αποτελούν πλέον στη σημερινή εποχή, συνέπεια και της πανδημίας του Covid – 19, ένα πολύ δυναμικό τμήμα της τουριστικής αγοράς, το οποίο βάσει των χαρακτηριστικών του (συνεχείς μετακινήσεις, υψηλό εισόδημα, κλπ.), αποτελούν ιδιαίτερο ελκυστικό κοινό καθώς συνιστούν παράγοντα σημαντικού εισοδήματος για τις χώρες υποδοχής. Χαρακτηριστικό ως προς αυτό είναι ότι γεγονός ότι σύμφωνα με μετριοπαθείς εκτιμήσεις που έχουν γίνει για ποικίλες χώρες προορισμούς τα spillover effects 100.000 ψηφιακών νομάδων με μέσο χρόνο διαμονής τους 6 μήνες αποτιμώνται σε 1,6 δισ. ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχεί στα έσοδα που αποφέρουν 2,5 εκατομμύρια «κλασσικού τύπου» τουρίστες, με μέσο ορό διακοπών τις 7 ημέρες (MIT Enterprise Forum)⁵.

⁵ <https://www.amna.gr/en/article/531531/Tourism-ministry-developing-plan-for-attracting-so-called-digital-nomads>

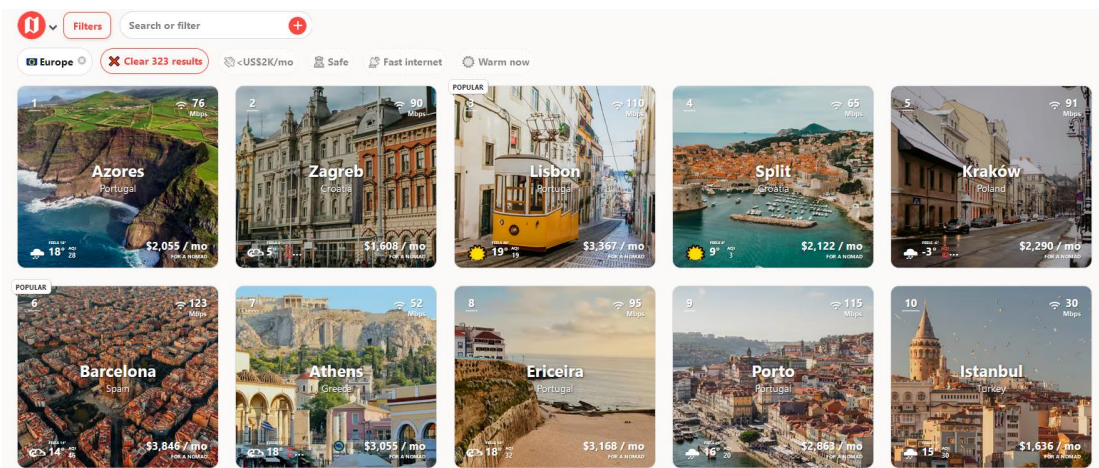
Προς την κατεύθυνση της συγκρότησης και της δόμησης μία διακριτής τουριστικής αγοράς ψηφιακού νομαδισμού έχουν δημιουργηθεί ψηφιακές πλατφόρμες που παρέχοντας πληθώρα δεδομένων, διευκολύνουν τους ψηφιακούς νομάδες να βρουν τα καλύτερα μέρη για να ζήσουν και να εργαστούν εξ αποστάσεως με βάση το κόστος ζωής, την ταχύτητα του διαδικτύου και μια σειρά από άλλα κριτήρια. Για παράδειγμα, το Nomadlist.com (2023) είναι η πιο συχνά αναφερόμενη πηγή δημοφιλών προορισμών για ψηφιακούς νομάδες. Ο ιστότοπος έχει ένα "Nomad Score" που δημιουργείται από τις απαντήσεις των εγγεγραμμένων ψηφιακών νομάδων και ενσωματώνει εκτιμήσεις κόστους ζωής, ταχύτητας Διαδικτύου ασφάλεια/έγκλημα και διασκέδαση.

Εικόνα 2: Δέκα καλύτερες χώρες για ψηφιακό νομαδισμό στην Ευρώπη(Πηγή NomadList 15-6-2023)

Όσο αφορά ειδικότερα την ευρωπαϊκή αγορά του νομαδικού τουρισμού, τον Ιούνιο του 2023 καταγράφονταν ως οι 10 κορυφαίοι προορισμοί οι ακόλουθοι:

1. Ερικήρα, Πορτογαλία	6. Ζάγκρεμπ, Κροατία
2. Μαδέρα, Πορτογαλία	7. Λισαβόνα, Πορτογαλία
3. Βερολίνο, Γερμανία	8. Πόρτο, Πορτογαλία
4. Lagos, Algavre, Πορτογαλία	9. Βαρσοβία, Πολωνία
5. Timisoara, Ρουμανία	10. Κανάριοι νήσοι, Ισπανία

Εικόνα 3: Δέκα καλύτερες χώρες για ψηφιακό νομαδισμό στην Ευρώπη(Πηγή NomadList 30-11-2023)

Ενώ τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, στη λίστα αυτή είχε ενσωματωθεί και η Αθήνα, διατηρώντας η Πορτογαλία την πλειοψηφία των προτιμήσεων των ψηφιακών νομάδων ως χώρα υποδοχής:

1. Αζόρες, Πορτογαλία	6. Βαρκελώνη, Ισπανία
2. Ζάγκρεμπ, Κροατία	7. Αθήνα, Ελλάδα
3. Λισσαβόνα, Πορτογαλία	8. Ερικήρα, Πορτογαλία
4. Σπλίτ, Κροατία	9. Πόρτο, Πορτογαλία
5. Κρακοβία, Πολωνία	10. Κωνσταντινούπολη, Τουρκία

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Δείκτη Απομακρυσμένης Εργασίας⁶ 2023 (Global Remote Work Index 2023) της NordLayer⁷, ενός παρόχου επιχειρηματικής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

Οι 10 καλύτερες χώρες για να δουλέψεις απομακρυσμένα είναι:

1. Δανία
2. Ολλανδία
3. Γερμανία

⁶ Ο Παγκόσμιος Δείκτης Απομακρυσμένης Εργασίας αξιολογεί τις δυνατότητες 108 χωρών, ώστε να μπορούν να χαρακτηριστούν ως κορυφαίοι προορισμοί απομακρυσμένης εργασίας. Ο συγκεκριμένος δείκτης μετρά τέσσερις κύριες διαστάσεις: ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, οικονομία, υποδομές και την κοινωνική ασφάλεια - για τη διασφάλιση της ποιότητας της απομακρυσμένης εργασίας.

⁷ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://nordlayer.com/global-remote-work-index/>

4. Ισπανία
5. Σουηδία
6. Πορτογαλία
7. Εστονία
8. Λιθουανία
9. Ιρλανδία
10. Σλοβακία

Με τη βοήθεια του Numbeo⁸ που αποτελεί τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων κόστους ζωής στον κόσμο, πραγματοποιήσαμε μία ενδεικτική σύγκριση του κόστους ζωής ανάμεσα στο Ηράκλειο και στη Φουνσάλ (την 6^η μεγαλύτερη πόλη της Πορτογαλίας, με πληθυσμιακά, πολιτισμικά και φυσικά χαρακτηριστικά αντίστοιχα με αυτά του Ηρακλείου), διαπιστώνοντας ότι το κόστος ζωής την ελληνική πόλη είναι χαμηλότερο, καθώς διαπιστώθηκε ότι ένα άτομο χρειάζεται περίπου 3.074,5 € στο Ηράκλειο για να διατηρήσει το ίδιο επίπεδο ζωής που μπορεί να έχει με 3.400,0 € στο Funchal.

Cost of Living Comparison Between Funchal and Heraklion ↔

You would need around 3,074.5€ in Heraklion to maintain the same standard of life that you can have with 3,400.0€ in Funchal (assuming you rent in both cities). This calculation uses our Cost of Living Plus Rent Index to compare the cost of living and assume net earnings (after income tax). You can [change the amount in this calculation](#).

Indices Difference

Consumer Prices in Heraklion are 16.3% **higher** than in Funchal (without rent)
 Consumer Prices Including Rent in Heraklion are 9.6% **lower** than in Funchal
 Rent Prices in Heraklion are 56.5% **lower** than in Funchal
 Restaurant Prices in Heraklion are 20.1% **higher** than in Funchal
 Groceries Prices in Heraklion are 20.2% **higher** than in Funchal
 Local Purchasing Power in Heraklion is 0.7% **lower** than in Funchal

Εικόνα 4: Σύγκριση Ηρακλείου με Φουνσάλ

⁸ https://www.numbeo.com/cost-of-living/compare_cities.jsp?country1=Portugal&country2=Greece&city1=Funchal&city2=Heraklion&tracking=getDispatchComparison

2.2 Ψηφιακοί Νομάδες και Ελληνικό Τουριστικό Προϊόν

Στην Ελλάδα, οι πρώτοι ψηφιακοί νομάδες εμφανίστηκαν πριν από περίπου πέντε χρόνια,⁹ με αρχικού προορισμούς την Αθήνα, αιγαιοπελαγίτικα νησιά και την Κρήτη, αλλά και σε αρκετά νησιά όπως και στην Κρήτη. Το ήπιο κλίμα, ο ήλιος, η θάλασσα, το φαγητό και το χαμηλό σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες κόστος ζωής αποτελούν πόλους έλξης για τους ψηφιακούς νομάδες. Η χώρα συγκαταλέγεται στους πιο δημοφιλείς καλοκαιρινούς προορισμούς, και παρέχει εξαιρετικές θεματικές τουριστικές επιλογές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Δείκτη Απομακρυσμένης Εργασίας 2023¹⁰ (Global Remote Work Index 2023) της NordLayer¹¹, ενός παρόχου επιχειρηματικής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, η Ελλάδα βρίσκεται στην 32^η θέση. Ως προς την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο έχει λάβει την 6^η θέση, ως προς την οικονομική ασφάλεια έχει λάβει τη 42^η θέση, στις ψηφιακές και φυσικές υποδομές έχει λάβει την 46^η θέση και στην κοινωνική ασφάλεια έχει λάβει την 35^η θέση.

Σε έρευνα της ιστοσελίδας InsureMyTrip¹², η Ελλάδα κατατάσσεται στην 6^η θέση παγκοσμίως, από πλευράς καταλληλότητας για τους ψηφιακούς νομάδες, ενώ σύμφωνα με το Digital Nomad Visa Index¹³ του VisaGuide.World η Ελλάδα βρίσκεται στην 28^η θέση.

Ο ακριβής αριθμός των ψηφιακών νομάδων στην Ελλάδα δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί, καθώς μετακινούνται συνεχώς, ωστόσο είναι βέβαιο ότι η κοινότητά τους συνεχώς μεγαλώνει. Σύμφωνα με στοιχεία του

⁹ <https://gr.euronews.com/2021/02/04/digital-nomads-poioi-einai-kai-giati-mas-endiaferoun>

¹⁰ Ο Παγκόσμιος Δείκτης Απομακρυσμένης Εργασίας αξιολογεί τις δυνατότητες 108 χωρών, ώστε να μπορούν να χαρακτηριστούν ως κορυφαίοι προορισμοί απομακρυσμένης εργασίας. Ο συγκεκριμένος δείκτης μετρά τέσσερις κύριες διαστάσεις: ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, οικονομία, υποδομές και την κοινωνική ασφάλεια - για τη διασφάλιση της ποιότητας της απομακρυσμένης εργασίας.

¹¹ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://nordlayer.com/global-remote-work-index/>

¹² Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://www.insuremytrip.com/travel-advice/travel-planning/best-countries-remote-work-visa/#best-countries>

¹³ Ο Digital Nomad Visa Index είναι ένα σύστημα κατάταξης που αξιολογεί και κατατάσσει τις χώρες με βάση την καταλληλότητα τους για ψηφιακούς νομάδες. Αυτός ο δείκτης θεωρεί διάφορους παράγοντες κρίσιμους για τους απομακρυσμένους εργαζόμενους που ταξιδεύουν και ζουν σε διαφορετικές χώρες. Για περισσότερες πληροφορίες: <https://visaguide.world/digital-nomad-visa/digital-nomad-index/>

NomadList.com υπολογίζεται ότι το Σεπτέμβριο του 2023 στην Αθήνα, υπήρχαν περίπου 2000 άνθρωποι που δούλευαν απομακρυσμένα.¹⁴

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του υπουργείου Εξωτερικών, το 2022 στην Ελλάδα χορηγήθηκαν 142 digital nomad visa σε επίδοξους ψηφιακούς νομάδες και σε 49 μέλη οικογένειας, ενώ από τις αρχές του 2023 έχουν χορηγηθεί ήδη 136 digital nomad visa (Κόντη, 2023).

Οργανωμένες κοινότητες ψηφιακών νομάδων φαίνεται ότι υπάρχουν ήδη στη χώρα με τη Ρόδο, το Βόλο, τα Χανιά, την Καλαμάτα, τη Νάξο, τα Ιωάννινα, τη Μυτιλήνη και τη Χαλκίδα να έχουν το προβάδισμα όσον αφορά την ύπαρξη co-living και co-working spaces. Επίσης, η Αθήνα παρουσιάζει θεαματική ανάπτυξη της ψυχαγωγίας και του σύγχρονου πολιτισμού αποτελώντας πόλο έλξης για πολλούς ψηφιακούς νομάδες.

Στα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας, όπως η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο, η Πάτρα και τα Χανιά λειτουργούν συνεργατικοί χώροι εργασίας (Co-working spaces), οι οποίοι συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ψηφιακού νομαδισμού, καθώς παρέχουν τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες για την τηλεργασία και δυνατότητες δικτύωσης και συνεργασίας.

Η δρομολόγηση σημαντικών επενδύσεων στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας καθώς και το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται μια πολύ ισχυρή κοινότητα προγραμματιστών και ειδικών στην πληροφορική, οι οποίοι ήδη εργάζονται για άλλες χώρες, αλλά ζουν στην Ελλάδα, αποτελούν συνιστώσες που θα συμβάλουν στην επιτάχυνση της μετεξέλιξης της χώρας μας σε παγκόσμιο τεχνολογικό κέντρο και κατ' επέκταση πόλο έλξης ψηφιακών νομάδων. Η τρέχουσα τεχνολογική εξέλιξη θα επιφέρει σημαντική αλλαγή στη γεωγραφία της απασχόλησης, στον χάρτη της οποίας η Ελλάδα μπορεί να έχει περίοπτη θέση, συνδυάζοντας τις φυσικές της ομορφιές και το κλίμα της, με τις τεχνολογικές υποδομές.

Το ζητούμενο για τη χώρα είναι να δημιουργήσει συνθήκες για τη συνολική υποδοχή, φιλοξενία και διαμονή των ψηφιακών νομάδων, αναδεικνύοντας πέρα από το φορολογικό και ασφαλιστικό περιβάλλον, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που καθιστούν τη χώρα θελκτική. Στο πλαίσιο αυτό,

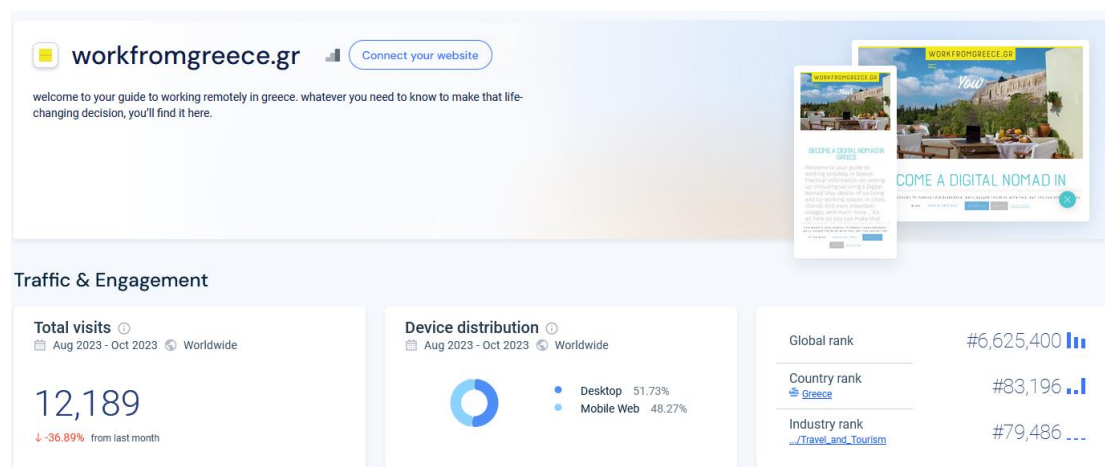
¹⁴ <https://www.ekathimerini.com/economy/1223117/digital-nomads-see-their-community-grow-in-greece/>

ψηφίστηκε σχετικός που προβλέπει έκπτωση 50% στον φόρο εισοδήματος των ψηφιακών νομάδων.¹⁵

Παρόλο που ο ήλιος, η θάλασσα, και οι φυσικές ομορφιές την καθιστούν ιδανικό προορισμό για τους ψηφιακούς νομάδες, η Ελλάδα παρόλα αυτά φαίνεται να μειονεκτεί ως προς την επάρκεια των ψηφιακών υποδομών. Η ανάπτυξη δικτύων 5G κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά το πρόβλημα παραμένει στην περιφέρεια και κυρίως στα νησιά όπου παρατηρείται αυξημένη ζήτηση εγκατάστασης ψηφιακών νομάδων.

Σε επίπεδο διαφήμισης και διάδοσης της χώρας ως επιλέξιμου τόπου για τους ψηφιακούς νομάδες, το Marketing Greece, που τελεί υπό την αιγίδα των υπουργείων Τουρισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δημιούργησε τον πρώτο ιστότοπο προσέλκυσης, ενημέρωσης και προσέγγισης των ψηφιακών νομάδων (www.workfromgreece.gr)

Όπως παρατηρείται με τη χρήση του SimilarWeb¹⁶, ο συγκεκριμένος ιστότοπος βρίσκεται στη θέση 79.486 επισκεψιμότητας στην κατηγορία Δουλειά και Τουρισμός και στη θέση 83.169 στη συνολική ελληνική κατάταξη. Το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεψιμότητας προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία.

Εικόνα 5: Επισκεψιμότητα WorkofGreece (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023)

¹⁵ Για περισσότερες πληροφορίες, συνεχίστε στην ενότητα Θεσμικό και Κανονιστικό Πλαίσιο

¹⁶ Το SimilarWeb είναι ένα εργαλείο το οποίο ελέγχει την επισκεψιμότητα ενός ιστότοπου.

Traffic share by country ⓘ
Aug 2023 - Oct 2023 All traffic

Search...

	Country (19)	↓ Traffic Share	Change	Country rank	Visit Duration	Pages / Visit	Bounce Rate
1	United Kingdom	38.63%	↓ 55.60%	#867,610	00:04:04	2.12	35.04%
2	Germany	18.48%	↓ 94.74%	-	00:00:14	1.33	67.37%
3	Greece	10.69%	↑ 843.33%	#83,196	00:01:51	2.13	49.99%
4	Argentina	4.38%	-	-	-	1.00	100%
5	Sri Lanka	4.10%	↓ 65.89%	#103,496	00:05:28	2.20	40.00%

Εικόνα 6: Επισκεψιμότητα WorkofGreece από χώρες (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023)

Ταυτόχρονα, στην Ελλάδα λειτουργεί και το Παρατηρητήριο Ψηφιακών Νομάδων, μία ιδιωτική πρωτοβουλία που ιδρύθηκε με σκοπό την προώθηση του ψηφιακού νομαδιμού, ως καινοτόμου και βιώσιμου τρόπου ζωής, ανταποκρινόμενου στις ανάγκες τις σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας. Παράλληλα το παρατηρητήριο σκοπό έχει την προώθηση πολιτικών που να ανταποκρίνονται και να εξυπηρετούν τις ανάγκες των ψηφιακών νομάδων, μελετώντας και αναλύοντας τα προσδοκώμενα οφέλη που δύναται να προκύψουν στους συγκεκριμένους τόπους προορισμού.

Σε αυτή την κατεύθυνση, το Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ, 2021) σε σχετική του μελέτη προτείνει την Ανάπτυξη Φορέων Διαχείρισης Προορισμού (DMOs) για την προβολή και διάχυση του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και τη σύσταση Συστημάτων Διαχείρισης Προορισμού (DMS) με στόχο την αναγνώριση και προσέγγιση εξειδικευμένων αγορών (π.χ. Millenials / Gen Z), ώστε να αναδειχτούν αποτελεσματικότερα οι τουριστικοί προορισμοί.

2.3 Το Ελληνικό Θεσμικό και Κανονιστικό Πλαίσιο περί Νομαδικού Τουρισμού

Η Ελλάδα με προμετωπίδα το σλόγκαν “αν μπορείς να δουλέψεις από οπουδήποτε, γιατί όχι από την Ελλάδα;”, αισιοδοξεί να καταστεί ένας από τους σημαντικότερους πόλους έλξης των ψηφιακών νομάδων παγκοσμίως. Στην κατεύθυνση αυτή και ειδικότερα με τον ν. 4825/2021 (ΦΕΚ Α' 157/4.9.2021), άρθρο 11, θεσπίστηκε για πρώτη φορά το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για την έκδοση άδειας διαμονής ψηφιακών νομάδων στην Ελλάδα.

Επιπρόσθετα, εισήχθησαν μια σειρά από παροχές και φορολογικά κίνητρα για την προσέλκυση αλλοδαπών επαγγελματιών που απασχολούνται υπό το καθεστώς της τηλεργασίας. Ειδικότερα, προβλέπονται:

1. Φορολογική απαλλαγή, σε περίπτωση που ο ψηφιακός νομάς εργάζεται στην Ελλάδα για λιγότερες από 183 ημέρες ετησίως, είτε α) ως μισθωτός υπάλληλος σε εταιρεία με έδρα εκτός Ελλάδας, είτε β) προσφέροντας υπηρεσίες ως ελεύθερος επαγγελματίας σε εταιρείες με έδρα εκτός Ελλάδας, δεν υπάρχει καμία απολύτως φορολογική υποχρέωση.
2. Φορολογική απαλλαγή 50% για τα πρώτα επτά (7) χρόνια, σε περίπτωση που ένας ψηφιακός νομάς ζει στην Ελλάδα για τουλάχιστον 183 ημέρες ή περισσότερες ετησίως, θα χρειαστεί να μεταφέρει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα, να εκδώσει ελληνικό αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) και να πληρώσει τοπικούς φόρους.

Στο άρθρο 68 του ν. 5038/2021(ΦΕΚ Α' 81/01.04.2023) προσδιορίζονται τόσο η διαδικασία όσο και οι προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής στην Ελλάδα των ψηφιακών νομάδων, οι οποίοι παρέχουν την εργασία τους στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών ή έργου εξ αποστάσεως, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), σε εργοδότες ή πελάτες εκτός Ελλάδας, καθώς και των μελών της οικογένειάς τους.

Στο άρθρο 40 του ν. 4758/2020 (ΦΕΚ Α' 242/4. 12. 2020) προσδιορίζεται ο ειδικός τρόπος φορολόγησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα που προκύπτει στην ημεδαπή, φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα - Προσθήκη του άρθρου 5Γ στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) (βλ. σχετικά στο Παράρτημα της παρούσας μελέτης).

Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών, έχουν το δικαίωμα της υποβολής αίτησης για Digital Nomad Visa, με την προϋπόθεση της τεκμηρίωσης ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη διάρκεια της παραμονής τους ή μισθό τουλάχιστον 3.500 € το μήνα μετά από φόρους. Το μηνιαίο αυτό ποσό προσαυξάνεται κατά 20% εάν συνοδεύεστε από τη/τον σύζυγο και 15% για κάθε παιδί. Η Ψηφιακή Άδεια Διαμονής Nomad ισχύει έως και δύο χρόνια με δυνατότητα ανανέωσης για μία επιπρόσθετη διετία.

2.4 Οφέλη και επιδιώξεις για την οικονομία

Η υιοθέτηση αυτού του ψηφιακού νομαδικού τρόπου ζωής επιφέρει θετικά αποτελέσματα, όχι μόνο στον εργαζόμενο, αλλά και στην οικονομία. Μερικά από αυτά είναι:

Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου: Η Ελλάδα είναι ένας αγαπημένος τουριστικός προορισμός, οι ψηφιακοί νομάδες συντελούν σε έναν 12μηνο θεματικό τουρισμό, αφού η εξ' αποστάσεως εργασία τους δίνει την ευκαιρία να παρατείνουν τη διαμονή τους. Επίσης, να σημειωθεί ότι ξεφεύγουμε από τα all-inclusive τουριστικά πακέτα, και τον αρνητικό αντίκτυπο που έχουν στην τοπική κοινωνία.

Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας: Η παράταση της διαμονής των τουριστών, αλλά και ο 12μήνος θεματικός τουρισμός ωθούν στην αύξηση της κατανάλωσης αλλά και γενικότερα της στήριξης της τοπικής οικονομίας, επιφέροντας την ανάπτυξη του τομέα του λιανεμπορίου και των υπηρεσιών.

Αύξηση ζήτησης καταλυμάτων σε περιοχές ενδιαφέροντος: Η προσέγγιση περισσότερων ατόμων για μετεγκατάσταση αυξάνει τη ζήτηση καταλυμάτων στις περιοχές ενδιαφέροντος τους.

Brain ReGain - Επιστροφή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού: Λόγω των φορολογικών κινήτρων που δίνονται- προσφέρονται στους ψηφιακούς νομάδες, επιτυγχάνεται και η προσέγγιση επαγγελματιών που έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό προκειμένου να αναζητήσουν υψηλόμισθες θέσεις εργασίας και να αναπτύξουν την καριέρα τους.

Τεχνολογική Καινοτομία: Οι ψηφιακοί νομάδες χρησιμοποιούν τεχνολογικές καινοτομίες για να εκτελούν τις εργασίες τους. Η εφαρμογή αυτών των τεχνολογιών μπορεί να προωθήσει την ανάπτυξη του τομέα της τεχνολογίας στη χώρα.

Προσέλκυση Επενδύσεων: Η ύπαρξη ψηφιακών νομάδων μπορεί να καταστήσει τη χώρα προσιτή και ελκυστική για επενδύσεις, καθώς οι επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν από τις υψηλής ποιότητας υπηρεσίες που παρέχουν οι ψηφιακοί νομάδες.

Διασύνδεση με Παγκόσμια Δίκτυα: Η συμμετοχή των ψηφιακών νομάδων σε παγκόσμια δίκτυα μπορεί να ενισχύσει τις διεθνείς σχέσεις και τη συνεργασία της χώρας με άλλες κοινότητες και αγορές, αφού μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της χώρας, να ενισχύσει τη συνεργασία και τις

σχέσεις μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και κοινοτήτων, να γίνει ανταλλαγή τεχνολογικών ιδεών και καινοτομιών.

Δημιουργία σχεδίου αποκέντρωσης από τα αστικά κέντρα: Στο πλαίσιο δημιουργίας ενός σχεδίου αποκέντρωσης, για την αποσυμφόρηση των αστικών κέντρων, μπορούν να ωφεληθούν τόποι που κινδυνεύουν υπό αφανισμό.

Προβολή της Ελλάδας: Οι ψηφιακοί νομάδες δύναται να αποτελέσουν εστίες θετικής προβολής- διαφήμισης της χώρας αλλά και της περιοχής που φιλοξενούνται εκτός συνόρων.

2.5 Κριτήρια Επιλογής του Τόπου Προορισμού

Οι ψηφιακοί νομάδες τείνουν να μετακινούνται σε μέρη με χαμηλότερο κόστος ζωής (Thompson, 2019). Επιπλέον, σημαντικό παράγοντα αποτελεί η έντονη ανάγκη για κοινωνικοποίηση και δικτύωση που έχουν (Bloom, 2018). Η καταπολέμηση της μοναξιάς και η έλλειψη κοινωνικοποίησης αναφέρεται συχνά ως κίνητρο για τη χρήση συνεργατικών χώρων εργασίας, ωστόσο, εν αντιθέση με τον Orel (2019) ο οποίος αναφέρει ότι οι χώροι εργασίας συχνά χρησιμοποιούνται για την εξισορρόπηση της εργασίας και του ελεύθερου χρόνου.

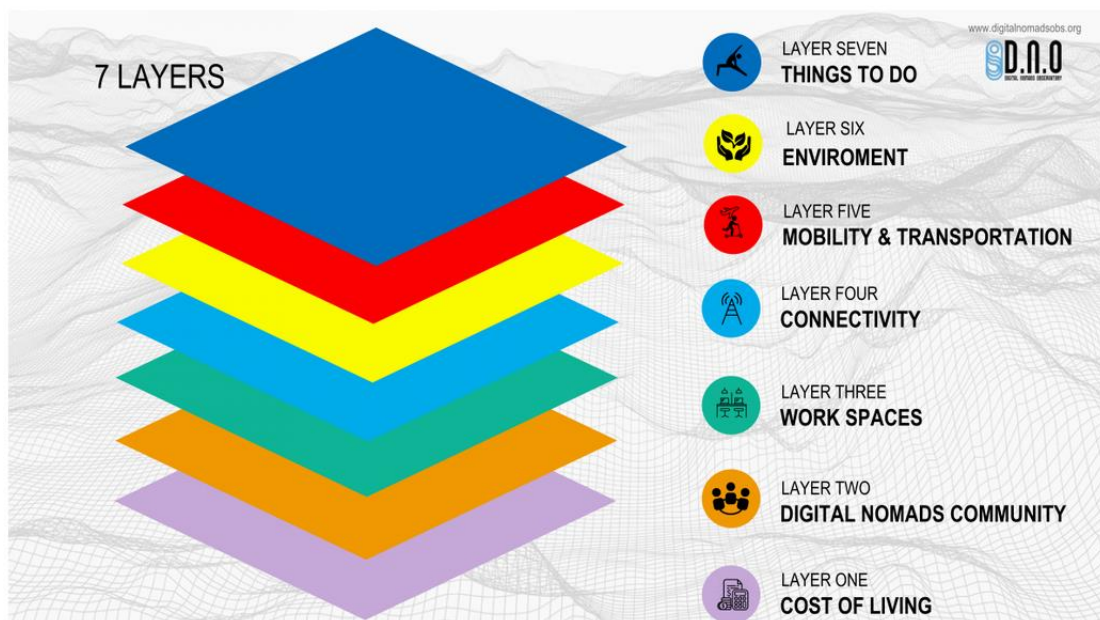
Σε πρόσφατη μελέτη για την επιλογή ελκυστικού προορισμού προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία σχετικά με την ταχύτητα του διαδικτύου, το κόστος ζωής και το επίπεδο ασφάλειας των συγκρινόμενων περιοχών (Iorganda (Vodă) et al., 2022).

Τα βασικά κριτήρια επιλογής προορισμού των ψηφιακών νομάδων είναι: (α) το κόστος ζωής, (β) η διαθεσιμότητα επαρκών δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου, (γ) η ύπαρξη εναλλακτικών χώρων εργασίας, (δ) το καθαρό φυσικό περιβάλλον και (ε) η δραστηριοποίηση επιχειρηματικής/νομαδικής κοινότητα στις χώρες/τόπους υποδοχής (PRESS ROOM, 2021).

Το Παρατηρητήριο του Κινήματος των Ψηφιακών Νομάδων εμπλουτίζει την προαναφερθείσα λίστα των κριτηρίων επιλογής, καταγράφοντας 7 παραμέτρους¹⁷ που προσδιορίζουν τον βαθμό καταλληλότητας ενός προορισμού για την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων. Ως πρώτη παράμετρος ορίζεται το κόστος διαβίωσης, το οποίο αναφέρεται στο χρηματικό ποσό που

¹⁷ <https://digitalnomadsobs.org/2021/04/26/prosarmogi-proorismon-stous-psifiakous-nomades-methodologia/?lang=el>

απαιτείται για την κάλυψη βασικών δαπανών μετά φόρων σε ένα συγκεκριμένο τόπο (στέγαση, τροφή, μετακίνηση, διασυνδεσιμότητα, θέρμανση, υγειονομική περίθαλψη). Η δεύτερη παράμετρος αναδεικνύει τη σημαντικότητα της ύπαρξης και λειτουργίας κοινότητας ψηφιακών νομάδων στον τόπο υποδοχής, ενώ η διαθεσιμότητα συνεργατικών χώρων εργασίας συνιστά την τρίτη παράμετρο. Η τέταρτη παράμετρος αναφέρεται στην ύπαρξη κατάλληλων ψηφιακών υποδομών, ενώ η πέμπτη προβάλλει την ευκολία στις μετακινήσεις και τις μεταφορές. Οι δύο τελευταίες παράμετροι αναφέρονται στο φυσικό περιβάλλον και στην ύπαρξη δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου αντιστοίχως..

Εικόνα 7: Επτά βασικές παράμετροι (Πηγή: Παρατηρητήριο του Κινήματος των Ψηφιακών Νομάδων)

Στη βάση των προαναφερθέντων, η επιλογή του τόπου προορισμού συνιστά κατ' τρόπον τινά μία διαδικασία πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων. Το αρχικό ζητούμενο είναι η περιοχή εγκατάστασης, όσο απόμακρη κι αν είναι αυτή, να διαθέτει υψηλές και αξιόπιστες ταχύτητες διαδικτύου, ώστε να μπορούν να εργαστούν οι ψηφιακοί νομάδες. Επίσης, η ύπαρξη κοινόχρηστων χώρων εργασίας, με κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες, που παρέχουν τη δυνατότητα της επαφής και διάδρασης με άλλους επαγγελματίες με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών και τη γενικότερη κοινωνικοποίηση καθίσταται εκ των ων ου άνευ προϋπόθεση.

Ακόμη οι ψηφιακοί νομάδες μπορεί να μη διαθέτουν μεταφορικό μέσο, συνεπώς προκύπτει η αδήριτη ανάγκη της εύκολης και ασφαλούς μετακίνησης με δημόσιες συγκοινωνίες, ταξί, ποδήλατα.

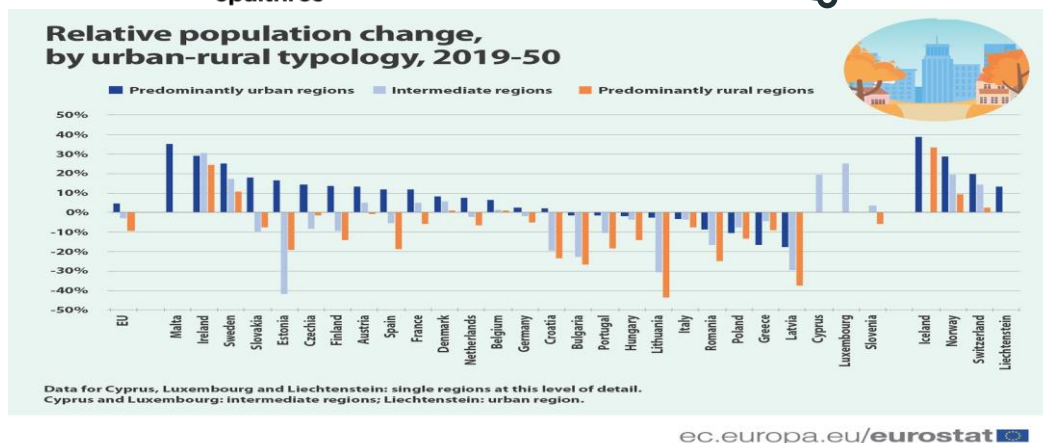
Σημαντική προϋπόθεση είναι η ασφάλεια αφού επηρεάζει σημαντικά στην επιλογή του προορισμού. Περιοχές υψηλής παραβατικότητας, περιοχές με δύσκολες καιρικές συνθήκες και αυξημένο κίνδυνο φυσικών καταστροφών και γενικά περιοχές με δύσκολο και αφιλόξενο περιβάλλον αποφεύγονται από τους ψηφιακούς νομάδες.

Λόγω του χρονικού διαστήματος που διαμένουν, επιλέγουν προορισμούς που τους προσφέρουν ένα εύρος δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη φύση, τον πολιτισμό, την ιστορία αλλά και τη γαστρονομία. Ταυτόχρονα, οι περιοχές που ενέχουν χαμηλό κόστος ζωής καθίστανται ελκυστικότερες έναντι άλλων καθώς αυξάνονται το πραγματικό εισόδημα και συνεπώς οι βαθμοί της «οικονομικής ελευθερίας». Τέλος, ο τόπος πρέπει να είναι φιλικός ως προς τις οικογένειες των ψηφιακών νομάδων παρέχοντας αξιόπιστες υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας.

2.6 Από τον Αστικό στον Ψηφιακό Νομαδισμό της Υπαίθρου

Η τάση επιστροφής από τις αστικές και προαστιακές περιοχές στην ύπαιθρο και στις αγροτικές περιοχές συνιστά ενδεχομένως την πιο ριζοσπαστική μορφή αποαστικοποίησης.

Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνονται οι τάσεις του πληθυσμού σχετικά με τις μετακινήσεις από αγροτικό σε αστικό περιβάλλον. Σύμφωνα με την προβολή εκτίμησης, ο συνολικός αστικός πληθυσμός προβλέπεται να μειωθεί κατά 17% μέχρι το 20250 στην Ελλάδα.

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή μεταβολή από αστική- αγροτική τυπολογία 2019-2050 (Πηγή: ec.europa.eu/eurostat¹⁸)

Ποικίλοι παράγοντες δύναται να καταγραφούν για να ερμηνεύσουν αυτή την τάση:

- Το μειωμένο κόστος ζωής που παρουσιάζει η ύπαιθρος σε σχέση με τις αστικές περιοχές. Η αξία των κατοικιών είναι οικονομικότερη σε σχέση με την πόλη.
- Ορισμένοι άνθρωποι επιλέγουν να εγκαταλείψουν τις αστικές περιοχές για να αποφύγουν το άγχος και τον στρεσογόνο ρυθμό ζωής των πόλεων. Ο καθαρός αέρας και η επιστροφή στη φύση τους προσφέρουν ευεξία και καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Οι τεχνολογικές εξελίξεις παρέχουν τη δυνατότητα της τηλεργασίας, συνεπώς υπάρχει μεγαλύτερος βαθμός ελευθερίας στην επιλογή της διαμονής, χωρίς κατ' ανάγκη αυτή να περιορίζεται αποκλειστικά στα αστικά κέντρα.
- Η επιστροφή στις αγροτικές περιοχές δημιουργεί τις συνθήκες για μία σχετική παραγωγική αυτονομία του νοικοκυριού και ένα περισσότερο βιώσιμο τρόπο ζωής.
- Στις αγροτικές περιοχές είναι συνήθως περισσότερο αναπτυσμένο το αίσθημα της κοινότητας και της αλληλεγγύης, χαρακτηριστικά που μπορούν να προσδώσουν επιπλέον κίνητρο για μετεγκατάσταση από το άστυ.

¹⁸https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/product/-/asset_publisher/VWjkHuaYvLIN/content/id/12796396/pop_up

- Πιθανή ύπαρξη συγγενικών σχέσεων με την ύπαιθρο ή ακόμη και μια κατοικία στη διάθεση των ατόμων που την επιλέγουν.
- Άτομα μεγάλης ηλικίας - συνταξιούχοι που αναζητούν ένα πιο ήρεμο μέρος-τρόπο ζωής.
- Άτομα τα οποία δουλεύουν στην πόλη αλλά επιθυμούν να μένουν σε ένα πιο ήρεμο περιβάλλον και να μετακινούνται μόνο για λόγους εργασίας.
- Συνεχή βελτίωση σε έργα υποδομών και συγκοινωνιών.

Η αποαστικοποίηση σχετίζεται με ποικίλες ωφέλειες τόσο για την ύπαιθρο, όσο και για τα αστικά κέντρα συντελώντας με τρόπο αποφασιστικό στη βελτίωση της βιωσιμότητας των σχετικών περιοχών και ειδικότερα αυτών των αγροτικών που κινδυνεύουν με εγκατάλειψη και μαρασμό.

2.7 Η σπουδαιότητα της δημιουργίας κοινοτήτων ψηφιακών νομάδων

Οι ψηφιακοί νομάδες όντας μακριά από τις χώρες καταγωγής τους και ευρισκόμενοι σε μία κινητικότητα, αφενός βρίσκονται μακριά από τα συγγενικά και φιλικά τους πρόσωπα, αφετέρου είναι σχετικά δύσκολο τις περισσότερες φορές να συνάψουν στενούς δεσμούς φιλίας με τους ντόπιους κατοίκους των περιοχών που επισκέπτονται. Σε αυτό το πλαίσιο, η όποια αίσθηση κοινότητας μπορούν να βιώσουν οι ψηφιακοί νομάδες, συνεχώς μετακινούμενοι από τόπο σε τόπο, προέρχεται από τους ομοειδής συνταξιδιώτες τους που μπορεί να συναντήσουν στα διαφορετικά μέρη που επισκέπτονται.

Οι κατά τόπους δημιουργούμενες κοινότητες των ψηφιακών νομάδων επιφέρουν πολλαπλά οφέλη για τα μέλη τους, καθώς:

- Ελαχιστοποιείται η αίσθηση της μοναχικής εμπειρίας, καθώς στους χώρους συνάντησης δίνεται η δυνατότητα σε αυτούς τους ταξιδιώτες να γνωριστούν, συνδεθούν, να μοιραστούν εμπειρίες και να βοηθήσουν ενδεχομένως ο ένας τον άλλον.
- Η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μπορούν να αποτελέσουν ένα καλό οδηγό για αποφυγή μελλοντικών δυσάρεστων καταστάσεων.
- Μέσω αυτών των συναντήσεων μπορούν να προκύψουν ενδεχομένως ευκαιρίες για μελλοντικές επαγγελματικές συνεργασίες, για καινοτόμα εγχειρήματα και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

- Η πρόσβαση σε πόρους και πληροφορίες αυξάνεται όταν συγκεντρώνονται σε ένα συγκριμένο χώρο τα μέλη του ψηφιακού νομαδισμού,.

Η δημιουργία, συνεπώς, κοινοτήτων ψηφιακών νομάδων, ως σημεία συνάντησης αυτών των ταξιδιωτών στις περιοχές και του τόπους που αισιοδοξούν και επιθυμούν να προσελκύσουν ψηφιακούς νομάδες καθίσταται εκ των ων ουκ άνευ.

2.8 Η Κρήτη ως προορισμός και τόπος φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων

Μια συνοπτική εικόνα της Περιφέρειας Κρήτης

Η Κρήτη έχει συνολική έκταση 8.336 km², με ακτογραμμή 1.046km και μέγιστο υψόμετρο τα 2.456m. Αποτελεί το μεγαλύτερο και πολυπληθέστερο νησί της Ελλάδας, με πληθυσμό 624.408 κάτοικους (απογραφή 2021) και διοικητικά διαιρείται σε τέσσερις περιφερειακές ενότητες, στους οποίους υπάγονται οι 24 δήμοι της περιφέρειας.

Το νησί διαθέτει άριστο κλίμα με υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας. Έχει εύκρατο μεσογειακό κλίμα με ήπιους, βροχερούς χειμώνες και ζεστά, ξηρά καλοκαίρια.

Το νησί είναι πλούσιο σε αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά μνημεία, καθώς διατηρεί ζωντανή την τοπική-λαϊκή παράδοση.

Η Περιφέρεια Κρήτης διαθέτει τρία αεροδρόμια: «Ν. Καζαντζάκης», στο Ηράκλειο, το αεροδρόμιο «Ιωάννης Δασκαλογιάννης» στα Χανιά και το «Βιτζέντζος Κορνάρος» στη Σητεία. Το κρατικό αεροδρόμιο του Ηρακλείου είναι το 2^ο σε πλήθος αριθμού αφίξεων αεροδρόμιο της Ελλάδας (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, 2022). Αναμένεται να αντικατασταθεί από το νέο διεθνές αεροδρόμιο Ηρακλείου, στο Καστέλλι του Δήμου Μινώα Πεδιάδας το 2028.

Το διεθνές αεροδρόμιο Χανίων, αποτελεί σημείο εισόδου προς τη Δυτική Κρήτη και τελεί υπό τη διαχείριση της Fraport. Να σημειωθεί ότι το 2022 το αεροδρόμιο Χανίων εξυπηρέτησε 1.309.589 επιβάτες, από διεθνείς αφίξεις (Λαμπρου & Ίκκος, 2023- INSETE).

Το αεροδρόμιο της Σητείας φιλοξενεί αεροπλάνα μικρού και μεσαίου μεγέθους και έχει παράλληλα τη δυνατότητα να δέχεται προγραμματισμένες πτήσεις τύπου charter καθώς και ιδιωτικά αεροσκάφη.

Η Περιφέρεια Κρήτης, διαθέτει δύο κύρια λιμάνια: του Ηρακλείου και της Σούδας Χανίων. Το λιμάνι του Ηρακλείου είναι κατά κύριο λόγο επιβατικό και συνδέεται με τον Πειραιά καθώς και με διάφορα νησιά του Αιγαίου, ενώ αποτελεί επίσης σημαντικό σταθμό για κρουαζιερόπλοια. Το λιμάνι της Σούδας παρέχει υπηρεσίες ελλιμενισμού και διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων. Συνδέεται μέσω τακτικών δρομολογίων με τον Πειραιά, καθώς παράλληλα, φιλοξενεί και κρουαζιερόπλοια.

Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. το έτος 2022 διακινήθηκαν συνολικά 2.600.519 επιβάτες, εκ των οποίων το λιμάνι Ηρακλείου σημειώνει την μεγαλύτερη

επιβατική κίνηση (1.280.846), ενώ δεύτερο ακολουθεί το λιμάνι της Σούδας (730.665).

Η μετακίνηση του επιβατικού κοινού στα αστικά κέντρα αλλά και μεταξύ των ελληνικών πόλεων γίνεται με χρήση λεωφορείων. Υπάρχει το ΚΤΕΛ¹⁹ Χανίων Ρεθύμνου (δυτική Κρήτη) και το ΚΤΕΛ Ηρακλείου Λασιθίου (ανατολική Κρήτη). Με τακτά δρομολόγια διασυνδέουν τις μεγάλες πόλεις του νομού (κάθε 1 ώρα), ενώ η κάλυψη στην ενδοχώρα και η διασύνδεση των βασικών χωριών - απομακρυσμένων περιοχών με τις πόλεις, είναι ανάλογη της επιβατικής κίνησης που καταγράφεται ανά εποχή (Παρατίθενται στο παράρτημα τα δρομολόγια).

Το οδικό δίκτυο στην Περιφέρειας Κρήτης διακρίνεται, στον Βόρειο Οδικό Άξονα (ΒΟΑΚ) της Κρήτης, ο οποίος διασχίζει το βόρειο τμήμα του νησιού και συνιστά υποδομή οδικών μεταφορών με υψηλή οικονομική και κοινωνική σημασία για το νησί αφού εκτείνεται από το Καστέλλι Κισσάμου ως τη Σητεία, με συνολικό μήκος πάνω από 300χλμ., καθώς και στον Νότιο Οδικό Άξονα (ΝΟΑΚ) που συνδέει περιοχές στο νότιο τμήμα του νησιού. Να σημειωθεί ότι υπάρχει πρόβλεψη αναβάθμισης του ΒΟΑΚ.

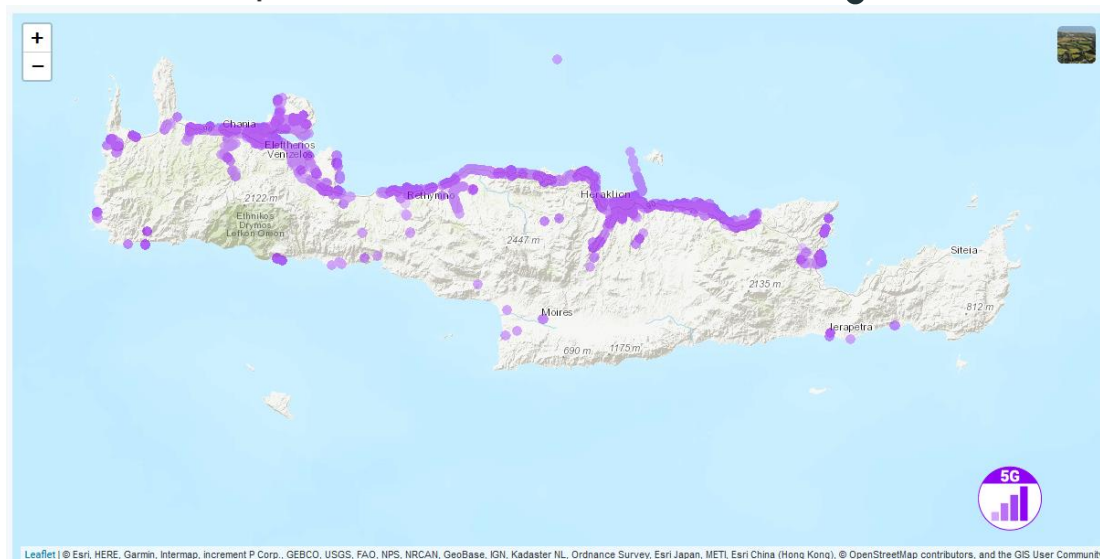
Υπάρχουν οκτώ (8) δημόσια νοσοκομεία στις μεγάλες πόλεις της Κρήτης: ένα (1) στην Π. Ε. Χανίων (Άγιος Γεώργιος), ένα (1) στην Π.Ε. Ρεθύμνου, δύο (2) στην Π.Ε. Ηρακλείου – το ένα εκ των οποίων είναι Πανεπιστημιακό - (Βενιζέλιο, ΠΑΓΝΗ) και τέσσερα (4) στην Π.Ε. Λασιθίου (Άγιος Νικόλαος, Νεάπολη, Σητεία, Ιεράπετρα). Επίσης, υπάρχουν δεκαοκτώ (18) Κέντρα Υγείας: από τέσσερα (4) στις Π.Ε. Χανίων, Ρεθύμνου και Λασιθίου, και από έξι (6) στην Π.Ε. Ηρακλείου.

Η περιφέρεια Κρήτης διαθέτει κορυφαία εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα, που συμβάλλουν στην προώθηση της επιστημονικής έρευνας και της καινοτομίας στο νησί.

Η Κρήτη έχει καλή κάλυψη σταθερής τηλεφωνίας και κινητής τηλεφωνίας, καθώς και πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι κύριοι πάροχοι κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, προσφέρουν υψηλή κάλυψη²⁰ σε όλο το νησί, συμπεριλαμβανομένων αστικών και αγροτικών περιοχών.

¹⁹ Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων -Κ.Τ.Ε.Λ.

²⁰ Παρατίθενται στο Παράρτημα αναλυτικοί πίνακες κάλυψης ανά φορέα

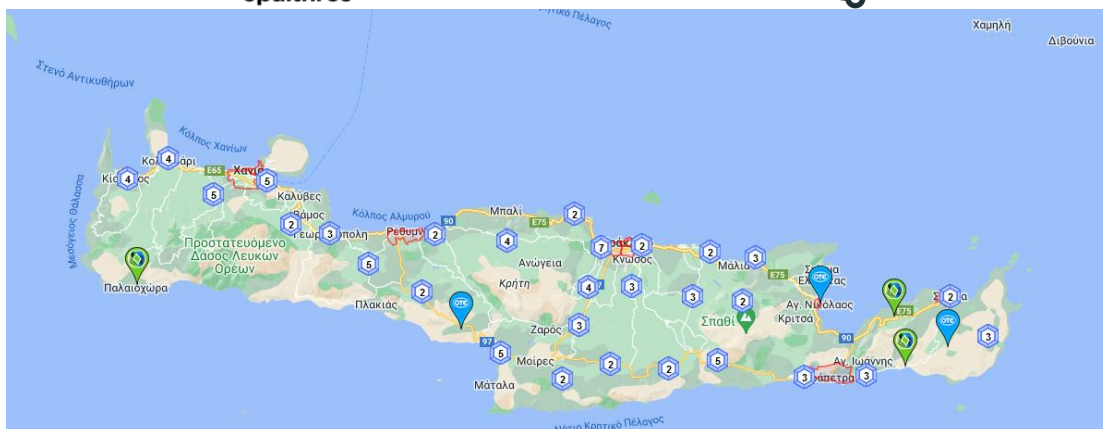
Εικόνα 8: Κάλυψη 5G στην Κρήτη (Πηγή: nPerf²¹)

Όσον αφορά το διαδίκτυο, οι πάροχοι, καλύπτουν με υπηρεσίες διαδικτύου όλες σχεδόν τις περιοχές του νησιού, με μέση ταχύτητα κατεβάσματος στο νησί τα 36.95Mbps και ανεβάσματος τα 5.58 Mbps (Οκτώβριος 2023²²) ενώ υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης με ασύρματους πυλώνες, προσφέροντας βέλτιστη επάρκεια σήματος και αρκετά υψηλές ταχύτητες στους καταναλωτές. Να σημειωθεί ότι στον ΥΠΕΡΙΩΝ²³, το καινοτόμο και εύχρηστο σύστημα μέτρησης της ποιότητας των ευρυζωνικών συνδέσεων, δεν υπάρχουν δεδομένα για την Κρήτη.

²¹ <https://www.nperf.com/en/map/5g>

²² <https://www.speedtest.net/performance/greece/crete>

²³ https://www.hyperiontest.gr/?action=dashboard&v=no_tools

Εικόνα 9 Χάρτης απεικόνισης cabinets²⁴ παρόχων τηλεπικοινωνίας (Πηγή: <https://fttxgr.eu/map>)

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προστεθεί ότι το 2005 ιδρύθηκε στο Ηράκλειο το Σχολείο Ευρωπαϊκής Παιδείας (ΣΕΠ) Ηρακλείου το οποίο είναι Πιστοποιημένο Ευρωπαϊκό (Ελληνικό δημόσιο) Σχολείο.

2.9 Η Κρήτη ως τόπος ψηφιακού νομαδισμού

Η Κρήτη συνολικά ως τόπος φαίνεται να ικανοποιεί σε επαρκή βαθμό πολλά από τα χαρακτηριστικά που οι ψηφιακοί νομάδες αναζητούν σε έναν προορισμό: καλό κλίμα/περιβάλλον, οικονομικό κόστος ζωής και μετακίνησης, αξιοθέατα και ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, καλό επίπεδο συνδεσιμότητας και μια ολοένα αυξανόμενη επιχειρηματική/ νομαδική κοινότητα.

Το νησί μπορεί να προσελκύσει ψηφιακούς νομάδες χρησιμοποιώντας μια σειρά από στοιχεία, δεδομένα και πλεονεκτήματα που σχετίζονται με τις ήπιες κλιματολογικές συνθήκες και το μεσογειακό του κλίμα, την πλούσια ιστορία και τον πολιτισμό του, την ποικιλομορφία του τοπίου, την τοπική κουζίνα και γαστρονομία, τους φιλόξενους και αυθεντικούς ανθρώπους του.

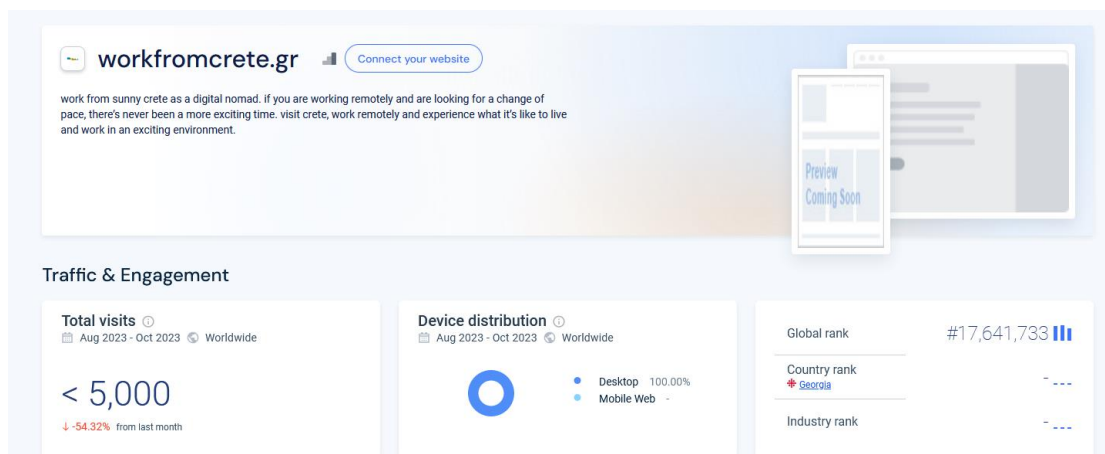
Για τον σκοπό αυτό, η Περιφέρεια Κρήτης δημιούργησε το www.workfromcrete.gr, τον πρώτο θεματικό ιστοχώρο για ψηφιακούς νομάδες που λειτουργεί σε επίπεδο Περιφερειών στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του νησιού, με στόχο την

²⁴ Ως cabinet ορίζεται το κουτί με τον τεχνολογικό εξοπλισμό, το οποίο παρέχει πρόσβαση στο διαδίκτυο σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

προώθηση και προβολή της Κρήτης ως ιδανικού προορισμού για εργασία καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Όπως παρατηρείται με τη χρήση του SimilarWeb, ο ιστότοπος βρίσκεται στη θέση Νο. 17.641733 επισκεψιμότητας στην παγκόσμια κατάταξη.

Εικόνα 10: Επισκεψιμότητα WorkfromCrete (Πηγή SimilarWeb, 4-12-2023)

Το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεψιμότητας προέρχεται από τη Γεωργία και την Κροατία.

Country (4)	Traffic Share	Change	Country rank	Visit Duration	Pages / Visit	Bounce Rate
1 Georgia	44.81%	-	-	-	1.00	100%
2 Croatia	29.75%	-	-	-	1.00	100%
3 Greece	17.31%	-	#222,696	00:02:56	2.15	42.62%
4 Estonia	8.14%	-	-	00:07:28	3.00	0%

Εικόνα 11: Επισκεψιμότητα WorkfromCrete από χώρες (Πηγή: SimilarWeb, 4-12-2023)

Σύμφωνα με το Nomadlist.com στην παγκόσμια λίστα των πόλεων που παρουσιάζουν σχετικά αυξημένη δραστηριοποίηση ψηφιακού νομαδισμού, βρίσκονται και 8 ελληνικές πόλεις, εκ των οποίων είναι το Ρέθυμνο και τα Χανιά.

Τα οφέλη από την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων στην Κρήτη είναι πολλαπλάσια σε σχέση με άλλες δραστηριότητες, δεδομένου ότι δραστηριοποιούνται όλο το χρόνο και η συνεισφορά τους στην τοπική οικονομία είναι άκρως υπολογίσιμη. Δεδομένου ότι συνήθως εργάζονται σε

τομείς που σχετίζονται με την τεχνολογία, οι ψηφιακοί νομάδες μπορούν να αποτελέσουν μια εξαιρετική πηγή για την ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς θα μπορούν να συμβάλλουν στη διασύνδεση της με αντίστοιχες σε όλο τον κόσμο.

Οι ψηφιακοί νομάδες μπορούν να παρέχουν την ευκαιρία που χρειάζεται η τεχνολογική κοινότητα προκειμένου να αναπτυχθεί εκθετικά ταχύτερα και χωρίς αποκλεισμούς, αλλά και να κάνει την Κρήτη παγκόσμιο τεχνολογικό κόμβο.

Τέλος, στην Κρήτη υπάρχουν και λειτουργούν συνεργατικοί χώροι σε πολλά και διαφορετικά σημεία του νησιού, χώροι που μπορεί να αποτελέσουν σημεία συνάντησης των ψηφιακών νομάδων που επισκέπτονται το νησί και να καλλιεργηθεί σε αυτούς ένα αίσθημα κοινότητας.²⁵

²⁵ Βλ. στο σχετικό παράρτημα μία καταγραφή αυτών των συνεργατικών χώρων.

Κεφάλαιο 3

Καλές πρακτικές

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται να παρουσιαστούν ενδεικτικά και με τρόπο συνοπτικό «καλές πρακτικές», δηλαδή χώρες και τόποι προσέλκυσης υψηλού ποσοστού ψηφιακών νομάδων, με ιδιαίτερη έμφαση στις διαδικασίες και στις δράσεις που ελήφθησαν, ώστε αυτοί οι τόποι να καταστούν εν πολλοίς σημεία αναφοράς παγκοσμίως για τον ψηφιακό νομαδισμό..

3.1 Το παράδειγμα της Κροατίας

Η πρώτη απομακρυσμένη κοινότητα στην Κροατία (First Remote Work Community Program In Croatia²⁶) όπως αναφέρεται, ήταν ένα έργο coliving με στόχο την προσέλκυση απομακρυσμένων εργαζομένων, στη γειτονιά Borik της πόλης Zadar. Διασυνδέσανε την κοινότητα απομακρυσμένης εργασίας με μια ποικιλία τοπικών πρωτοβουλιών, δημιούργησαν ένα δίκτυο συνεργατικών χώρων εργασίας και πρόσφεραν μια ποικιλία δραστηριοτήτων. Το έργο αποδεικνύει ότι είναι δυνατή η προσέλκυση ενός αρκετά νέου τύπου ταξιδιωτών σε σχεδόν οποιαδήποτε τοποθεσία του παρέχει βασικές υποδομές, χτίζοντας την κοινότητα από το μηδέν.

Οι εργαζόμενοι μπορεί να μείνουν για δύο εβδομάδες ή και για ολόκληρη τη σεζόν.

Το Valley αποτελείται από δύο ξενοδοχειακά θέρετρα τα οποία βρίσκονται το ένα δίπλα στο άλλο, προσφέρουν την καλύτερη δυνατή εμπειρία σε όσους ζουν και εργάζονται εξ αποστάσεως στην Κροατία. Παρέχουν τη δυνατότητα συνεργατικού χώρου και γυμναστήριου. Μια φορά την εβδομάδα διοργανώνεται περπάτημα στον βουνό Velebit, καθώς οι ψηφιακοί νομάδες μπορούν να κάνουν camping και να γευτούν την τοπική κουζίνα

3.2 Το παράδειγμα της Πορτογαλίας

3.2.1 Μαδέρα

Η Πορτογαλία δημιούργησε το πρώτο χωρίο²⁷ που είναι διαμορφωμένο βάση των αναγκών των ψηφιακών νομάδων. Η Περιφερειακή Κυβέρνηση της Μαδέρας σε συνεργασία με τη Startup Madeira ανέπτυξαν ένα πιλοτικό πρόγραμμα (*Digital Nomads Madeira Islands*) με σκοπό την προσέλκυση

²⁶ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <http://www.workremotelycroatia.com/>

²⁷ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://digitalnomads.startupmadeira.eu/>

ψηφιακών νομάδων στη Μαδέρα και στο Porto Santo και την τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Οι ψηφιακοί νομάδες καλούνται να μείνουν και να ανακαλύψουν τη Μαδέρα στο νομαδικό χωριό Ponta do Sol αλλά και σε άλλους προορισμούς του νησιού (Calheta, Funchal, Machico, Porto Santo, Porto Moniz, Santa Cruz, Santana Jardim do Mar,..).

Το Ponta do Sol είναι το βασικό νομαδικό χωριό φιλοξενίας, με δωρεάν χώρο εργασίας, εκδηλώσεις, πρόσβαση σε μια Slack²⁸ κοινότητα. Ένα γραφικό χωριό που συνδυάζει ιστορία, πολιτισμό, γεωργία, γαστρονομία και κοινότητα.

Μέσω της ιστοσελίδας μπορεί κάποιος να πάρει χρήσιμες πληροφορίες για την διαμονή, ενοικίαση αυτοκινήτου-μηχανής, ταξιδιωτικές πληροφορίες καθώς και να ενημερωθεί για τις δραστηριότητες της κοινότητας.

Να σημειωθεί ότι κατά την εκκίνηση του προγράμματος υπήρξαν 3000 αιτήσεις, παρόλο που ο ανώτατος αριθμός φιλοξενίας ήταν πολύ μικρότερος (100 άτομα).

Η Μαδέρα είναι ένα από τα ομορφότερα νησιά της Ευρώπης και θεωρείται ιδανικός προορισμός αφού διαθέτει υποτροπικό κλίμα, το οποίο επηρεάζεται από το θερμό ρεύμα του Κόλπου με θερμοκρασίες μεταξύ 17 και 25 βαθμών Κελσίου.

3.2.2 Cascais

Η ένωση τουρισμού Cascais ξεκίνησε μια νέα διαφημιστική καμπάνια αφιερωμένη στους ψηφιακούς νομάδες, με την ονομασία "It Works for you", η οποία περιλαμβάνει ένα διαφημιστικό βίντεο που μιλά για "απομακρυσμένη εργασία, σε συνδυασμό με τον ελεύθερο χρόνο και τον τρόπο ζωής", προσκαλώντας τους ψηφιακούς νομάδες που αναζητούν έναν εξωτερικό προορισμό να απολαύσουν τις μαγικές συνθήκες εργασίας και έναν τρόπο ζωής που εξισορροπεί την εργασία με μια συνεχή αίσθηση διακοπών, που προσφέρονται στην πόλη του Cascais .

Το Cascais είναι γνωστό ως ένα μέρος όπου μπορεί κάποιος να απολαύσει την ακτή του Ατλαντικού.

²⁸ Slack είναι ένας εύχρηστος διαδικτυακός τρόπος διασύνδεσης συναδέλφων, φίλων, ατόμων με ενδιαφέρον σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες.

3.2.3 Σύνδεσμος Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δικτύου Ορεινών Χωριών

Οι συνεργατικοί χώροι εργασίας της Cooperativa Cowork²⁹, στη Serra da Estrela, είναι πλήρως εξοπλισμένοι και σε πλήρη αρμονία με τη φύση. Σχεδιάστηκαν για να ανταποκρίνονται σε διαφορετικούς τύπους απαιτήσεων. Είναι μη κερδοσκοπικοί χώροι, που διευθύνονται από το Σύλλογο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δικτύου Ορεινών Χωριών (ADIRAM – Association for the Integrated Development of the Mountain Villages Network), σε συνεργασία με τοπικά Συμβούλια και Δήμους. Η πρόταση περιλαμβάνει μια ισορροπία μεταξύ της εργασίας σε αξιοζήλευτες συνθήκες και της απόλαυσης ενός ευχάριστου και λειτουργικού αγροτικού περιβάλλοντος, έχοντας ως κεντρική ιδέα να ζωντανέψουν τα Ορεινά Χωριά.

3.3 Το παράδειγμα της Ισπανίας

Στην Ισπανία τα μικρά χωριά προετοιμάστηκαν για να φιλοξενήσουν ψηφιακούς νομάδες. Η Ισπανία για να προωθηθεί ως προορισμός για ψηφιακούς νομάδες ετοίμασε μια διαδικτυακή πλατφόρμα³⁰ για το πρόγραμμα του Εθνικού Δικτύου, όπου καλωσορίζει τους απομακρυσμένους εργαζόμενους σε αυτά τα μικρά χωριά.

Το πρόγραμμα, *Red Nacional de Pueblos Acogedores para el Teletrabajo* στα Ισπανικά, ενθαρρύνει τα μικρά χωριά να ενταχθούν σε αυτό το δίκτυο για να προωθηθούν ως προορισμοί για ψηφιακούς νομάδες.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 30 χωριά από όλη την Ισπανία με λιγότερους από 5.000 κατοίκους. Ο στόχος του προγράμματος είναι να αναζωογονήσει αυτές τις πόλεις και τις κοινότητές τους, δίνοντας τους νέα ζωή.

Οι νομάδες θα έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν μια αληθινή και αυθεντική εμπειρία της ισπανικής κουλτούρας και κληρονομιάς μέσω των ντόπιων της πόλης, μερικοί από τους οποίους θα χρησιμεύσουν ως ευπρόσδεκτοι οικοδεσπότες και βοηθοί αφίξεων απομακρυσμένων εργαζομένων.

Στον ιστότοπο δίνεται η δυνατότητα να εισάγει ο νομάς τον επιθυμητό προϋπολογισμό δαπάνης σχετικά με το κόστος ζωής και το σύστημα του εμφανίζει τις σχετικές πόλεις και χωριά. Με ένα κλικ στην πόλη/χωριό, προβάλλεται ένα διαφημιστικό βίντεο και πληροφορίες για την πόλη/χωριό.

²⁹ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://coworkaldeiasdemontanha.pt/>

³⁰ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://pueblosacogedores.com/>

Επίσης, παρέχονται περισσότερες πληροφορίες, όπως η ταχύτητα Διαδικτύου, το κόστος ζωής καθώς και άλλες προτάσεις για τη διαμονή.

Η σελίδα της πόλης δείχνει επίσης πού βρίσκεται σχετικά με τον πληθυσμό, τη διαθεσιμότητα χώρων συνεργασίας, τη ρύπανση, τυχόν πληροφορίες σχετικά με την ιστορία της και τις δραστηριότητές της που μπορείτε να κάνετε εκεί.

3.4 Το παράδειγμα της Ιταλίας

3.4.1 Tursi

Στην Ιταλία η Start-up Kino φέρνει κοινότητες ψηφιακών νομάδων να ανακαλύψουν κρυμμένα πολύτιμα μέρη της Ιταλίας.

Ο συνεργατικός χώρος της Tursi ανήκει στην Tursi Digital Nomads³¹, βρίσκεται σ'ένα ιστορικό και καλλιτεχνικό κτίριο της πόλης, στο παλιό δημοτικό κέντρο Tursi, στη Basilicata, μια όμορφη περιοχή της νότιας Ιταλίας που εξακολουθεί να είναι σχετικά άγνωστη τόσο στους Ιταλούς όσο και στους ξένους.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα εργασίας στοχεύει στην επανεκτίμηση και τον επαναπληθυσμό μικρών χωριών, που μαστίζονται από την αστικοποίηση. Η συγκεκριμένη ιδέα γεννήθηκε ως συνέπεια του νέου εργασιακού πλαισίου που προέκυψε λόγω της πανδημίας του Covid19.

Ο συνεργατικός χώρος είναι εξοπλισμένος με Wi-Fi υψηλής ταχύτητας, δωμάτια για κλήσεις συνδιάσκεψης, μεγάλα κοινόχρηστα δωμάτια, κήπο και βεράντα με θέα στην πόλη.

Στον ιστότοπο τους μπορεί κάποιος να βρει χρήσιμες πληροφορίες για τη διαμονή του στην πόλη καθώς και για δραστηριότητες που προσφέρονται στην περιοχή.

3.4.2 Έξυπνα χωριά στην Ιταλία

Ορισμένες πόλεις³² έχουν ξεκινήσει να προσφέρουν ταξιδιωτικά κίνητρα για όσους θέλουν να εργαστούν από εκεί.

³¹ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://www.tursidigitalnomads.com/>

³² Για περισσότερες πληροφορίες: <https://edition.cnn.com/travel/article/italy-towns-pay-remote-working-cmd/index.html>

Η Santa Fiora στην Τοσκάνη και το Rieti στο Λάτσιο πρόσφεραν να καλύψουν έως και το 50% του ενοικίου, σε περίπτωση που κάποιος επέλεγε να μείνει εκεί ως απομακρυσμένος εργαζόμενος, από δύο έως έξι μήνες.

Τα τοπικά ενοίκια εκεί ήταν αρκετά φθηνά από 300-500 € το μήνα, επομένως δινόταν η δυνατότητα κάποιος να πληρώνει ενοίκιο 150€ το μήνα για να νοικιάσει ένα σπίτι ή διαμέρισμα σε ένα χωριό.

Η πρακτική αυτή ήταν μέρος ενός 10ετούς σχεδίου ανάπτυξης, με σκοπό να αναζωογονήσει τις αγροτικές περιοχές, και η πρώτη φάση εστίαζε στη συνδεσιμότητα και την τεχνολογία και την είσοδο εργαζομένων και επιχειρήσεων – για να αξιοποιήσει την τάση των ανθρώπων που θέλουν χώρο και μετακίνηση εκτός των αστικών κέντρων.

3.4.3 1€ House Project

Στην προσπάθεια διατήρησης χωριών σ' όλη την Ιταλία που είναι σε στάδιο εγκατάλειψης, αρκετοί δήμοι συμμετέχουν στο πρόγραμμα 1€ σπίτι³³. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Σικελία πρωτοστάτησε σ' αυτό το πρόγραμμα.

Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να ξαναζωντανέψουν τα χωριά, καθώς ο πληθυσμός τους έχει μειωθεί έντονα τις τελευταίες δεκαετίες, αφού πολλοί εγκαταλείπουν τις περιοχές αυτές για μεγαλύτερες πόλεις, αλλά και να δοθεί προτεραιότητα στα υπάρχοντα κτίρια, και να ελαχιστοποιηθούν οι μετασχηματικές παρεμβάσεις ώστε να διατηρηθεί η ιστορική και πολιτιστική ταυτότητα της χώρας, και να αποφευχθεί η δημιουργία νέων κτισμάτων.

3.5 Το παράδειγμα της Λιθουανίας

Οι ψηφιακοί νομάδες στη Λιθουανία έχουν την ευκαιρία να εργαστούν απομακρυσμένα από ένα ιστορικό μοναστήρι 300 ετών, το μοναστήρι Pažaislis, κοντά στην πόλη Kaunas. Κατά τη διαμονή τους μπορούν να μείνουν στο συγκρότημα φιλοξενίας του μοναστηριού "Monte Pacis" είτε στον ξενώνα του μοναστηριού.

Η Λιθουανία διαθέτει επίσης πολλά άλλα καταλύματα για εργαζομένους, όπως έναν υπερσύγχρονο χώρο εργασίας στην πόλη Klaipėda (γνωστή ως «πρωτεύουσα τηλεργασίας», ένα «Tech Spa» στο ιστορικό θέρετρο ευεξίας

³³ Για περισσότερες πληροφορίες: <https://1eurohouses.com/>

Druskininkai, μια απομακρυσμένη φάρμα στο χωριό Radiškis, δεντρόσπιτα στη νότια Λιθουανία κατά μήκος του ποταμού Merkiai.

3.6 Το παράδειγμα της Γαλλίας

Το Heyday Chalet³⁴ είναι ένα σπίτι φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων στις γαλλικές Άλπεις. Ένα πολυτελές αλπικό σαλέ που έχει ανακαινιστεί με γνώμονα την ψηφιακή συναναστροφή νομάδων, στην περιοχή του Morzine.

Η περιοχή ενδείκνυται για δραστηριότητες όπως το σκι, σνόουμπορντ, ποδηλασία βουνού (mountain bikes) καθώς και άλλες υπαίθριες δραστηριότητες.

3.7 Το παράδειγμα της Κόστα Ρίκα

Το οικολογικής φιλοσοφίας Yogo Village³⁵ αποτελεί το πρώτο χωριό πολυτελείας ειδικά σχεδιασμένο για ψηφιακούς νομάδες. Το χωριό αυτό δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες της νέας κατηγορίας τουριστών καθώς δημιουργεί νέους τρόπους επένδυσης.

Σε μια έκταση 100 στρεμμάτων μέσα στη ζούγκλα της Κόστα Ρίκα διαθέτει ευρύχωρες βίλες, κοινόχρηστους χώρους εργασίας, ιδιωτικά γραφεία, υψηλό υλικοτεχνικό εξοπλισμό, παιδικές χαρές, γυμναστήριο, πισίνα, εστιατόριο, πνευματικό κέντρο, ιδιωτικά μονοπάτια και χώρους ευεξίας.

³⁴ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://www.heydaychalet.com/index.php>

³⁵ Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε: <https://yokovillage.com/>

Κεφάλαιο 4

Έρευνα πεδίου

4.1 Μεθοδολογία

Για τους σκοπούς της συγκεκριμένης μελέτης κρίθηκε αναγκαία και η εκπόνηση μίας έρευνας πεδίου, η οποία επιχειρεί να αποτυπώσει και αξιολογήσει αφενός τις εντυπώσεις και τις προτιμήσεις των ψηφιακών νομάδων που έχουν ήδη επισκεφτεί την Κρήτη ως έναν από τους τόπους προορισμού, αφετέρου να διερευνήσει τις δυνατότητες προσφοράς υπηρεσιών ψηφιακού νομαδισμού σε συγκεκριμένους τόπους της υπαίθρου του νησιού.

Για το λόγο επιλέχθηκε η μέθοδος της τριγωνοποίησης στη βάση των πηγών των δεδομένων, θέτοντας στο επίκεντρο της έρευνας 2 διαφορετικούς πληθυσμούς, αυτού των ψηφιακών νομάδων (ζήτηση ψηφιακού νομαδισμού) και αυτού εκπροσώπων πολιτιστικών συλλόγων των προτεινόμενων τόπων υποδοχής (προσφορά ψηφιακού νομαδισμού). Ειδικότερα, επιλέχθηκε η ποιοτική έρευνα και για τους δύο πληθυσμούς της έρευνας και συγκεκριμένα η χρήση δομημένων συνεντεύξεων σε δείγμα του πρώτου πληθυσμού και η ημι-δομημένη συνέντευξη σε δείγμα του δεύτερου πληθυσμού.

4.2 Έρευνα με χρήση δομημένης συνέντευξης

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα από 2 Νοεμβρίου έως και 14 Δεκεμβρίου 2023 με σκοπό να αποτυπώσει και να αξιολογήσει τις εντυπώσεις και τις προτιμήσεις των ψηφιακών νομάδων. Συνολικά διεξήχθησαν 21 συνεντεύξεις.

4.2.1 Σχεδιασμός πλαισίου ερωτήσεων δομημένης συνέντευξης

Για τους σκοπούς της δομημένης συνέντευξης σχεδιάστηκε ένα πλαίσιο ερωτήσεων, υπό τη μορφή ερωτηματολογίου. Η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στην διατύπωση των ερωτήσεων ήταν η αγγλική. Για της ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε απλό λεξιλόγιο, ώστε να καταστούν αυτές κατανοητές και εύκολες στους συνεντευξιαζόμενους, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη προσπάθεια στη συγκρότηση των απαντήσεων.

Οι ερωτήσεις ήταν κατά κύριο λόγο κλειστού τύπου, ενώ αρκετές από αυτές απαντήθηκαν με τη μέθοδο της κλίμακας Likert (5 βαθμοί Likert-scale). Ακόμη, δόθηκε η δυνατότητα στον ερωτώμενο να εκφράσει με πλήρη ελευθερία τις προτιμήσεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματά του στις ανοικτού τύπου ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο ερωτηματολόγιο.

Το πλαίσιο των ερωτήσεων δομήθηκε στη βάση των ακόλουθων ενότητων:

Η 1^η ενότητα, αφορά στα δημογραφικά στοιχεία όσων συμμετείχαν στην έρευνα (φύλο, ηλικία, χώρα προέλευσης, οικογενειακή κατάσταση, αριθμός παιδιών και ηλικία τους, επίπεδο μόρφωσης, εργασιακή σχέση, κλάδος δραστηριοποίησης, μηνιαίο εισόδημα).

Η 2^η ενότητα, περιέχει ερωτήσεις σχετικές με τις προτιμήσεις τους ως ψηφιακοί νομάδες (προτιμώμενος χώρος εργασίας, διάστημα παραμονής σε άλλη χώρα, προτιμώμενος τύπος διαμονής, χώρες εργασίας μέχρι στιγμής, χώρα που διέμεναν το μέγιστο)

Η 3^η ενότητα επιχειρεί να διερευνήσει τα κριτήρια επιλογής της χώρας και του τόπου υποδοχής, αλλά προσεγγίζει ένα μέσο όρο καταναλωτικής δαπάνης των ψηφιακών νομάδων.

Η 4^η ενότητα αποτυπώνει τις προθέσεις για διαμονή στην Κρήτη.

Η 5^η ενότητα αποτυπώνει τις προθέσεις για διαμονή στην Ελλάδα.

Η 6^η ενότητα εξετάζει εις βάθος την πρόθεση επιλογής της Κρήτης για ψηφιακό νομαδισμό.³⁶

4.2.2 Δειγματοληψία

Ο τύπος μεθόδου δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε ήταν η απλή τυχαία δειγματοληψία. Στο απλό τυχαίο δείγμα κάθε μέλος του πληθυσμού έχει ίσες πιθανότητες να επιλεγεί για την έρευνα, αφού επιλέγεται αμερόληπτα, με αποτέλεσμα το επιλεγμένο δείγμα να είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού.

4.2.3 Μέθοδοι συλλογής υλικού

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν σε συνεργατικούς χώρους, σε Hostel, και καφετέριες που συχνάζουν ψηφιακοί νομάδες στο νησί. Επίσης, στα ίδια σημεία ζητήθηκε να τοποθετήσουν σε εμφανή σημεία ταμπέλες με Qr codes³⁷ που παρέπεμπαν στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Σύνδεσμος ερωτηματολογίου:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdkVs_Bw6XovpHSeR1JqSXhWCmsixKFWpNGvFQFXMubsSVnlw/viewform

³⁶ Το πλαίσιο των ερωτήσεων της δομημένης συνέντευξης παρατίθεται στο Παράρτημα.

³⁷ Παρατίθεται στο Παράρτημα

Ακόμη, έγινε διάχυση των ερωτήσεων στο Facebook, σε σχετικά Groups Ψηφιακών Νομάδων. Η διαδικασία αυτή ήταν αρκετά δύσκολη, καθώς δεν υπήρχε μεγάλη ανταπόκριση. Από αυτές τις ομάδες, κάποιες δε μας επέτρεψαν να αναρτήσουμε το ερωτηματολόγιο (Σχετικά με τις ομάδες, περισσότερες λεπτομέρειες θα βρείτε στο Παράρτημα). Η διαδικασία αυτή (ανάρτησης στα ίδια groups) επαναλήφθηκε και 2^η φορά χωρίς καμία ανταπόκριση.

4.2.4 Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων

Για την ανάλυση των ερωτήσεων και για τους σκοπούς της παρουσίασης των εξαχθέντων ποσοτικών αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Microsoft Excel, το οποίο αποτελεί τον πιο γνωστό επεξεργαστή υπολογιστικών φύλλων.

4.2.5 Περιγραφική Στατιστική

Η ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων γίνεται με τη βοήθεια της περιγραφικής στατιστικής (descriptive statistics), η οποία ασχολείται με την οργάνωση και τη συνοπτική και αποτελεσματική παρουσίαση των δεδομένων μιας στατιστικής έρευνας καθώς και την αναπαράσταση τους με γραφήματα.

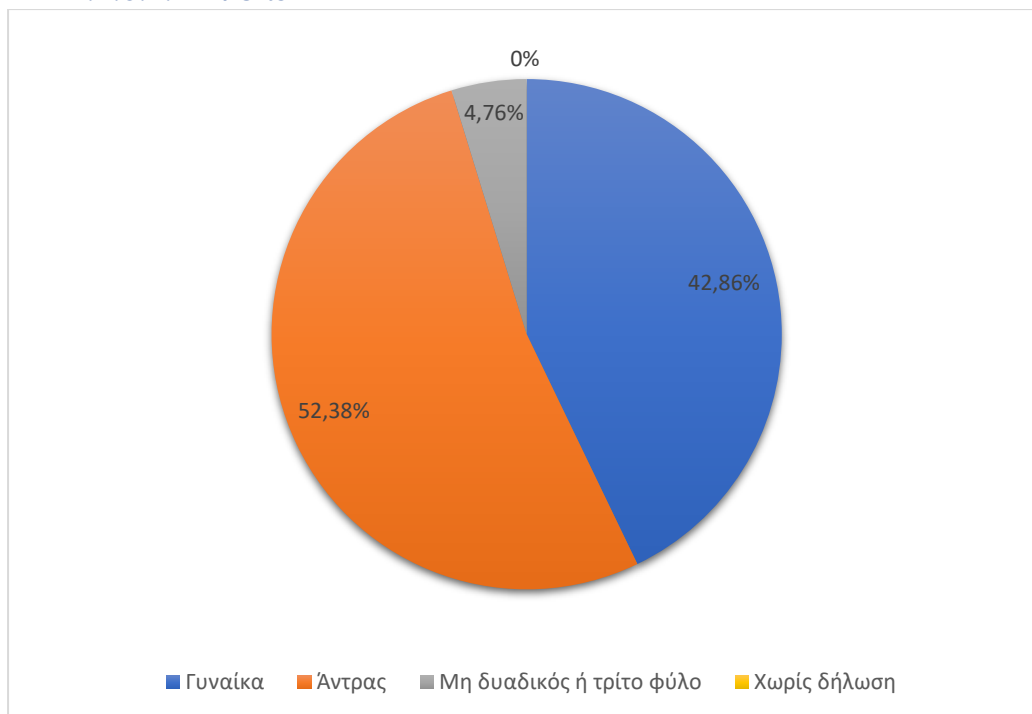
4.2.6 Αποτελέσματα έρευνας

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την στατιστική επεξεργασία των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τα 21 ερωτηματολόγια των συμμετεχόντων στην έρευνα.

4.2.6.1 1^η ενότητα

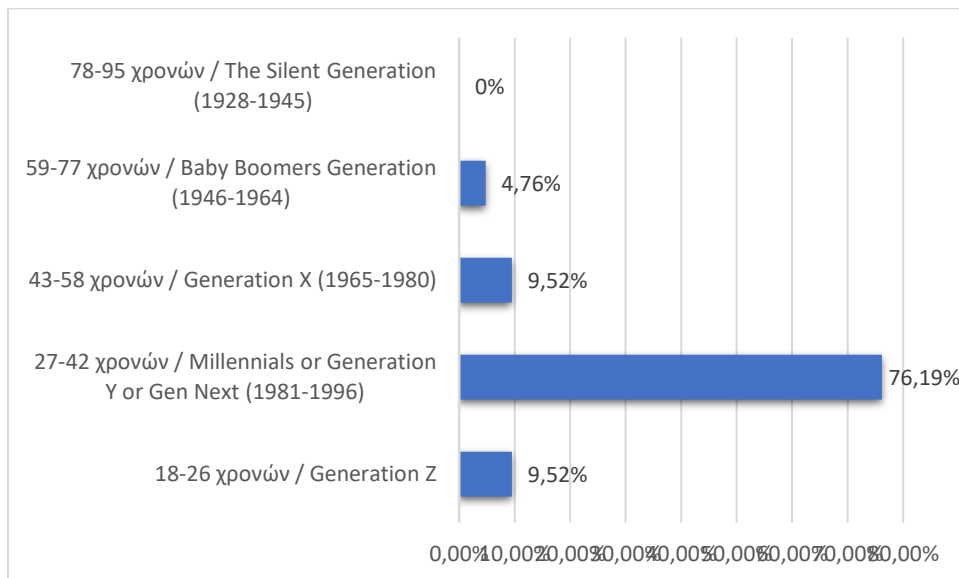
Η ενότητα αυτή αφορά στα δημογραφικά στοιχεία όσων συμμετείχαν στην έρευνα. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κατά κύριο λόγο ήταν άντρες (52.38%), ηλικίας 27 έως 42 ετών -Millenials (76.19%). Η πλειοψηφία του δείγματος προερχόταν από την Ελλάδα (38.1%). Στην οικογενειακή κατάσταση δυο κατηγορίες συγκέντρωσαν το ίδιο ποσοστό (38.1%) οι ελεύθεροι και οι παντρεμένοι. Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (80.95%) δεν είχε παιδιά. Όπως παρατηρείται τα παιδιά των συμμετεχόντων της έρευνας έχουν ποικίλες ηλικίες με το 42.86% να ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 1 έως 3ετών. Το 38.1% του δείγματος ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος και το 42.86% του δείγματος είναι υπάλληλοι εταιρειών. Οι υπολογιστές και πληροφορική και η συμβουλευτική παρουσιάζονται ως τα επικρατέστερα επαγγέλματα των συμμετεχόντων της έρευνας μας. Το δείγμα παρουσιάζει μισθούς μεγαλύτερους-ίσους των 2501€ (61.9%).

4.2.6.1.1 Φύλο

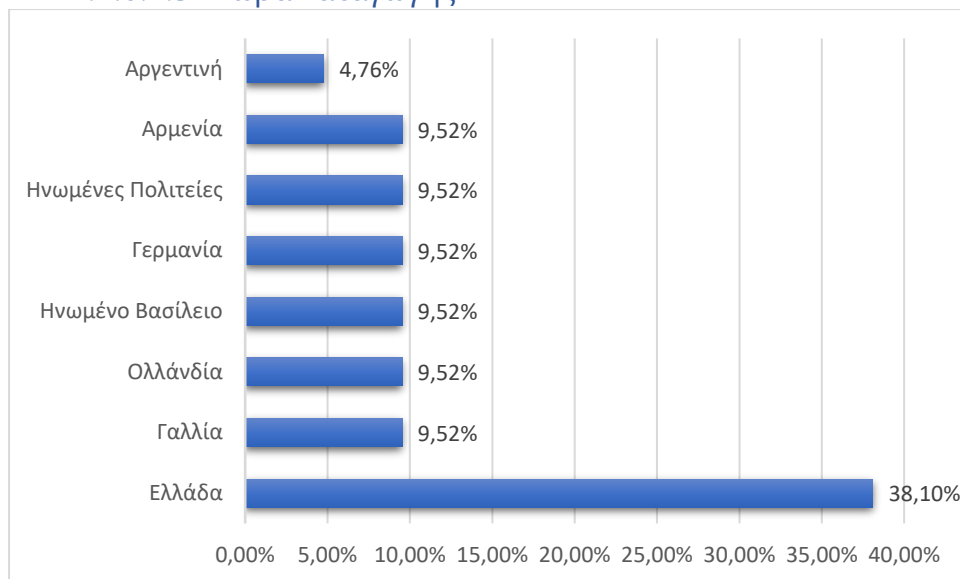
Γράφημα 2: Φύλο συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.2 Ηλικία

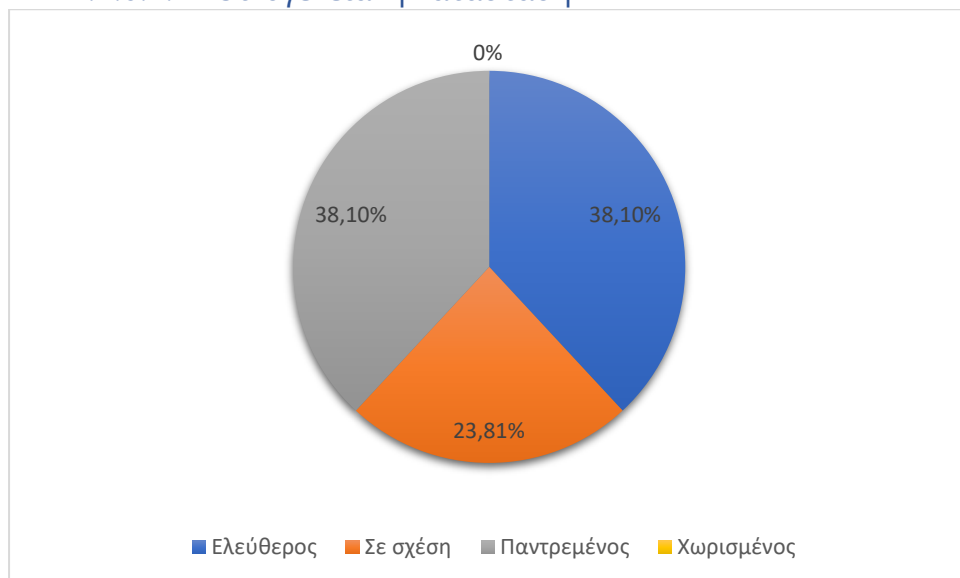
Γράφημα 3: Ηλικία συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.3 Χώρα καταγωγής

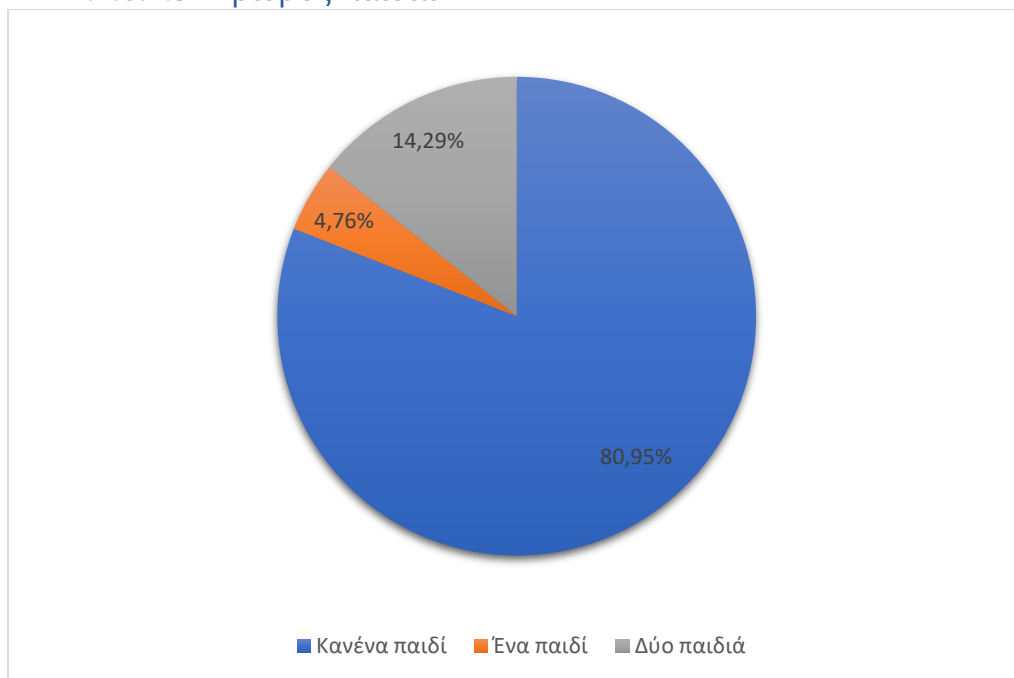
Γράφημα 4: Χώρα Καταγωγής συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.4 Οικογενειακή κατάσταση

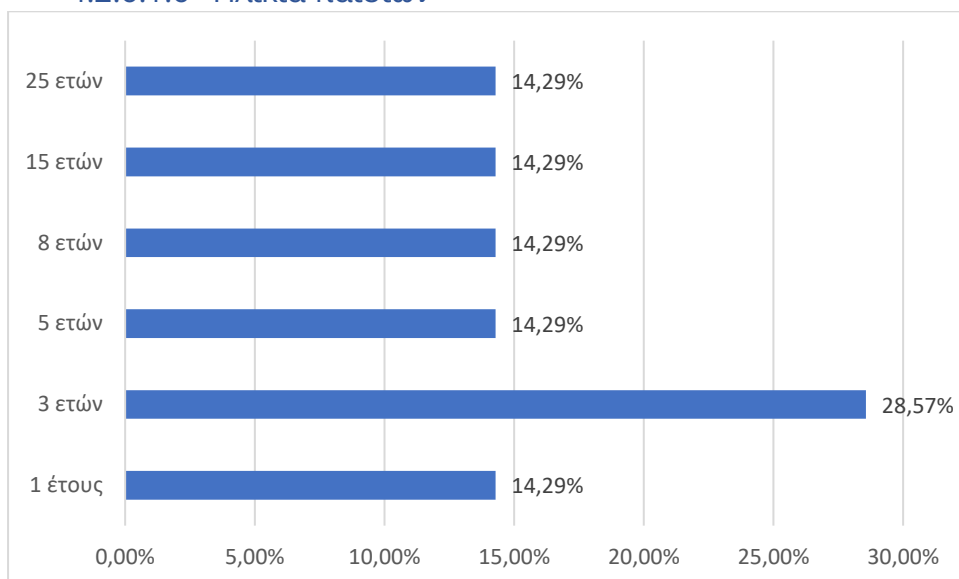
Γράφημα 5: Οικογενειακή Κατάσταση συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.5 Αριθμός παιδιών

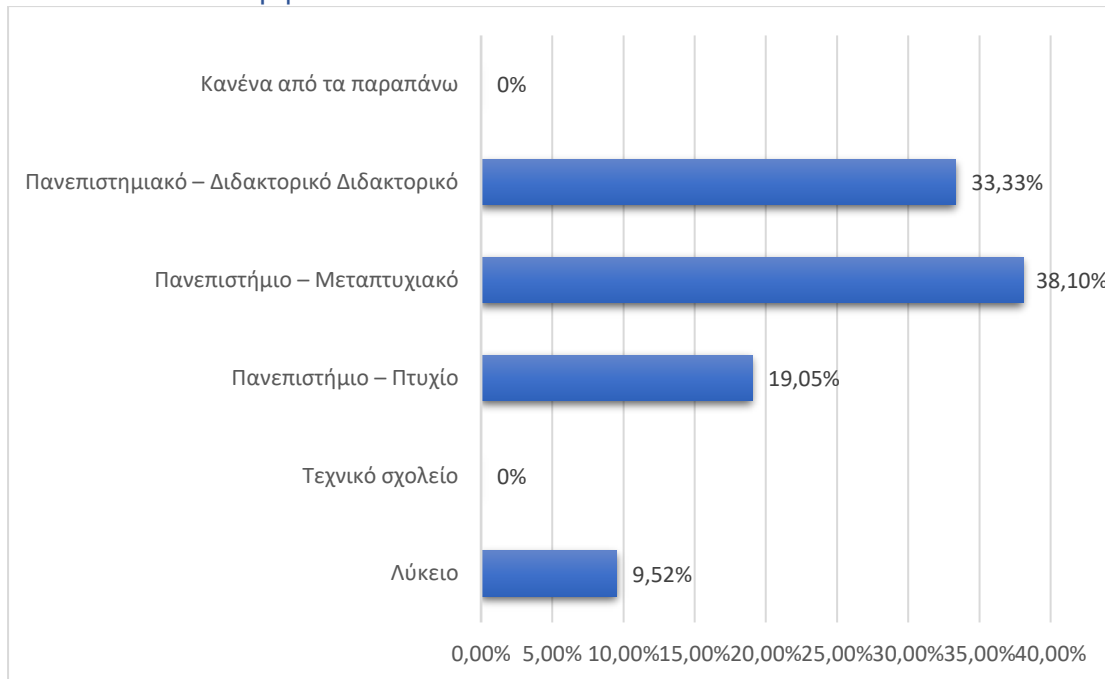
Γράφημα 6: Αριθμός παιδιών συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.6 Ηλικία παιδιών

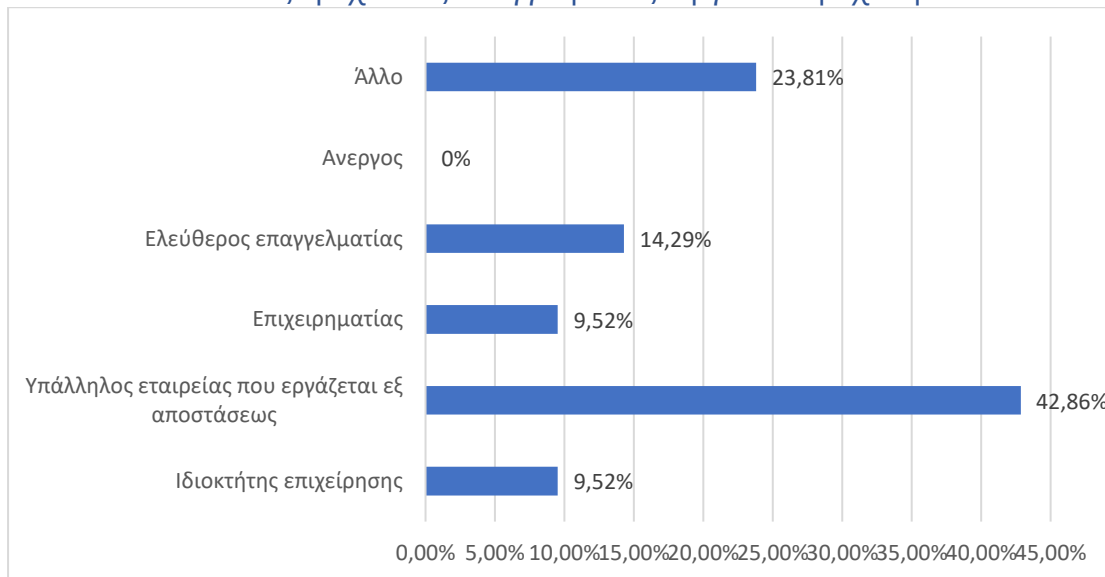
Γράφημα 7: Ηλικία παιδιών συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.1.7 Μορφωτικό επίπεδο

Γράφημα 8: Επίπεδο Μόρφωσης συμμετεχόντων έρευνας

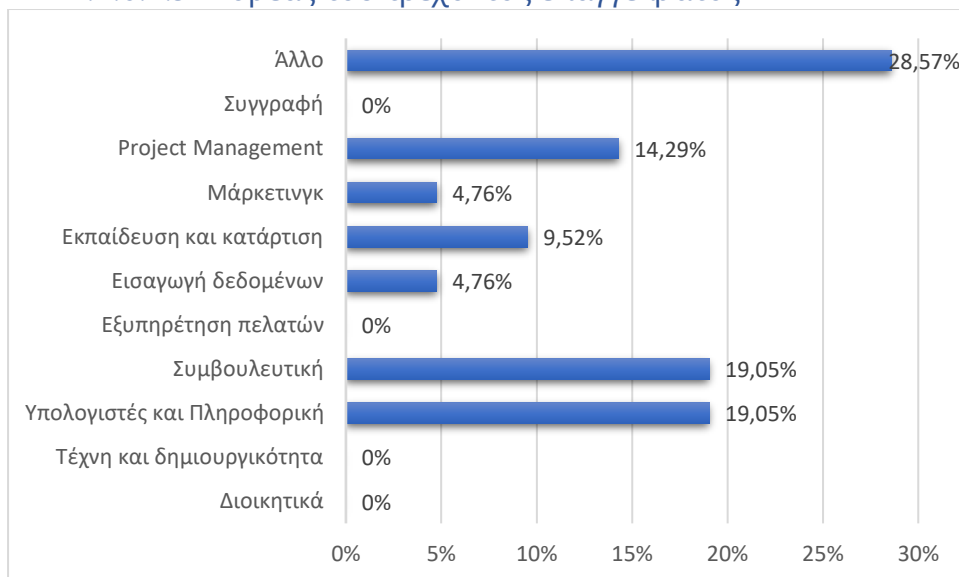
4.2.6.1.8 Είδος τρέχοντος επαγγέλματος- εργασιακή σχέση

Γράφημα 9: Είδος επαγγελματικής-εργασιακής σχέσης συμμετεχόντων έρευνας

Στους άλλους λόγους αναφέρθηκε 2 φορές ο ερευνητής.

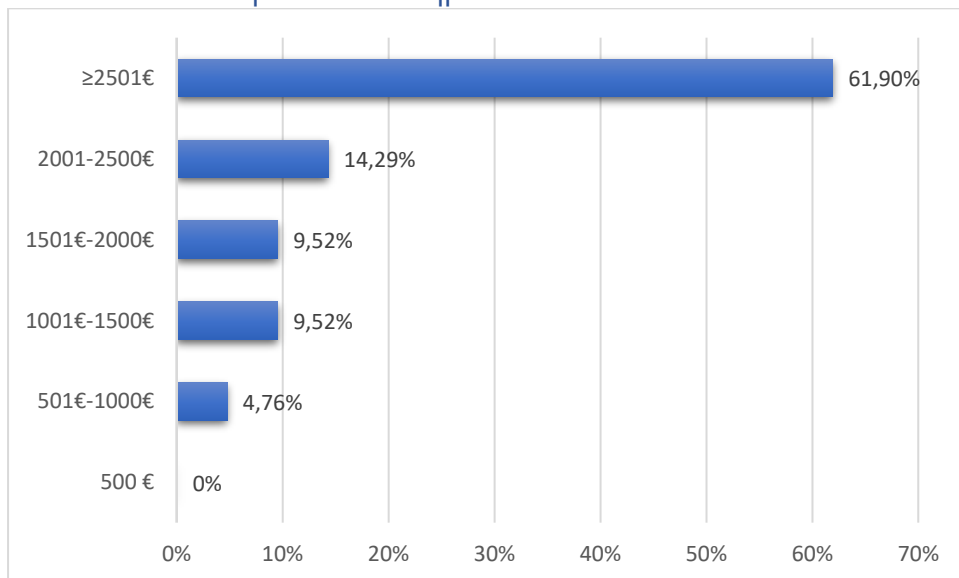
4.2.6.1.9 Τομέας του τρέχοντος επαγγέλματός

Γράφημα 10: Τομέας επαγγέλματος συμμετεχόντων έρευνας

Στους άλλους λόγους αναφέρθηκαν οι πωλήσεις (1 φορά), έρευνα και εκπαίδευση (1 φορά), εκπαίδευση και επενδύσεις, χρηματοοικονομικά (1 φορά), επιστημονική έρευνα (1 φορά), και η μηχανική (1 φορά).

4.2.6.1.10 Μηνιαίο Εισόδημα

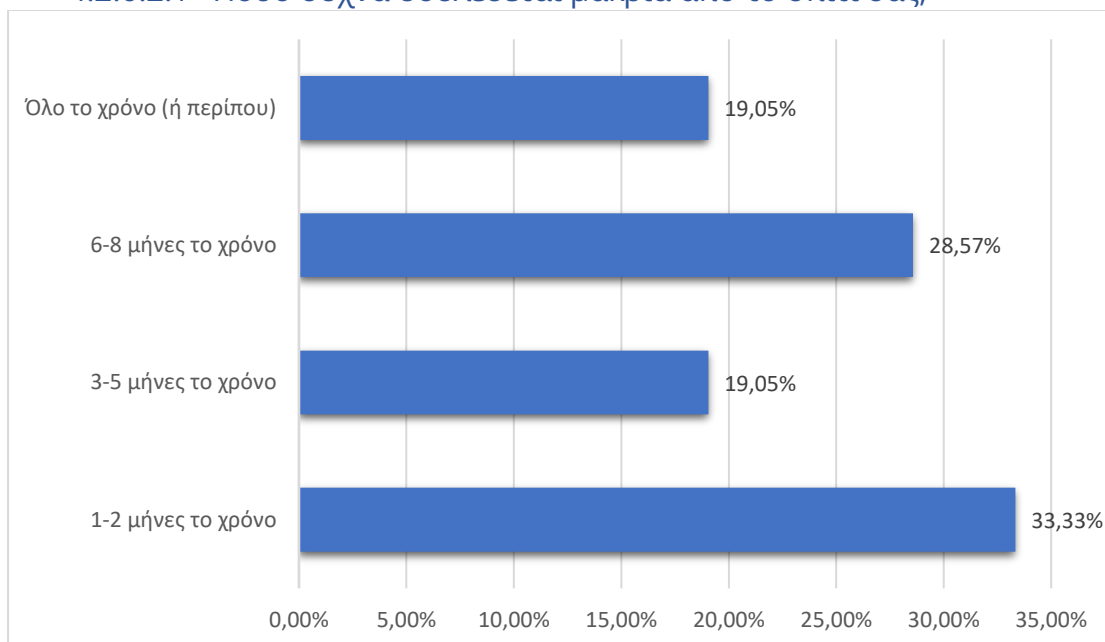

Γράφημα 11: Μηνιαίο εισόδημα συμμετεχόντων έρευνας

4.2.6.2 2η ενότητα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι προτιμήσεις των ψηφιακών νομάδων. Το δείγμα της έρευνας δουλεύει 1-2 μήνες το χρόνο (33.33%) μακριά από το σπίτι του, καθώς προτιμάει να δουλεύει από το διαμέρισμα (52.38%). Το 28.75% μένει περισσότερο από ένα χρόνο κατά μέσο όρο σε μια χώρα. Όπως παρατηρείται η πλειοψηφία (28.75%) προτιμάει τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα. Το 71.43% του δείγματος έχει μείνει κατά κύριο λόγο στην Ελλάδα, ενώ η επόμενη του επιλογή (33.33%) είναι το Ηνωμένο Βασίλειο. Το 16% του δείγματος έχει μείνει στην Αθήνα. Επίσης, από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι περισσότεροι από τους μισούς (57.14%) έχουν δουλέψει το περισσότερο από την Ελλάδα.

4.2.6.2.1 Πόσο συχνά δουλεύεται μακριά από το σπίτι σας;

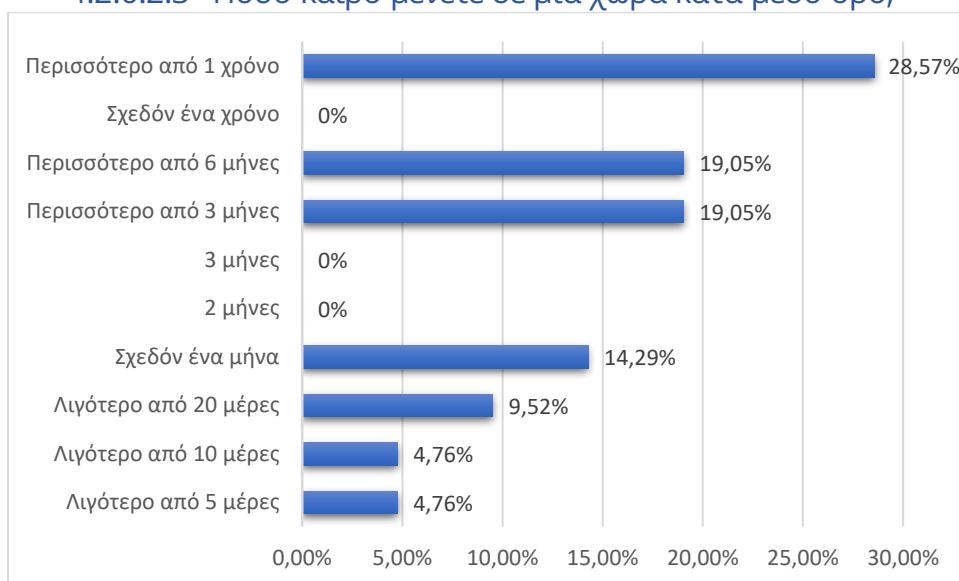
Γράφημα 12: Συχνότητα εργασίας μακριά από το σπίτι

4.2.6.2.2 Ποιο είναι το αγαπημένο σας μέρος εργασίας;

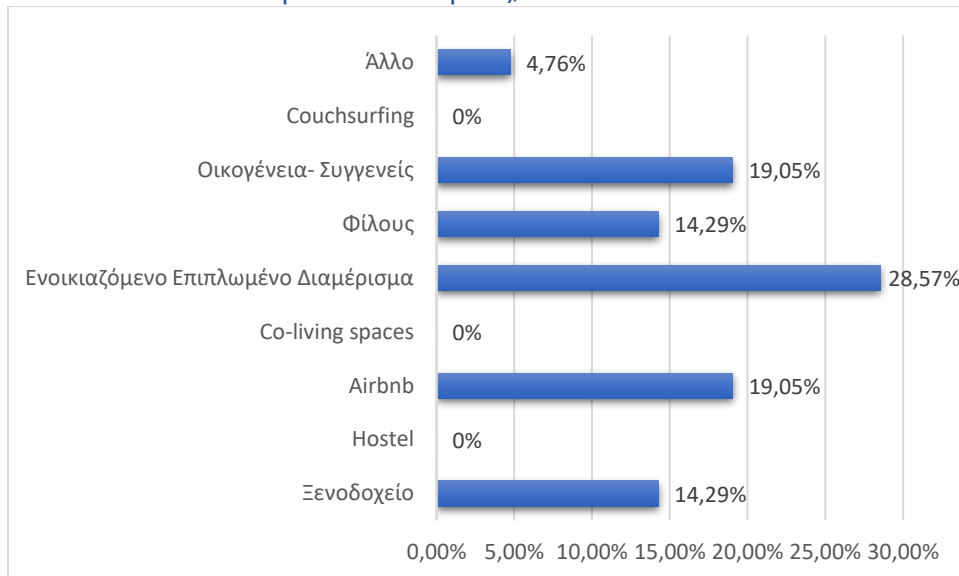
Γράφημα 13: Αγαπημένο μέρος εργασίας

4.2.6.2.3 Πόσο καιρό μένετε σε μια χώρα κατά μέσο όρο;

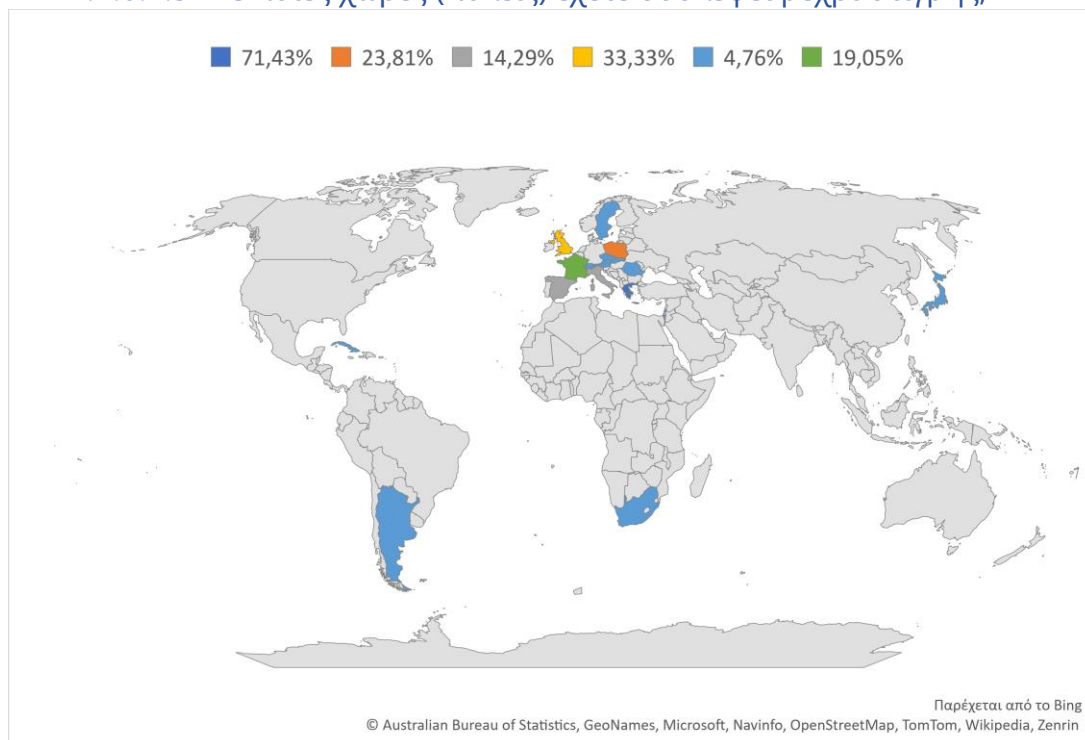
Γράφημα 14: Καιρό διαμονής κατά μέσο όρο σε μια χώρα

4.2.6.2.4 Που μένετε συνήθως;

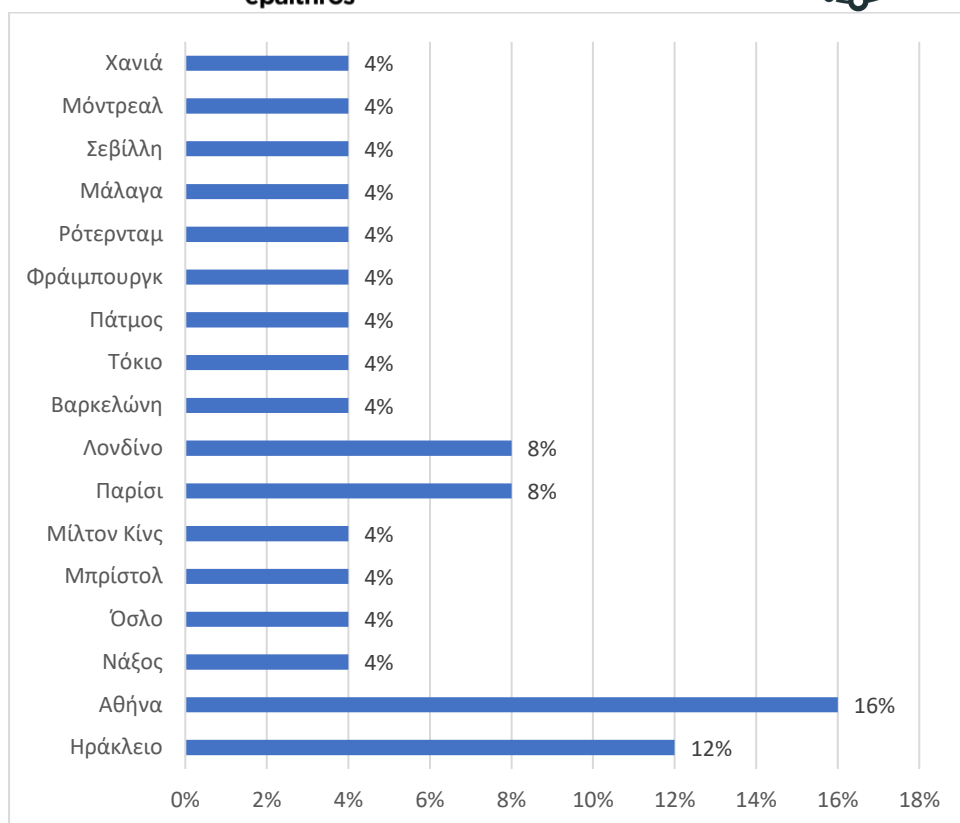

Γράφημα 15: Τύπος διαμονής

4.2.6.2.5 Σε ποιες χώρες (πόλεις) έχετε δουλέψει μέχρι στιγμής;

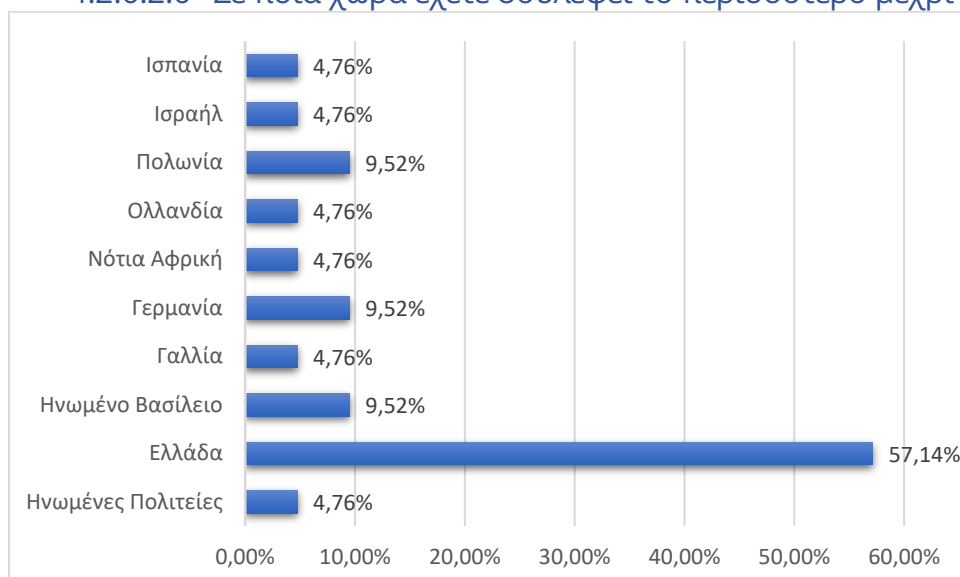

Γράφημα 16: Χώρες διαμονής Ψηφιακών νομάδων

Γράφημα 17: Πόλεις διαμονής Ψηφιακών νομάδων

4.2.6.2.6 Σε ποια χώρα έχετε δουλέψει το περισσότερο μέχρι στιγμής;

Γράφημα 18: Μέγιστος χρόνος διαμονής σε χώρα

4.2.6.3 3η ενότητα

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στα κριτήρια επιλογής της χώρας και του τόπου υποδοχής των ψηφιακών νομάδων. Στους πολύ σημαντικούς παράγοντες για την επιλογή μιας χώρας διαμονής είναι το διαδίκτυο και η ασφάλεια (71.43%) ακολουθεί το κόστος ταξιδιού (38.1%) και στην συνέχεια η visa (33.33%).

Στους αρκετά σημαντικούς παράγοντες για την επιλογή μιας χώρας διαμονής είναι το κόστος ζωής μια χώρας (61.9%), ακολουθεί η ευκολία πρόσβασης, οι επιλογές διαμονής και τιμής, οι καφετέριες και τα εστιατόρια και οι άνθρωποι και η γαστρονομία (52.38%), εν συνεχεία βλέπουμε το lifestyle (42.86%) και στο τέλος τον πολιτισμό και τα τουριστικά αξιοθέατα και το φαγητό και τη γαστρονομία (38.1%).

Στους αδιάφορους παράγοντες για την επιλογή μιας χώρας διαμονής είναι η κοινότητα ψηφιακών νομάδων (52.38%) και ακολουθεί η προσωπική σύνδεση τους με αυτή τη χώρα με 33.33%.

Στους πολύ σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση υπηρεσιών και πολιτιστικών προϊόντων είναι η ασφάλεια υγείας (47.26%).

Στους αρκετά σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση υπηρεσιών και πολιτιστικών προϊόντων εμφανίζονται οι υπαίθριες τουριστικές δραστηριότητες (38.1%) και ακολουθούν η ταξιδιωτική ασφάλιση, τα τουριστικά πακέτα, οι συνεργατικοί χώροι και οι χώροι co-living καθώς και η εκπαίδευση (33.33%).

Το ίδιο ποσοστό (23.81%) φαίνεται να παρουσιάζει καταναλωτική δαπάνη με κανονική κατανομή σε διαφορετικό εύρος χρηματικών ποσών, περισσότερα από 501€, από 301 έως και 400€ και από 201 έως και 300€, ανά βδομάδα.

4.2.6.3.1 Αξιολόγηση παραγόντων ανάλογα με τη σημαντικότητα τους, όταν επιλέγουμε μια χώρα για δουλειά

	Καθόλου σημαντικ ό	Όχι πολύ σημαν τικό	Αδιάφο ρο	Αρκετά σημαντι κό	Πολύ σημαντικ ό
Visa	19,05%	14,29%	19,05%	14,29%	33,33%
Ευκολία Πρόσβασης	0%	0%	23,81%	52,38%	23,81%
Κόστος Ταξιδιού	0%	0%	33,33%	28,57%	38,10%
Διαδίκτυο	4,76%	0%	4,76%	19,05%	71,43%
Κόστος Ζωής	0%	0%	4,76%	61,90%	33,33%

Ασφάλεια	4,76%	0%	9,52%	14,29%	71,43%
Επιλογές διαμονής και τιμές	0%	4,76%	9,52%	52,38%	33,33%
Πολιτισμός και τουριστικά αξιοθέατα	9,52%	4,76%	28,57%	38,10%	19,05%
Φαγητό και γαστρονομία	9,52%	4,76%	23,81%	38,10%	23,81%
Lifestyle	0%	9,52%	33,33%	42,86%	14,29%
Καφετέριες και εστιατόρια	4,76%	4,76%	28,57%	52,38%	9,52%
Άνθρωποι και νοοτροπία	4,76%	0%	23,81%	52,38%	19,05%
Προσωπική σύνδεση με μια χώρα	4,76%	14,29%	33,33%	23,81%	23,81%
Κοινότητα ψηφιακών νομάδων	14,29%	14,29%	52,38%	19,05%	0%

Πίνακας 2: Παράγοντες επιλογής χώρας για δουλειά

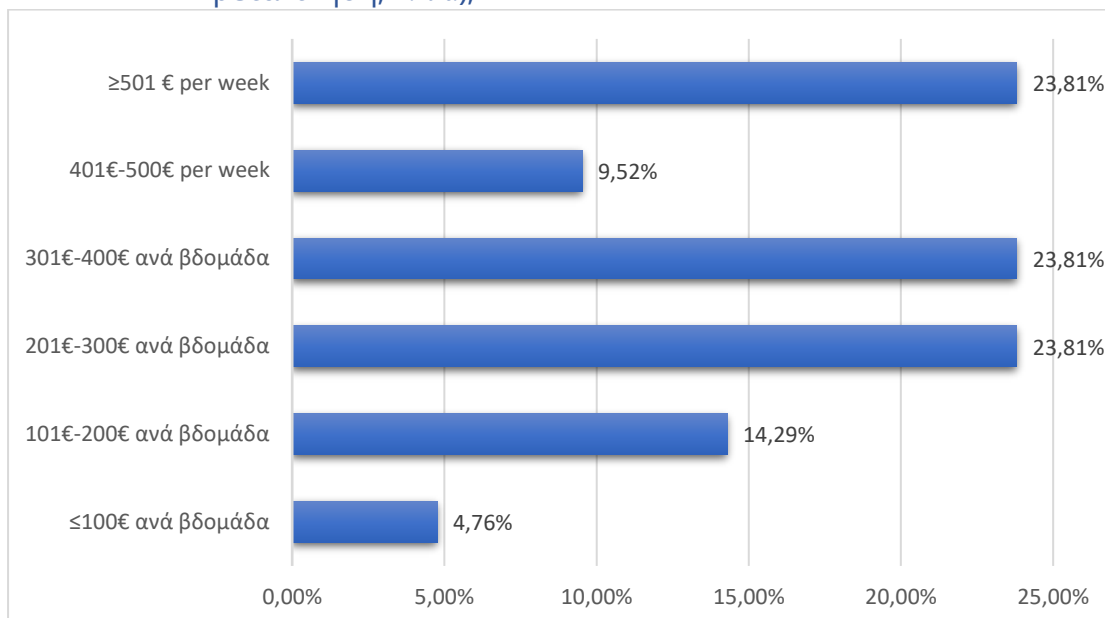
4.2.6.3.2 Αξιολόγηση υπηρεσιών και πολιτιστικών προϊόντων ανάλογη με της σημαντικότητας για τους ψηφιακούς νομάδες

	Καθόλου σημαντικό	Όχι πολύ σημαντικό	Αδιάφορο	Αρκετά σημαντικό	Πολύ σημαντικό
Ασφάλεια υγείας	4,76%	9,52%	9,52%	28,57%	47,62%
Ταξιδιωτική ασφάλιση	4,76%	14,29%	19,05%	33,33%	28,57%
Τουριστικά πακέτα	9,52%	19,05%	33,33%	33,33%	4,76%
Συνεργατικοί χώροι και χώροι co-living	4,76%	14,29%	33,33%	33,33%	14,29%
Εκπαίδευση (σεμινάρια, ξένη γλώσσα)	9,52%	14,29%	23,81%	33,33%	19,05%
Υπαίθριες τουριστικές δραστηριότητες	0%	14,29%	19,05%	38,10%	28,57%
Εκπτώσεις/προνόμια/ειδικές τιμές	4,76%	14,29%	47,62%	23,81%	9,52%

Εφαρμογές για κινητές συσκευές	4,76%	19,05%	33,33%	33,33%	9,52%
--------------------------------	-------	--------	--------	--------	-------

Πίνακας 3: Αξιολόγηση υπηρεσιών και πολιτιστικών προϊόντων

4.2.6.3.3 Πόσα χρήματα σπαταλάτε σε ένα μέρος (για διαμονή, φαγητό, μετακίνηση, κ.λπ.);

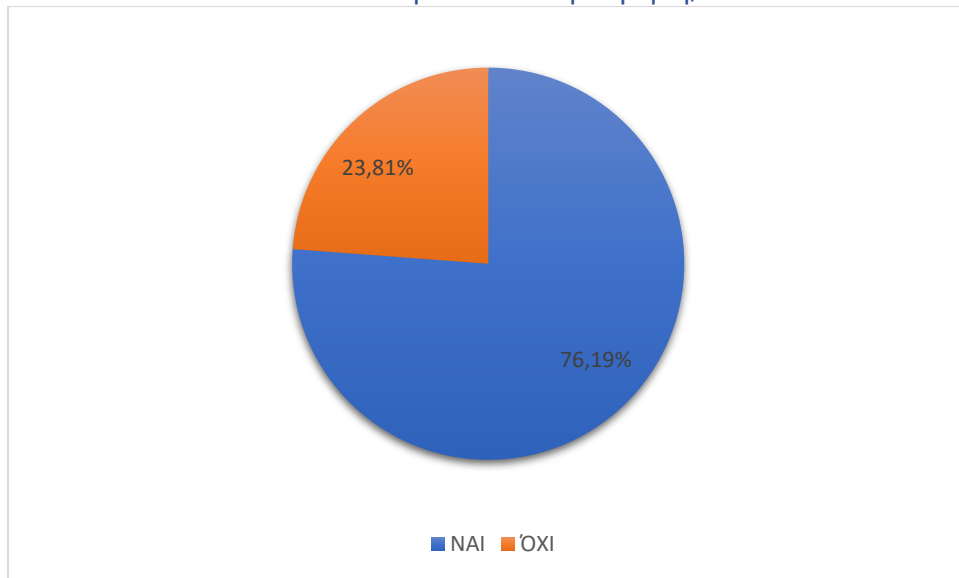

Γράφημα 19: Σπατάλη χρημάτων (διαμονή, φαγητό, μετακίνηση, κ.λπ.)

4.2.6.4 4η ενότητα

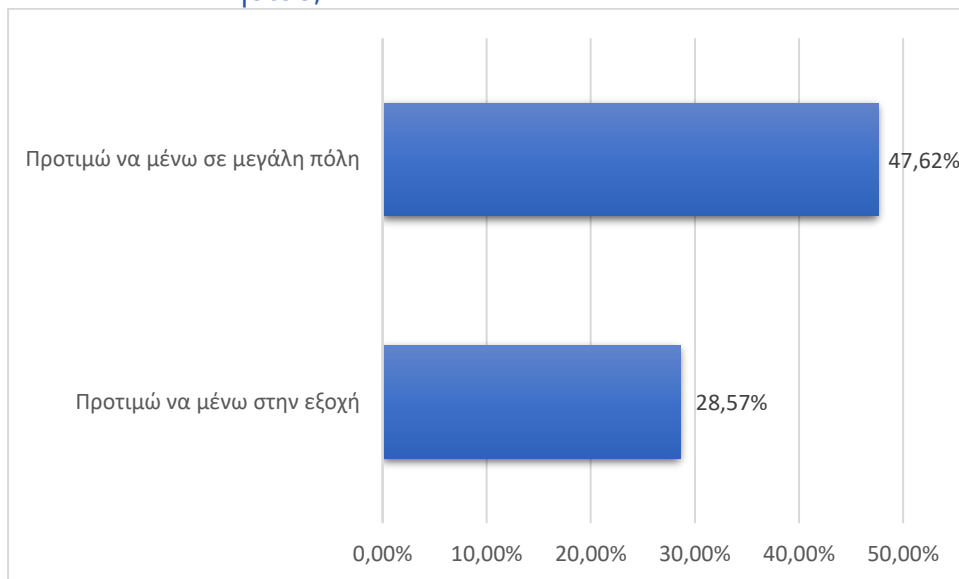
Η ενότητα αυτή αποτυπώνει τις προθέσεις για διαμονή στην Κρήτη. Ποσοστό μεγαλύτερο του $\frac{3}{4}$ του δείγματος σκοπεύει να μείνει στην Κρήτη. Σχεδόν οι μισοί προτιμάνε να μείνουν σε μια μεγάλη πόλη. Από αυτούς που επιλέγουν να μένουν σε μια πόλη βασικός λόγος προτεραιότητα είναι οι Επιλογές (Δραστηριότητες, Πολιτιστικά Δρώμενα, Επιλογές για παιδιά) που τους προσφέρει. Από αυτούς που επιλέγουν να μένουν στην εξοχή βασικοί λόγοι προτίμησης είναι η φύση, οι υπαίθριες δραστηριότητες και η ποιότητα ζωής που προσφέρει. Το μεγαλύτερο μέρος των συνεντευξιαζόμενων δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στα Χανιά ως τόπου διαμονής.

4.2.6.4.1 Σκοπεύετε να μείνετε στην Κρήτη;

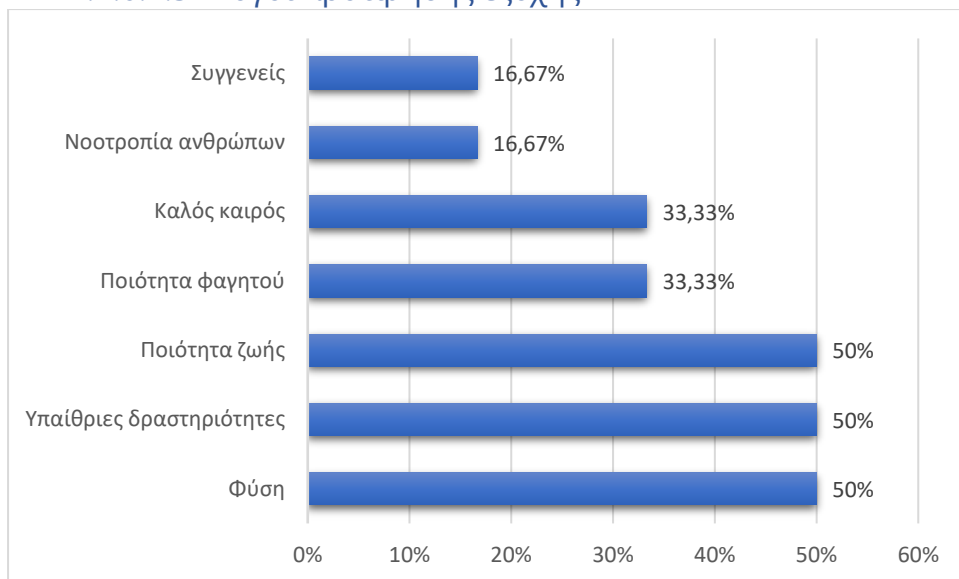
Γράφημα 20: Πρόθεση διαμονής στην Κρήτη

4.2.6.4.2 Προτιμάτε να μένετε στην εξοχή ή σε μια από τις πόλεις του νησιού;

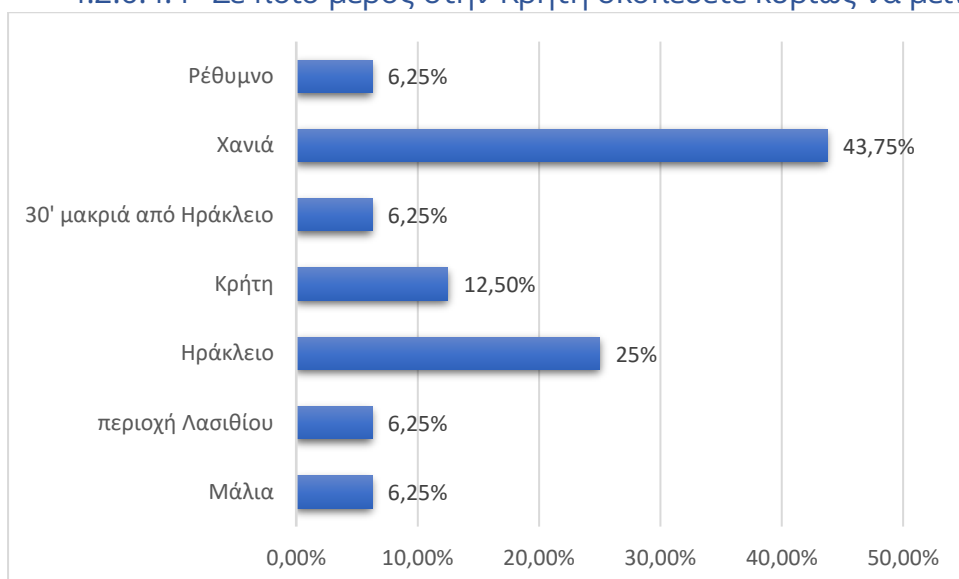
Γράφημα 21: Προτίμηση διαμονής εξοχή ή πόλη

4.2.6.4.3 Λόγοι προτίμησης εξοχής

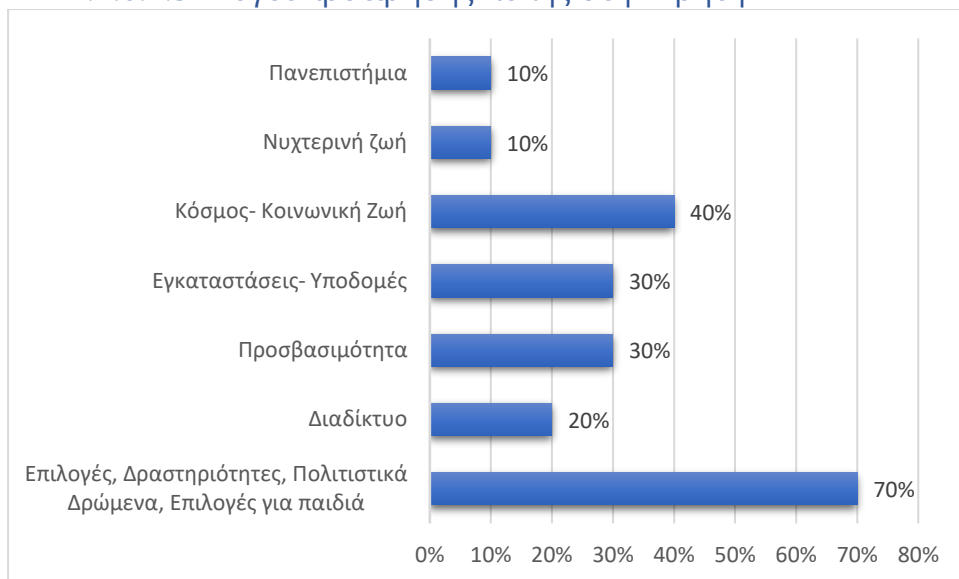
Γράφημα 22: Λόγοι προτίμησης εξοχής

4.2.6.4.4 Σέ ποιο μέρος στην Κρήτη σκοπεύετε κυρίως να μείνετε

Γράφημα 23: Πρόθεση μέρους διαμονής στην Κρήτη

4.2.6.4.5 Λόγοι προτίμησης πόλης στην Κρήτη

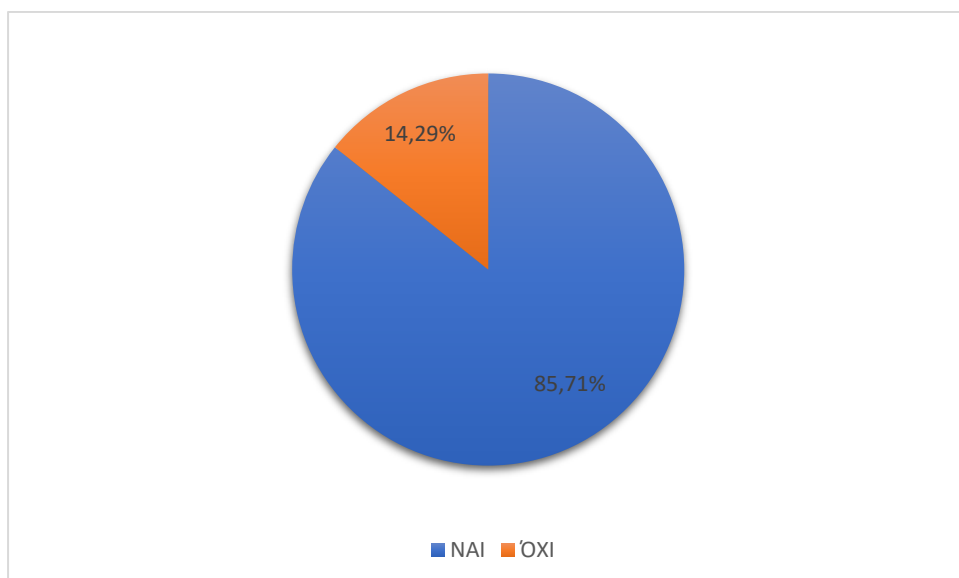

Γράφημα 24: Λόγοι προτίμησης πόλης

4.2.6.5 5η ενότητα

Η ενότητα αυτή αποτυπώνει τις προθέσεις για διαμονή στην Ελλάδα. Το 85.71% του δείγματος σκοπεύει να μείνει στην Ελλάδα. 1^η πόλη επιλογής διαμονής αποτελεί η Αθήνα (26.32%).

4.2.6.5.1 Σκοπεύετε να μείνετε στην Ελλάδα;

Γράφημα 25: Πρόθεση διαμονής στην Ελλάδα

Περιοχή	Ποσοστό
Αθήνα	26,32%
Χανιά	10,53%
Κρήτη	10,53%
Πελοπόννησος	10,53%
Ηράκλειο	5,26%
Στερεά Ελλάδα	5,26%
Βόρεια Ελλάδα	5,26%
Θεσσαλονίκη	15,79%
Νησιά	5,26%
Λευκάδα	5,26%

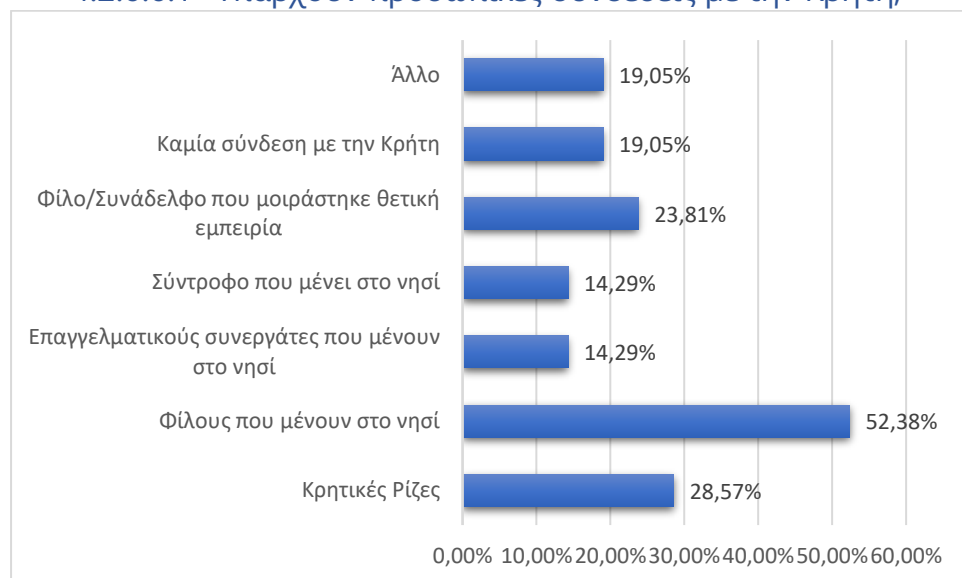
4.2.6.6 6η ενότητα

Παρόλα αυτά, το ενθαρρυντικό εύρημα είναι ότι περί τα $\frac{3}{4}$ του δείγματος θα πρότειναν την Κρήτη ως προορισμό για εργασία και πάνω από το 55% θεωρούν ότι η Κρήτη συνιστά έναν καλό προορισμό για ψηφιακούς νομάδες. Στις προσπάθειες προέλκυσης ψηφιακών νομάδων που πρέπει να κάνει η Ελλάδα και συγκεκριμένα η Κρήτη δήλωσαν με τρόπο emphatic τη βελτίωση

των υποδομών και την ταχύτητα του διαδικτύου και την ανάπτυξη μίας συγκροτημένης προωθητικής καμπάνιας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Στα προαναφερθέντα, μερικοί από τους συνεντευξιαζόμενους πρόσθεσαν την ανάγκη για μείωσης της γραφειοκρατίας, την παροχή φορολογικών κινήτρων, αλλά και γενικότερων κινήτρων για ψηφιακούς νομάδες που επιθυμούν να εγκατασταθούν για περισσότερους από 6 μήνες. Λιγότερη σημαντικότητα φαίνεται να προσδίδουν στην ανάγκη ύπαρξης χώρων δημιουργίας και οργάνωσης κοινότητας ψηφιακών νομάδων, έκδοσης Visa, αλλά και την παροχή ειδικών προσφορών σε διαμονή, εστιατόρια κ.α. Σχετικά με τη δημιουργία ψηφιακού χωριού/πόλης υπάρχουν ανάμεικτες προτάσεις.

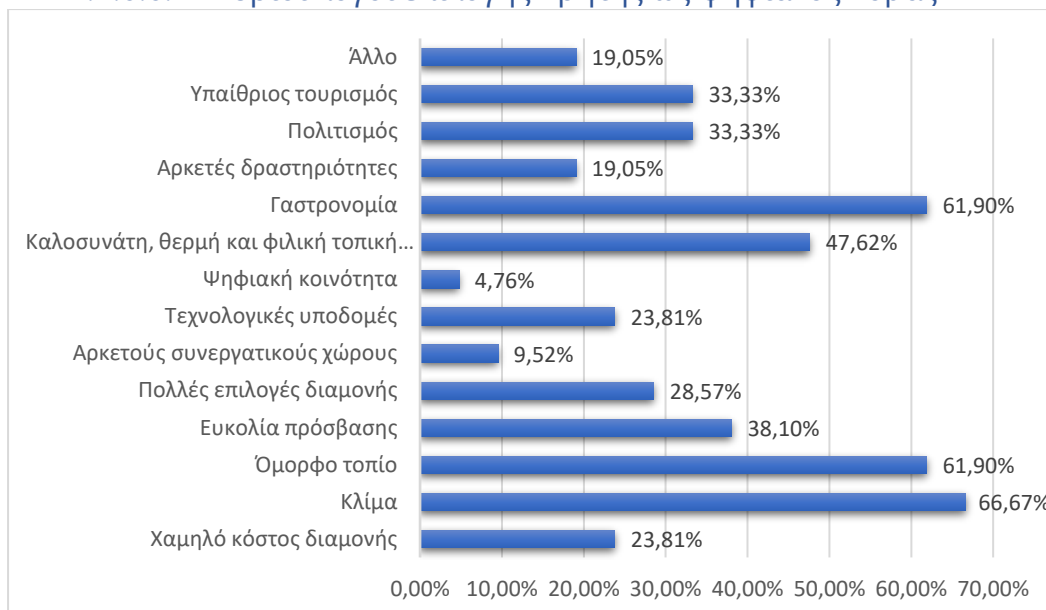
4.2.6.6.1 Υπάρχουν προσωπικές συνδέσεις με την Κρήτη;

Γράφημα 27: Προσωπικές συνδέσεις ψηφιακών νομάδων με την Κρήτη

Στους άλλους λόγους αναφέρονται οι παλιότερες επισκέψεις (1 φορά) και η οικογένεια (1 φορά).

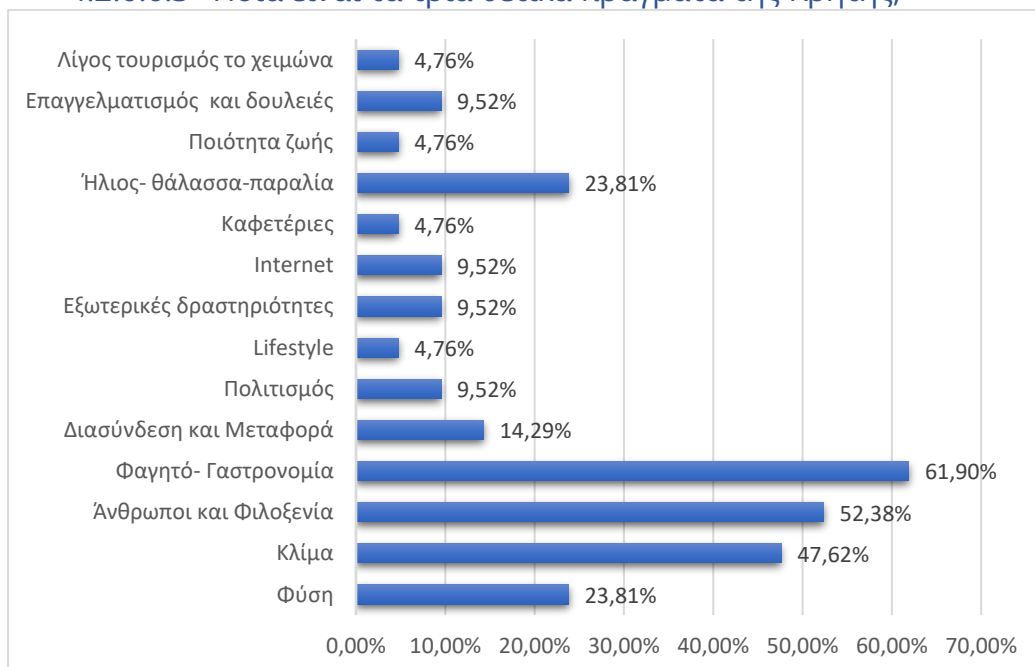
4.2.6.6.2 Κύριοι λόγοι επιλογής Κρήτης ως ψηφιακός νομάς

Γράφημα 28: Λόγοι προτίμησης Κρήτης

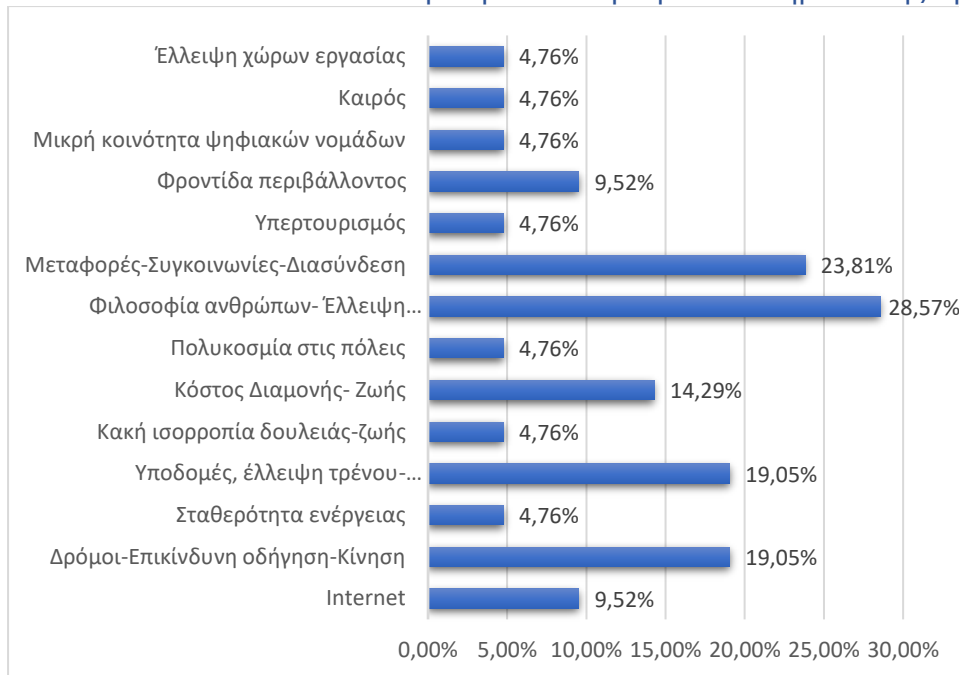
Στους άλλους λόγους αναφέρονται οι παραλίες, επάγγελμα συντρόφου, οικογένεια, και οικογένεια και φίλοι.

4.2.6.6.3 Ποια είναι τα τρία θετικά πράγματα της Κρήτης;

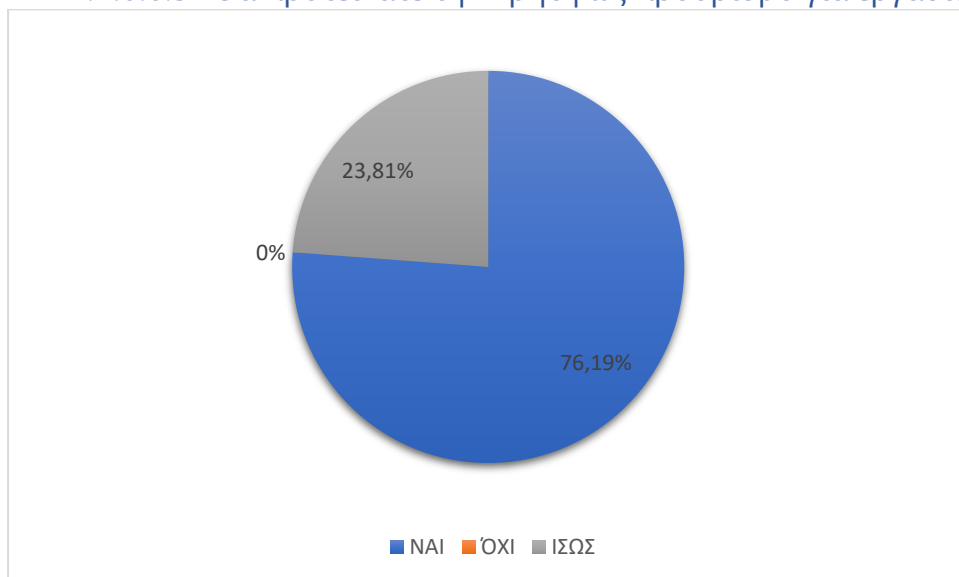
Γράφημα 29: Τρία θετικά πράγματα στην Κρήτη

4.2.6.6.4 Ποια είναι τα τρία βασικότερα μειονεκτήματα της Κρήτης;

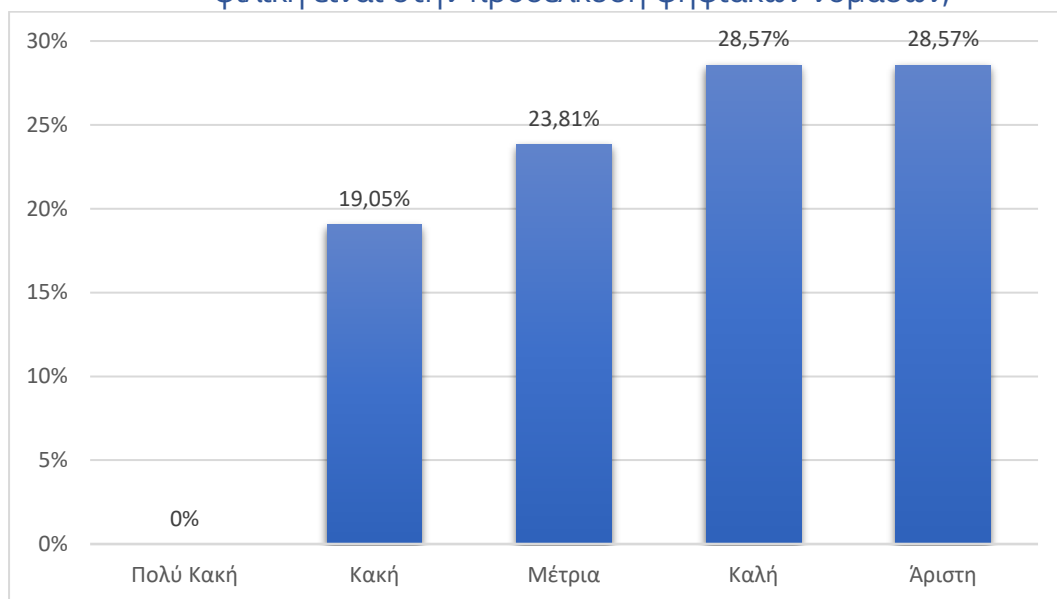
Γράφημα 30: Τρία αρνητικά πράγματα στην Κρήτη

4.2.6.6.5 Θα προτείνατε την Κρήτη ως προορισμό για εργασία;

Γράφημα 31: Πρόταση Κρήτης ως προορισμό για εργασία

4.2.6.6.6 Πώς θα βαθμολογούσατε την Κρήτη σχετικά με το πόσο φιλική είναι στην προσέλκυση ψηφιακών νομάδων;

Γράφημα 32: Βαθμολογία Κρήτης σχετικά με το πόσο φιλική είναι για την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων

4.2.6.6.7 Τι πρέπει να κάνει η Ελλάδα και συγκεκριμένα η Κρήτη για να προσελκύσει ψηφιακούς νομάδες;

	Δεν προτείνεται καθολου	Προτείνεται Λίγο	Προτείνεται Μέτρια	Προτείνεται Αρκετά	Προτείνεται Εξαιρετικά
Visa για ψηφιακούς νομάδες	4,76%	19,05%	42,86%	19,05%	14,29%
Ενημέρωση ότι η Κρήτη είναι ανοιχτή στους ψηφιακούς νομάδες μέσω μιας καμπάνιας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	4,76%	14,29%	23,81%	28,57%	28,57%

Δημιουργία ψηφιακού χωριού/πόλης	14,29%	23,81%	19,05%	23,81%	19,05%
Λιγότερη γραφειοκρατία	4,76%	14,29%	19,05%	33,33%	28,57143
Παροχή ενός ανταγωνιστικού ύ φορολογικού συστήματος	9,52%	14,29%	14,29%	33,33%	28,57%
Βελτίωση υποδομών και ταχύτητας δικτύου	0%	4,76%	19,05%	19,05%	57,14%
Οργάνωση μιας κοινότητας ψηφιακών νομάδων	9,52%	4,76%	47,62%	28,57%	9,52%
Παροχή ειδικών τιμών σε διαμονή, εστιατόρια κ.α.	14,29%	4,76%	42,86%	23,81%	14,29%
Ορισμός οικονομικού πλαισίου κινήτρων για ψηφιακούς νομάδες που σχεδιάζουν να μείνουν περισσότερο από 6 μήνες	14,29%	4,76%	19,05%	33,33%	28,57%

4.3 Έρευνα με χρήση ημιδομημένης συνέντευξης

4.3.1 Σχεδιασμός συνέντευξης

Η συνέντευξη είχε σκοπό να καταγράψει τις απόψεις των εκπροσώπων³⁸ - Προέδρων των Πολιτιστικών συλλόγων σχετικά με τη δημιουργία συνεργατικών χώρων στα χωριά τους αλλά και την ενσωμάτωση των ψηφιακών νομάδων στην τοπική κοινωνία.

Η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στη συνέντευξη ήταν η ελληνική γλώσσα, χρησιμοποιώντας ένα απλό λεξιλόγιο. Οι ερωτώμενοι καλούνταν να απαντήσουν μια σειρά απλών, κατανοητών ερωτήσεων σε προκαθορισμένη διάταξη, δίνοντας του τη δυνατότητα να διατυπώσουν εμπεριστατωμένα τις απαντήσεις του, αλλά και στους ερευνητές να μελετήσουν το ερευνητικό ερώτημα εις βάθος.

Η συνέντευξη ήταν δομημένη με λογική σειρά, οργανωμένη γύρω από τις θεματικές περιοχές του ενδιαφέροντος της έρευνας. Η πρώτη ενότητα περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικές με το σύλλογο τους και τις πολιτιστικές δραστηριότητες που κατά καιρούς οργανώνονται. Η 2^η ενότητα περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικές με τη διαθεσιμότητα χώρων που θα μπορούσαν να ενδυνάμει να μετατραπούν σε συνεργατικούς χώρους. Η 3^η ενότητα αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τα σημεία ενδιαφέροντος.

4.3.2 Μέθοδος δειγματοληψίας

Η σκόπιμη δειγματοληψία γνωστή και ως δειγματοληψία κρίσης είναι μια μέθοδος κατά την οποία ο ερευνητής χρησιμοποιώντας την πείρα του επιλέγει το δείγμα που είναι πιο χρήσιμο ώστε να οδηγήσει στην εκπλήρωση του στόχου και των σκοπών της έρευνας. Οι συμμετέχοντες επιλέγονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να συγκεντρωθούν οι κατάλληλες πληροφορίες (Kelly et al., 2010). Το συγκεκριμένο δείγμα έχει τη γνώση, και τα χαρακτηριστικά να δώσει ολοκληρωμένες και εις βάθος απαντήσεις. Η επιλογή των συμμετεχόντων πραγματοποιείται σύμφωνα με τη γνώση τους αναφορικά με τους στόχους της έρευνας. Πραγματοποιήθηκαν 21 ημι-δομημένες συνεντεύξεις.

4.3.3 Μέθοδοι συλλογής συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης αλλά και τηλεφωνικώς από τις 16 Νοεμβρίου μέχρι και τις 13 Δεκεμβρίου.

³⁸ Παρατίθενται στο παράρτημα

4.3.4 Αποτελέσματα συνεντεύξεων

Καταρχάς από τις συνεντεύξεις διαπιστώθηκε μία καθολική ευνοϊκή στάση προς τους ψηφιακούς νομάδες και την ανάγκη προσέλκυσης αυτών των ταξιδιωτών, καθώς εκτιμάται ότι θα συντελούσε αποφασιστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και στην γενικότερη ανάπτυξης της υπαίθρου του νησιού.

Η πλειοψηφία των εκπροσώπων των πολιτιστικών συλλόγων του δείγματος υπογράμμισε αρχικά την έντονη δραστηριοποίηση των συλλόγων τους με διοργάνωση αρκετών και διαφορετικών δράσεων κατά τη διάρκεια του έτους, με αποτέλεσμα ο χώρος που έχουν στη διάθεσή τους ελάχιστες μέρες να παραμένει αδιάθετος. Από την άλλη μεριά, σημαντική η καταγραφή είτε της ανεπάρκειας των διαθέσιμων χώρων, καθώς δεν πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές για τη διοργάνωση εκδηλώσεων ή χρησιμοποιούνται και για άλλους σκοπούς, είτε της παντελούς έλλειψης αυτών.

Αναφορικά με τους ήδη υπάρχοντες χώρους που θα μπορούσαν να μετατραπούν σε συνεργατικούς, ως σημεία συνάντησης των ψηφιακών νομάδων, σε αρκετές περιπτώσεις εκδηλώθηκε η προθυμία της παραχώρησης αυτών των χώρων αλλά και ενδεχομένως άλλων ώστε να διατεθούν στους επισκέπτες. Σε εκείνες τις περιπτώσεις που παρατηρείται τρέχουσα ανεπάρκεια διαθέσιμων χώρων, οι εκπρόσωποι των συλλόγων εξέφρασαν την επιθυμία τους για την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Μερικοί από αυτούς μάλιστα αντιπρότειναν εναλλακτικά την επικοινωνία με τους αντίστοιχους δήμους, ώστε να διερευνηθεί η δυνατότητα παραχώρησης δημοτικών αιθουσών, οι οποίες βρίσκονται σε κοντινή απόσταση. Ενθαρρυντικό εύρημα της έρευνας, είναι ότι ελάχιστοι εκπρόσωποι εξέφρασαν πλήρη άρνηση για την παραχώρηση των ήδη υπάρχουσών χώρων.

Σχετικά με τις διαθέσιμες παρεχόμενες υπηρεσίες στους τόπους δραστηριοποίησης των πολιτιστικών συλλόγων καταγράφηκε επάρκεια σε σούπερ μάρκετ-μπακάλικά, καφενεία, ταβέρνες και ξενώνες, ενώ σε κάποιους από αυτούς διατίθενται ΑΤΜ, φαρμακείο και ιατρείο. Τέλος, σε μερικές περιπτώσεις αναφέρθηκαν από τους συνεντευξιζόμενους προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάποιοι οικισμοί με τη συνδεσιμότητα και την ταχύτητα του διαδικτύου, την ανελλιπή υδροδότηση και τη συνεχή παροχή ηλεκτρικού ρεύματος.

Κεφάλαιο 5

S.W.O.T. Analysis

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται μία S.W.O.T. ανάλυση της Περιφέρειας Κρήτης ως τόπος προορισμού των ψηφιακών νομάδων. Στόχος είναι η παρουσίαση μία πανοπτικής εικόνας του νησιού, μέσω των τεσσάρων παραμέτρων της συγκεκριμένης ανάλυσης, ώστε αφενός να εκτιμηθεί η υπάρχουσα κατάσταση και αφετέρου να προταθούν μελλοντικές δράσεις και πρωτοβουλίες.

Η Ανάλυση SWOT συνίσταται στις ακόλουθες τέσσερις παραμέτρους:

- Δυνατά Σημεία (Strength): Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του τομέα παρέμβασης, τα οποία λειτουργούν υποβοηθητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.
- Αδύνατα Σημεία (Weakness): Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του τομέα παρέμβασης, τα οποία είναι επιζήμια ως προς την επίτευξη των στόχων.
- Ευκαιρίες (Opportunities): Εξωτερικές συνθήκες που λειτουργούν υποβοηθητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.
- Απειλές (Threats): Εξωτερικές συνθήκες που λειτουργούν αρνητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.

Τα Δυνατά και Αδύνατα Σημεία προσδιορίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του εσωτερικού περιβάλλοντος, ενώ οι Ευκαιρίες και οι Απειλές τεκμαίρονται από το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον του υπό-εξέταση υποκειμένου.

5.1 Δυνατά Σημεία

- Η Περιφέρεια Κρήτης διαθέτει κορυφαία εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα που συμβάλλουν στην προώθηση της επιστημονικής έρευνας και της καινοτομίας στο νησί.
- Η Περιφέρεια Κρήτης διαθέτει τρία (3) αεροδρόμια και 2 βασικά λιμάνια.
- Καλή διασύνδεση των βασικών πόλεων και χωριών με απομακρυσμένες περιοχές, ανάλογη της επιβατικής κίνησης που καταγράφεται ανά εποχή.
- Η Κρήτη διαθέτει άριστο κλίμα με υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας.

- Η Κρήτη είναι πλούσια σε αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά μνημεία.
- Ευγενικοί και φιλόξενοι άνθρωποι.
- Καταξιωμένος τουριστικός προορισμός. Λόγω του τουρισμού οι κάτοικοι γνωρίζουν ξένες γλώσσες.
- Πληθώρα καταλυμάτων φιλοξενίας στο νησί.
- Γαστρονομικό πολιτισμό.
- Όμορφο και ελκυστικό ανάγλυφο της περιοχής.
- Η Κρήτη διαθέτει ένα ευρύ δίκτυο υγειονομικών υποδομών για την παροχή υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους και τους επισκέπτες του νησιού.
- Συνεργατικοί χώροι στις μεγάλες πόλεις του νησιού.
- Διαθεσιμότητα διαφορετικών δραστηριοτήτων.
- Πληθώρα ποιοτικών εστιατορίων, παραδοσιακών ταβερνών και καφενείων.
- Ύπαρξη κοινότητας ψηφιακών νομάδων στο διαδίκτυο
- Σχολείο Ευρωπαϊκής Παιδείας (ΣΕΠ) στο Ηράκλειο το οποίο είναι Πιστοποιημένο Ευρωπαϊκό (Ελληνικό δημόσιο) Σχολείο.

5.2 Αδύνατα Σημεία

- Χαμηλή ποιότητα δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών.
- Διακοπές νερού και ρεύματος σε ορισμένες περιοχές.
- Οδικό Δίκτυο.
- Χαμηλό ταχύτητας διαδίκτυο, ιδιαίτερα σε χώρους ελεύθερης πρόσβασης σ' αυτό.
- Χαμηλής ποιότητας διαδίκτυο σε αρκετές περιοχές τις υπαίθρου.
- Εκτεταμένες ζώνες υποβαθμισμένου αστικού περιβάλλοντος, λόγω αυθαίρετης δόμησης και έλλειψης κοινόχρηστων χώρων.
- Εποχικότητα.
- Υψηλή σεισμικότητα της περιοχής.
- Ανεπάρκειες και καθυστερήσεις στην αναβάθμιση των τεχνικών υποδομών.
- Αυξανόμενη οικιστική πόλωση στο βόρειο παραλιακό μέτωπο, με σύγχρονη τάση εγκατάλειψης του ημιορεινού χώρου και των πλέον απόμακρων οικισμών της υπαίθρου.
- Ύπαρξη και λειτουργία συνεργατικών χώρων και κοινοτήτων ψηφιακών νομάδων μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα.

5.3 Ευκαιρίες

- Το αεροδρόμιο: «Ν. Καζαντζάκης», αναμένεται να αντικατασταθεί το 2028, από ένα σύγχρονο αεροδρόμιο.
- Η Ελλάδα είναι μεν ένας γνωστός παγκοσμίως καλοκαιρινός προορισμός, με σήμα κατατεθέν τις παραλίες της, αλλά δεν υπάρχει αρκετή διαφήμιση ως καλός προορισμός για ψηφιακούς νομάδες, κυρίως λόγω της ποιότητας ζωής.
- Η Ενίσχυση του θεματικού- εναλλακτικού τουρισμού.
- Ανταλλαγή εμπειριών και στρατηγικές συνεργασίες με άλλους Δήμους.
- Η Κρήτη διαθέτει μέρη ιδιαίτερου φυσικού κάλλους τα οποία μπορούν να αποτελέσουν βάση για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.
- Η νέα τουριστική ταυτότητα που προωθεί το υπουργείο.
- Οι νέοι τρόποι δικτύωσης των νέων.
- Ανάπτυξη Φορέων Διαχείρισης Προορισμού (DMOs) για την διαχείριση και προβολή του τουριστικού προϊόντος και αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και των Συστημάτων Διαχείρισης Προορισμού (DMS) με στόχο την αναγνώριση και προσέγγιση συγκεκριμένων τμημάτων πελατείας / αγορών (π.χ. Millennials / Gen Z)

5.4 Απειλές

- Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο.
- Υστέρηση σε επίπεδο οργανωμένης προβολής και προώθησης του νησιού ως τόπου προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων.
- Πιθανότητα εμφάνισης φαινομένου υπερτουρισμού κατά την τουριστική περίοδο.
- Κίνδυνος αύξησης κόστους ζωής για τους ντόπιους.

Κεφάλαιο 6

Στρατηγικός σχεδιασμός φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων στην ύπαιθρο της Κρήτης

6.1 Σκοπός

Σκοπό της παρούσας μελέτης συνιστά η διερεύνηση των δυνατοτήτων ενίσχυσης και περαιτέρω ανάπτυξης του ψηφιακού νομαδισμού στην Κρήτη, με ιδιαίτερη έμφαση στην υπαίθρου του νησιού, με στόχο αφενός την εσωτερική και τουριστική αποαστικοποίηση και αφετέρου τη στήριξη και αναζωογόνηση τόσο των αγροτικών κοινοτήτων όσο και ειδικότερα αυτών που εμφανίζουν χαρακτηριστικά αποστέρησης και εγκατάλειψης.

Η στρατηγική για την επίτευξη του παραπάνω οράματος εστιάζει στις παρεμβάσεις που μπορούν και επιβάλλεται να γίνουν από την πλευρά της Περιφέρειας Κρήτης, των όμορων Δήμων, αλλά και των τοπικών κοινωνιών, προκειμένου να επιτευχθεί η δημιουργία θυλάκων ψηφιακού νομαδισμού στην ύπαιθρο του νησιού. Για το σκοπό αυτό και σε πιλοτική βάση, καταρχάς εισάγεται η έννοια της ζώνης ψηφιακού νομαδισμού και εν συνεχεία προτείνονται τέσσερις στη βάση της πολυκριτήριας ανάλυσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που θέτει η παγκόσμια κοινότητα των ψηφιακών νομάδων, ως βαρύνουσας σημασίας για την μετεγκατάστασή τους σε μία περιοχή, αποτελούν κατεξοχήν η ταχύτητα του διαδικτύου, το συνολικό κόστος ζωής και το επίπεδο ασφάλειας. Παράλληλα, οι επαρκείς δραστηριότητες, το κόστος μετακίνησης, οι εναλλακτικοί χώροι εργασίας, η καθαρή ατμόσφαιρα και η ύπαρξη επιχειρηματικής/νομαδικής κοινότητας είναι εξίσου καθοριστικοί παράγοντες επιλογής τόπου προορισμού.

Ως εκ τούτου και στη βάση των προαναφερθέντων προτείνονται οι εξής 4 ζώνες ανάπτυξης ψηφιακού νομαδισμού στην Περιφέρεια Κρήτης:

ΖΩΝΕΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΝΟΜΑΔΙΣΜΟΥ	Κέντρο	Δορυφόροι
Ζώνη 1	Αρχάνες	ΗΡΑΚΛΕΙΟ – ΚΝΩΣΟΣ – ΣΚΑΛΑΝΙ – ΠΕΖΑ – ΕΠΙΣΚΟΠΗ – ΧΟΥΔΕΤΣΙ – ΘΡΑΨΑΝΟ -ΑΣΤΡΙΤΣΙ – ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ ΚΛΠ
Ζώνη 2	Βάμος	ΣΟΥΔΑ – ΧΑΝΙΑ – ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ – ΚΟΥΡΝΑΣ – ΒΡΥΣΕΣ ΚΛΠ

Ζώνη 3	Πέραμα	ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ – ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ – ΑΡΚΑΔΙ – ΜΕΛΙΔΟΝΙ – ΑΝΩΓΕΙΑ – ΜΠΑΛΙ – ΠΑΝΟΡΜΟ ΚΛΠ
Ζώνη 4	Νεάπολη	ΚΡΙΤΣΑ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΕΛΟΥΝΤΑ - ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ- ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ - ΜΑΛΛΙΑ - ΣΙΣΙ - ΜΙΛΑΤΟΣ ΚΛΠ
Ζώνη 5	Παλαίκαстро	ΣΗΤΕΙΑ- ΜΟΝΗ ΤΟΠΛΟΥ – ΒΑΪ – ΖΑΚΡΟΣ – ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ ΚΛΠ

Η επιλογή των συγκεκριμένων ζωνών βασίστηκε στα ακόλουθα κριτήρια:

- Άμεση γειτνίαση με αστικό κέντρο (μέσο όρο 20 λεπτά απόσταση)
- Περιοχές της ενδοχώρας με σχετική πληθυσμιακή συγκέντρωση και οικονομίες κλίμακας.
- Σχετικά καλής ποιότητας και ταχύτητας διαδίκτυο.
- Διάθεση χώρων ως σημεία συγκρότησης κοινοτήτων ψηφιακού νομαδισμού.
- Σχετικά ασφαλείς περιοχές, καθώς καταγράφουν ελάχιστα ποσοστά μικρο-εγκληματικότητας.
- Με τους όμορους οικισμούς – περιοχές, συνιστούν συνολικά χωρικές ζώνες προσφοράς ολοκληρωμένων εμπειριών και δυνατοτήτων.

Σε κάθε ζώνη προτείνεται ένας κεντρικός τόπος διαμονής ως βάση – ανάπτυξης δραστηριοτήτων ψηφιακού νομαδισμού, ενώ οι όμορες κοινότητες και οικισμοί λειτουργούν επικουρικά και συμπληρωματικά ως δορυφόροι πρόσθετων δραστηριοτήτων και δράσεων.

6.2 Στόχοι

Προκειμένου να υλοποιηθεί η στρατηγική του παρόντος σχεδιασμού και σύμφωνα τόσο με τις έρευνες πεδίου όσο και με την swot ανάλυση, οι στόχοι που προτείνονται είναι οι εξής:

- Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας– κοινωνική διαβούλευση για την έννοια και τη σημαντικότητα του ψηφιακού νομαδισμού ως μοχλού ανάπτυξης και δημιουργίας κοινωνικής υπεραξίας.
- Δημιουργία συνεργατικών χώρων.
- Επέκταση χρονικής περιόδου τοπικών δραστηριοτήτων – άρση εποχικής επιχειρηματικότητας.
- Αναζωογόνηση αγροτικών περιοχών.

6.3 Κριτήρια επιλογής Ζωνών

Τα κριτήρια προσδιορισμού των ζωνών ανάπτυξης ψηφιακού νομαδισμού ακολουθούν τις επτά βασικές παραμέτρους (Παρατηρητήριο του Κινήματος των Ψηφιακών Νομάδων) που πρέπει να ικανοποιεί ένας προορισμός ως τόπος προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων. Υπενθυμίζουμε: 1) κόστος διαβίωσης, 2) κοινότητα ψηφιακών νομάδων, 3) διαθεσιμότητα συνεργατικών χώρων εργασίας, 4) διασυνδεσιμότητα (ποιότητα και ταχύτητα διαδικτύου), 5) κινητικότητα & Μεταφορές (Μεταφορές- σύνδεση, απόσταση από πόλη, νοσοκομείο, αεροδρόμιο, και λιμάνι), 6) φυσικό περιβάλλον (περιοχή Natura, γεωπάρκο, Ε4, παραδοσιακός οικισμός) και 7) παροχή δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής.

Εν συνεχεία προστέθηκαν κριτήρια τα οποία προσφέρουν επιπρόσθετες παροχές στο άτομο το οποίο μένει εκεί και διευκολύνουν την καθημερινότητά του σε αυτούς τους οικισμούς: φαρμακείο, ΕΛΤΑ, τράπεζα, ΑΤΜ, σούπερ μάρκετ, αναψυχή, εστίαση, ψυχαγωγία, αριθμός καταλυμάτων, τάξη τιμής δίκλινου δωματίου, κέντρο υγείας, περιφερειακό ιατρείο, γυμναστήριο, σχολείο, αγγλόφωνο σχολείο.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΖΩΝΗ
Χωριό	Super Market
Υψόμετρο	Αναψυχή(Καφετέριες-Καφενεία)
Δήμος	Εστίαση -εστιατόρια
Απόσταση σε χλμ. από πρωτεύουσα Περιφερειακής Ενότητας	Ψυχαγωγία (μπαρ, θέατρα, εκδηλώσεις..)
Πληθυσμός 2021	Πολιτισμός (Μουσεία- Μνημεία-Τέχνες)
Κόστος Ζωής	Περιοχή Natura
Ψηφιακή Κοινότητα	Γεωπάρκο
Συνεργατικός Χώρος	Ε4
Ταχύτητα Διαδικτύου (τιμή από ΟΤΕ)	Απόσταση από θάλασσα
Μεταφορές-Σύνδεση	Παραδοσιακός Οικισμός
Περιβάλλον	Αριθμός καταλυμάτων Booking (έως 5χλμ)
Δραστηριότητες	Τάξη Τιμής για δίκλινο δωμάτιο ανά βράδυ
Νοσοκομείο απόσταση σε χλμ.	Κέντρο Υγείας
Αεροδρόμιο απόσταση σε χλμ.	Περιφερειακό Ιατρείο
Λιμάνι απόσταση σε χλμ.	Γυμναστήριο
Φαρμακείο	Σχολεία
ΕΛΤΑ	Αγγλόφωνο σχολείο
Τράπεζα	
ΑΤΜ	

Πίνακας 4: Συγκεντρωτικός πίνακας κριτηρίων

6.4 Πίνακας με όλα τα κριτήρια ανά ζώνη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Χωριό	Υψόμετρο	Δήμος	Απόσταση σε χλμ. από πρωτεύουσα Περιφερειακής Ενότητας	Πληθυσμός 2021	Κόστος Ζωής	Ψηφιακή Κοινότητα	Συνεργατικός Χώρος	Ταχύτητα Διαδικτύου (τιμή από ΟΤΕ)	Μεταφορές-Σύνδεση	Περιβάλλον	Δραστηριότητες	Νοσοκομείο απόσταση σε χλμ.	Αεροδρόμιο απόσταση σε χλμ.	Λιμάνι απόσταση σε χλμ.	Φαρμακείο	ΕΛΤΑ	Τράπεζα	ΑΤΜ
ΠΕ Ηρακλείου	Αρχάνες	400μ.	Δήμος Αρχανών Αστερουσίων	14.9χλμ.	3901		Digital Nomads Crete- Δημόσια - 2,2 χιλ. μέλη	Υπάρχει Δυνατότητα Δημιουργίας	M.O. BOX speed: 35771,33 M.O. Neighb. BOXES Speed: 39684,66 M.O. KV Speed: 37365,33	Καλή Σύνδεση με ΚΤΕΛ	Ημιορεινό	1. Πεζοπορικές, 2. Πολιτιστικές, 3. Οικοτουριστικές, 4. Οινoturισμού, 5. Γαστρονομίας, 6. Ποδηλατικές διαδρομές	10.5χλμ.	15.4χλμ.	15.6χλμ.	NAI	NAI	NAI	NAI
ΠΕ Χανίων	Βάμος	190μ.	Δήμος Αποκορώνου	34χλμ.	698		Digital Nomads Crete- Δημόσια - 2,2 χιλ. μέλη	Υπάρχει Δυνατότητα Δημιουργίας	M.O. BOX speed: 43291,33 M.O. Neighb. BOXES Speed: 47619,67 M.O. KV Speed: 44803	Μέτρια Σύνδεση με ΚΤΕΛ	Ημιορεινό	1. Πεζοπορικές, 2. Πολιτιστικές, 3. Οικοτουριστικές, 4. Αγροτουριστικές διαδρομές, 5. Θαλάσσιες δραστηριότητες, 6. Δραστηριότητες ευεξίας-yoga, 7. γαστρονομία	25.3χλμ.	35χλμ.	21χλμ.	NAI	Όχι	NAI	NAI
ΠΕ Ρεθύμνου	Πέραμα	75μ.	Δήμος Μυλοποτάμου	26.7χλμ.		2004	Digital Nomads Crete- Δημόσια - 2,2 χιλ. μέλη	Υπάρχει Δυνατότητα Δημιουργίας	M.O. BOX speed: 30151,67 M.O. Neighb. BOXES Speed: 32068,33 M.O. KV Speed: 29928	Μέτρια Σύνδεση με ΚΤΕΛ	Πεδινό	1. Θαλάσσιες δραστηριότητες, 2. Αναρρίχηση βράχου, 3. Ορειβατικά καταφύγια, 4. Ορειβατικό Σκί, 5. Οικοτουριστικές δραστηριότητες, 6. Πολιτιστικές δραστηριότητες	31.5χλμ.	66.7χλμ.	67.2χλμ.	NAI	NAI	NAI	NAI
ΠΕ Λασιθίου	Νεάπολη	270μ.	Δήμος Αγίου Νικολάου	20 χλμ.	2889		Digital Nomads Crete- Δημόσια - 2,2 χιλ. μέλη		M.O. BOX speed: 38481,67 M.O. Neighb. BOXES Speed: 40478,33 M.O. KV Speed: 37792	Καλή Σύνδεση με ΚΤΕΛ	Πεδινό	1. Θαλάσσιες δραστηριότητες, 2. Πολιτιστικές δραστηριότητες, 3. Πεζοπορικές δραστηριότητες, 4. ποδηλατικές διαδρομές	6χλμ.	52χλμ.	55.4χλμ.	NAI	NAI	NAI	NAI
ΠΕ Λασιθίου	Παλαιόαστρο	35μ.	Δήμος Σητείας	17.6χλμ.	1254		Digital Nomads Crete- Δημόσια - 2,2 χιλ. μέλη		M.O. BOX speed: 33776 M.O. Neighb. BOXES Speed: 33738,33 M.O. KV Speed: 32512	Μέτρια Σύνδεση με ΚΤΕΛ	Πεδινό	1. Γεωδιαδρομές, 2. Ποδηλατικές διαδρομές, 3. Πεζοπορικές, 4. Πολιτιστικές, 5. Θαλάσσιες δραστηριότητες	18.3χλμ.	23.4χλμ.	145χλμ.	NAI	Όχι	NAI	NAI

Χωριό	Γειτονικά Χωριά και απόσταση	Super Market	Αναψυχή(Καφετέρια-εστιατόρια)	Εστίαση - εστιατόρια	Ψυχαγωγία (μπάρ, θέατρα, εκδηλώσεις..)	Πολιτισμός (Μουσεία-Μνημεία-Τέχνες)	Περιοχή ή Natura	Γεωπαρκοί	E4	Απόσταση από θάλασσα	Παραδοσιακός οικισμός	Αριθμός καταλύματων Booking (έως 5χλμ)	Τάξη Τιμής για δίκλινο δωμάτιο ανά βράδυ	Κέντρο Υγείας	Περιφέρεια κό Ιατρείο	Γυμναστήριο	Σχολεία	Αγγλόφωνο σχολείο
Αρχάνες	ΗΡΑΚΛΕΙΟ – ΚΝΩΣΟΣ – ΣΚΑΛΑΝΙ – ΠΕΖΑ – ΕΠΙΣΚΟΠΗ – ΧΟΥΔΕΤΣΙ – ΘΡΑΨΑΝΟ -ΑΣΤΡΙΤΣΙ – ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ ΚΛΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	15χλμ.	ΝΑΙ	16	από 40€ έως 332€	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ηράκλειο
Βάμος	ΣΟΥΔΑ – ΧΑΝΙΑ – ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ – ΚΟΥΡΝΑΣ – ΒΡΥΣΣΕΣ ΚΛΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	7.8χλμ.	ΌΧΙ	1030	από 59€ έως 587€	ΝΑΙ	-	-	ΝΑΙ	Χανιά
Πέραμα	ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ – ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ – ΑΡΚΑΔΙ – ΜΕΛΙΔΟΝΙ – ΑΝΩΓΕΙΑ – ΜΠΑΛΙ – ΠΑΝΟΡΜΟ ΚΛΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	7χλμ.	ΌΧΙ	18	από 39€ έως 917€	ΝΑΙ	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ηράκλειο
Νεάπολη	ΚΡΙΤΣΑ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΕΛΟΥΝΤΑ - ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ - ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ - ΜΑΛΛΙΑ - ΣΙΣΙ - ΜΙΛΑΤΟΣ ΚΛΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	14.1χλμ.	ΌΧΙ	13	από 39€ έως 133€	ΝΑΙ	-	ΌΧΙ	ΝΑΙ	Ηράκλειο
Παλαίκας	ΣΗΤΕΙΑ- ΜΟΝΗ ΤΟΠΛΟΥ – ΒΑΪ – ΖΑΚΡΟΣ – ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ ΚΛΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	2.9χλμ.	ΝΑΙ	18	από 46€ έως 208€	-	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	Ηράκλειο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Εθνική Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής ΟΥΠΕΑ ΠΕ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

6.5 Περιγραφή οικισμών και δορυφόρων -Περιγραφή Ζωνών

Στο σημείο αυτό θα μελετηθεί η εγκατάσταση ψηφιακών νομάδων σε Αγροτικές Περιοχές (ύπαιθρος) μη απομονωμένες, περιοχές με άμεση πρόσβαση σε αστικά κέντρα. Στις περιοχές αυτές μπορεί να παρατηρείται μία σχετική ανεπάρκεια υποδομών και υπηρεσιών, η οποία όμως μπορεί να αντισταθμιστεί από την ευκολία πρόσβασης σε αυτές.

6.5.1 Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου

Αρχάνες

Στην περιφερειακή ενότητα Ηρακλείου, προτείνεται το βραβευμένο³⁹ για την οικιστική του ανάπτυξη, γραφικό χωριό των Αρχανών. Βρίσκεται 16 χιλιόμετρα μακριά από το Ηράκλειο, στο βορειοανατολικό άκρο που σχηματίζεται από το όρος Γιούχτας.

Ο οικισμός των Αρχανών είναι περιτριγυρισμένος από αμπέλια, ελιές και κυπαρίσσια, καθώς και φημίζεται για τα εξαιρετικής ποιότητας πρωτογενή προϊόντα που παράγει (κρασί, σταφίδα και λάδι).

Η πλούσια ιστορία του χωριού σε συνδυασμό με τις ατμοσφαιρικές γειτονιές, τα πολύχρωμα καλοδιατηρημένα σπίτια, τα γραφικά σοκάκια, τις όμορφες πλατείες αποτελούν πόλο έλξης για τους επισκέπτες της.

Για τους λάτρεις της φύσης και της πεζοπορίας υπάρχουν πολλές επιλογές. Οι επισκέπτες μπορούν να πεζοπορήσουν στο Γιούχτα, να παρατηρήσουν την μεγάλη αποικία από γύπες και να επισκεφτούν τα κελιά των καλογράδων αλλά και το σπήλαιο χωστό νερό.

Επίσης, μπορούν να ακολουθήσουν το ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 ως τη Μυρτιά ή τον Προφήτη Ηλία, να περιηγηθούν ή να οδηγήσουν μέσα στο Αρχανιώτικο φαράγγι, καθώς και να ανέβουν στο Φουρνί με την αρχαία νεκρόπολη και το υπέροχο δάσος.

³⁹ Το 2000 απέσπασαν το πρώτο βραβείο «Ολοκληρωμένης και Αειφόρου Ανάπτυξης Εξαιρετικής Ποιότητας», στο πλαίσιο του διαγωνισμού που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Διεθνής Ένωση RED (Ruralite Environment Development) για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αναβάθμιση Χωριών, ενώ το 2001 βραβεύτηκαν με το Χρυσό Βραβείο Περιβάλλοντος «Ελευθέριος Πλατάκης» του Πανεπιστημίου Κρήτης για τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει για την προστασία και την ανάδειξη τόσο στο φυσικό όσο και στο δομημένο περιβάλλον.

Οι Αρχάνες μπορούν να αποτελέσουν ιδανική αφετηρία για εξορμήσεις και χαλάρωση. Σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό βρίσκονται τα χωριά Καταλαγάρι, Πεζά, Αγίες Παρασκιές, Κουνάβοι, Χουδέτσι, Σκαλάνι, Αλάγνι.

Η ευρύτερη περιοχή είναι γνωστή για τον οινοτουρισμό, γαστρονομικό αλλά και πολιτιστικό τουρισμό που προσφέρει.

6.5.2 Περιφερειακή Ενότητα Χανίων

Βάμος

Στην περιφερειακή ενότητα Χανίων, προτείνεται το χωριό Βάμος, στους πρόποδες των Λευκών Ορέων.

Τα σπίτια του χωριού είναι φτιαγμένα με ντόπια υλικά και έχουν παραδοσιακό χαρακτήρα, καλοδιατηρημένα κτίρια, όμορφες γειτονιές και κήποι, αποτελούν από τους ελκυστικότερους παραδοσιακούς προορισμούς. Η αρχιτεκτονική του χωριού ήταν έντονα επηρεασμένη από την ενετική κυριαρχία.

Ο Βάμος ήταν μεταξύ των πρώτων οικισμών που προσπάθησαν να προωθήσουν τον παραδοσιακό τρόπο ζωής (οικοτουρισμό, αγροτουρισμό) ως εναλλακτική μορφή τουρισμού.

Η περιοχή του Αποκόρωνα συνδυάζει βουνό και θάλασσα. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται η μονή του Άγιου Γεωργίου στο Καρύδι και η Αρχαία Άπτερα.

Ο Βάμος μπορεί να αποτελέσει ιδανική αφετηρία για εξορμήσεις και χαλάρωση. Σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό βρίσκονται τα γραφικά χωριά του δήμου Αποκόρωνα, η Γεωργιούπολη, η λίμνη Κουρνά και οι Βρύσες.

Να σημειωθεί ότι από το Μαρτίο του 2022⁴⁰ ο Δήμος Αποκορώνου, που ανήκει το χωριό έχει προσκαλέσει και ενημερώσει τις πρεσβείες και τους «ψηφιακούς νομάδες» να εγκατασταθούν στον Αποκόρωνα για να ζήσουν μοναδικές εμπειρίες.

⁴⁰ <https://www.haniotika-nea.gr/o-dimos-apokoronoy-proskalei-toys-quot-psifiakoys-nomades-quot/>

6.5.3 Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου

Πέραμα

Ανατολικά της πόλη του Ρεθύμνου προτείνεται το κεφαλοχώρι Πέραμα της κοιλάδας του Μυλοποτάμου, κατάφυτο με οπωροφόρα δένδρα και αμπέλια.

Το χωριό αποτελεί φυσικό πέρασμα προς τα χωριά του Μυλοποτάμου, εξού και η ονομασία του. Είναι κτισμένο στη δυτική όχθη του Γεροποτάμου.

Αποτελεί το εμπορικό και βιοτεχνικό κέντρο της περιοχής.

Σε κοντινή απόσταση βρίσκονται η Αρχαία Ελεύθερνα, το χωριό Μαργαρίτες γνωστό για τα κεραμικά του, η μονή Αρκαδίου και το Σπήλαιο στο Μελιδόνι.

Το χωριό αποτελεί μέρος του Γεωπάρκου Ψηλορείτη

Το τοπίο έχει μεγάλη αισθητική αξία και ενδιαφέρον, πλούσια χλωρίδα και πανίδα, και προσφέρει τη δυνατότητα για κάθε είδους επαφή με τη φύση.

Στους γειτονικούς οικισμούς προτείνονται περίπατοι, κολύμπι στις κοντινές παραλίες, όμορφες ορειβατικές διαδρομές, αλλά και πολιτισμικές διαδρομές.

Το Πέραμα μπορεί να αποτελέσει ιδανική αφετηρία για εξορμήσεις και χαλάρωση. Σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό βρίσκονται τα χωριά Μαργαρίτες, Ελεύθερνα, Αρκάδι, Μελιδόνι, Ανώγεια, Μπαλί, Πάνορμο.

6.5.4 Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου

Νεάπολη

Ανάμεσα στο Ηράκλειο και τον Άγιο Νικόλαο, σε μια καταπράσινη κοιλάδα, γνωστή ως Σκάφη του Μεραμπέλου, προτείνεται η κωμόπολη Νεάπολη.

Η Νεάπολη είναι γνωστή από τις αρχές του 14ου αιώνα, με τα ονόματα Καρές, Καινούργιο Χωριό, Νεοχώρι, Νεάπολη, και συνδέθηκε με την ίδρυση του νομού Λασιθίου, αφού αποτελεί ιστορική έδρα του δήμου Αγίου Νικολάου.

Είναι γεμάτη Ναούς οικοδομημένους από τον 17ο μέχρι τον 20ο αιώνα, παλιά αρχοντικά, γραφικά σοκάκια και καλοδιατηρημένες οθωμανικές κρήνες.

Η γύρω περιοχή είναι γεμάτη μοναστήρια και εκκλησίες (όπως το Φραγκισκανικό μοναστήρι στην περιοχή «Φραρώ»).

Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται ο χώρος της αρχαίας πόλης Δρήρου.

Μοναδικό οικιστικό σύνολο αποτελούν τα λεγόμενα Μετόχια της Νεάπολης που βρίσκονται βορειανατολικά της πόλης.

Στη νότια πτέρυγα του Παλαιού Γυμνασίου της Νεάπολης στεγάζεται το Λαογραφικό μουσείο, ενώ στη βόρεια πτέρυγα η Αρχαιολογική Συλλογή της Νεάπολης.

Η Νεάπολη είναι γνωστή για τις πολιτιστικές, και αθλητικές εκδηλώσεις που οργανώνονται καθόλη τη διάρκεια του έτους.

Η Νεάπολη μπορεί να αποτελέσει ιδανική αφετηρία για εξορμήσεις και χαλάρωση. Σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό βρίσκονται τα χωριά του Οροπεδίου Λασιθίου, η Μίλατος, η Ελούντα, η Κριτσά.

Παλαίκαстро

Στο ανατολικότερο άκρο της Κρήτης σε κοντινή απόσταση από την πόλη της Σητείας προτείνεται το Παλαίκαстро, το οποίο αποτελεί το οικονομικό κέντρο αυτής της περιοχής.

Το Παλαίκαстро αποτελεί το μεγαλύτερο χωριό της επαρχίας, ενώ η ευρύτερη περιοχή αποτελείται από πανέμορφες ακρογιαλιές με κρυστάλλινα και καταγάλανα νερά, καθώς ανήκει και στο Γεωπάрко Σητείας.

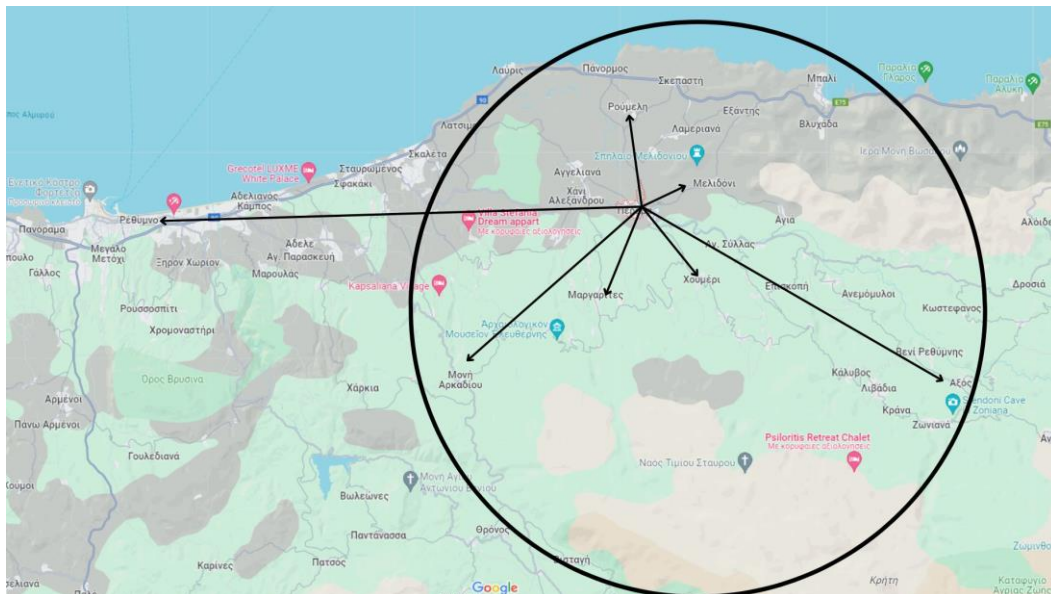
Σε κοντινή απόσταση βρίσκονται αρχαιολογικά - ιστορικά μνημεία, το σπάνιο φοινικόδασος Βάι, αλλά και η Μονή Τοπλού.

Στους γειτονικούς οικισμούς προτείνονται κολύμπι και σέρφ στις κοντινές παραλίες, ποδηλατικές και πεζοπορικές διαδρομές, αλλά και πολιτισμικές διαδρομές.

Το Παλαίκαстро μπορεί να αποτελέσει ιδανική αφετηρία για εξορμήσεις και χαλάρωση. Σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό βρίσκονται τα χωριά Βάι, Ζάκρος, Ξηρόκαμπος.

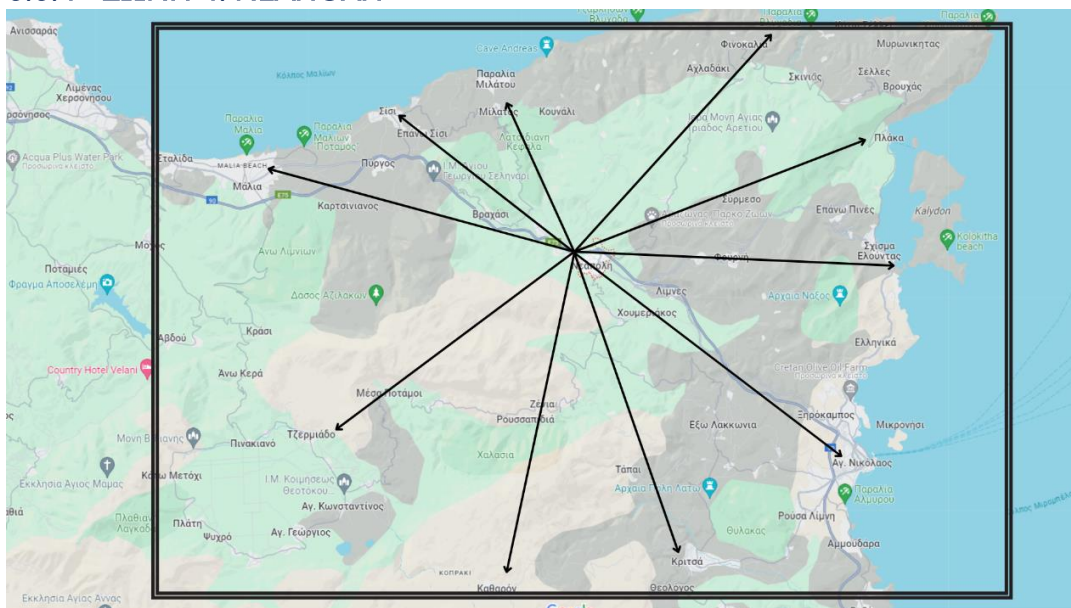

6.6.3 ΖΩΝΗ 3: ΠΕΡΑΜΑ

Εικόνα 14: Ζώνη Περάματος

6.6.4 ΖΩΝΗ 4: ΝΕΑΠΟΛΗ

Εικόνα 15: Ζώνη Νεάπολης

Κεφάλαιο 7

Σχέδιο προσέλκυσης και προβολής

Ο ψηφιακός νομαδισμός φαίνεται να προβάλλει ως η νέα ανερχόμενη αγορά στο κλάδο του τουρισμού και μάλιστα να συνιστά σημαίνων είδος εναλλακτικού τουρισμού που προωθεί και ενισχύει τη βιωσιμότητα. Ολοένα και περισσότερες χώρες και πόλεις αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τη σημαντικότητα που φέρουν οι ψηφιακοί νομάδες ως μετακινούμενοι επισκέπτες/ταξιδιώτες και επιδιώκουν να καταστούν πόλοι έλξης γι' αυτούς..

Προς την κατεύθυνση αυτή, οι χώρες υποδοχής πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στη μείωση του κόστους της καθημερινότητας, παρέχοντας ταυτόχρονα στους ψηφιακούς νομάδες ευκαιρίες εργασίας και χώρους συνεργασίας ως σημεία ανάπτυξης κοινοτήτων ψηφιακού νομαδισμού

Το σχέδιο προσέλκυσης και προβολής στόχο έχει να καταστήσει την Περιφέρεια Κρήτης και ειδικότερα τις 5 προτεινόμενες ζώνες σημαντικούς πόλους έλξης υποδοχής και φιλοξενίας των ψηφιακών νομάδων, προσδοκώντας να απορροφήσουν ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς του σχετικά νέου αυτού ταξιδιωτικού/τουριστικού κλάδου. Οι δράσεις διάχυσης και επικοινωνίας θα εστιάσουν κυρίως σε σύγχρονα μέσα προβολής, καθώς και στην χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

7.1 Διαφήμιση

Οι καμπάνιες αποτελούν βασικό εργαλείο της τουριστικής προβολής και σχεδιάζονται με γνώμονα τις αγορές στόχους, τις τουριστικές τάσεις και τις παγκόσμιες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

Σε εθνικό επίπεδο, ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού μπορεί να διαμορφώσει και να αναπτύξει τα τουριστικά προϊόντα ενός προορισμού και να τα προωθήσει σε κατάλληλες τουριστικές αγορές. Ενεργεί, λοιπόν, εκ μέρους της χώρας και είναι συμπληρωματικός στις δραστηριότητες ανάπτυξης και προώθησης των μεμονωμένων τουριστικών προορισμών της χώρας.

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) σχεδιάζει και εκπληρώνει ένα ευρύ φάσμα προωθητικών ενεργειών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και συνεργάζεται στενά με άλλους φορείς, κρατικούς και ιδιωτικούς, με σκοπό να ενδυναμωθεί το προφίλ της χώρας στην παγκόσμια αγορά. Με βασική αποστολή την προώθηση και προβολή του ελληνικού τουρισμού, εγχώρια και διεθνώς, υλοποιεί την τουριστική πολιτική που χαράσσει το Υπουργείο Τουρισμού και ενισχύει την εικόνα της χώρας διεθνώς.

Προς την επίτευξη των στρατηγικών και επικοινωνιακών στόχων πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν τα προγράμματα διαφήμισης του Ε.Ο.Τ., τα οποία θα ενισχύσουν την τοποθέτηση της Ελλάδας στη συνείδηση των ψηφιακών νομάδων ως του πλέον επιθυμητού προορισμού.

Τα προγράμματα διαφήμισης μπορούν να υλοποιηθούν κατά κύριο λόγο σε κορυφαίες διαδικτυακές πλατφόρμες, όπως μηχανές αναζήτησης, ιστοσελίδες που απευθύνονται σε ψηφιακούς νομάδες, σε φόρουμ ψηφιακών νομάδων, σε ταξιδιωτικές ιστοσελίδες, σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με χρήση σύγχρονου και ελκυστικού περιεχομένου, όπως video, διαδραστικά banners, κλπ. και δευτερευόντως σε online διεθνή περιοδικά, ιστοσελίδες μεγάλων εφημερίδων και τηλεοπτικών σταθμών. Συμπληρωματικά στη διαδικτυακή διαφήμιση μπορούν να υλοποιηθούν ενέργειες offline σε επιλεγμένα παραδοσιακά μέσα έπειτα από αξιολόγηση της δυναμικότητάς τους και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αγοράς-στόχου – των

ψηφιακών νομάδων εν προκειμένω – όπως προβολή τηλεοπτικών σποτ σε επιλεγμένα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα, υπαίθρια διαφήμιση, ραδιοφωνικά σποτ σε μεγάλης εμβέλειας ραδιοφωνικούς σταθμούς, αλλά και διαφημιστικές καταχωρήσεις και δημοσιεύσεις στοχευμένων άρθρων σε επιλεγμένα διεθνή έντυπα.

Ειδικότερα οι δράσεις προβολής που απευθύνονται σε ψηφιακούς νομάδες θα πρέπει να εστιάσουν στην προώθηση των θυλάκων ψηφιακού νομαδισμού (πόλεις και οικισμοί) στην Κρήτη και την υπόλοιπη Ελλάδα, τονίζοντας παράλληλα την πολυθεματική εμπειρία και τις ειδικές μορφές τουρισμού.

7.2 Επίσημες τουριστικές ιστοσελίδες φορέων

Σε εθνικό αλλά και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο έχουν δημιουργηθεί από τους αρμόδιους φορείς, ιστοσελίδες οι οποίες έχουν στόχο να προβάλουν στο κοινό τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα πλεονεκτήματα της χώρας αλλά και του κάθε προορισμού και να παρέχουν ενημέρωση και πληροφορίες για αναψυχή, πολιτιστικές και παραδοσιακές εκδηλώσεις, φυσιολατρικές δραστηριότητες και ό,τι άλλο μπορεί να προσελκύσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

7.2.1 EOT | www.visitgreece.gr

Η ιστοσελίδα www.visitgreece.gr, αποτελεί τη διαδικτυακή πύλη του Ε.Ο.Τ. και είναι η βασική πύλη επικοινωνίας του ελληνικού τουρισμού και το βασικό εργαλείο επικοινωνίας της Ελλάδας με τη διεθνή τουριστική αγορά. Παράλληλα, το ψηφιακό οικοσύστημα του Ε.Ο.Τ. έχει εμπλουτιστεί με την εφαρμογή (App) VisitGreece. Καθώς το VisitGreece είναι ένα χρηστικό εργαλείο για όλους τους ταξιδιώτες και επισκέπτες της Ελλάδας, στο οποίο βρίσκει κάποιος γρήγορα και εύκολα ταξιδιωτικές πληροφορίες και ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο το οποίο θα παρέχει πληροφόρηση προς τους ψηφιακούς νομάδες που ενδιαφέρονται να εγκατασταθούν στη χώρα μας και παράλληλα θα λειτουργήσει ως μέσο προσέλκυσης.

7.2.2 Περιφέρεια Κρήτης | <https://www.incrediblecrete.gr/>

Το Incredible Crete είναι ο επίσημος τουριστικός ιστότοπος της Περιφέρειας Κρήτης μέσα από τον οποίο παρουσιάζονται η ιστορία και ο πολιτισμός του νησιού, η γαστρονομία, τα αξιοθέατα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος αλλά και φυσικού κάλλους, πολιτιστικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα στο νησί αλλά και χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή και τις μετακινήσεις.

Επιπλέον, προβάλλονται όλες οι διαφημιστικές καμπάνιες της Περιφέρειας οπότε θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μέσο προβολής για τη ψηφιακούς νομάδες.

7.2.3 Δήμοι της Κρήτης

Η πλειονότητα των Δήμων της Κρήτης έχει προχωρήσει στη δημιουργία επίσημων τουριστικών ιστοσελίδων και σελίδων σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με σκοπό την τουριστική προβολή του κάθε Δήμου μεμονωμένα και την παροχή των απαραίτητων πληροφοριών στους υποψήφιους επισκέπτες:

- Δήμος Χανίων | <https://www.chaniatourism.gr/>
- Δήμος Σφακίων | <https://www.sfakia.gr/el/>
- Δήμος Κισσάμου | <https://discoverkissamos.com/el/i-poli-tis-kissamou/>
- Δήμος Πλατανιά | <https://www.facebook.com/visitplatanias/>
- Δήμος Ρεθύμνου | <https://www.rethymno.guide/>
- Δήμος Ανωγείων | <https://anogeia.gr/episkeptis/>
- Δήμος Αμαρίου | <https://www.discoveramari.gr/en/>
- Δήμος Αγίου Βασιλείου | <https://visitagiosvasilios.gr/>
- Δήμος Ηρακλείου | <https://visitheraklion.eu/>
- Δήμος Αρχανών – Αστερουσίων | <http://www.archanes-asterousia.gr/>
- Δήμος Μινώα Πεδιάδος | <http://www.discoverminoapediadas.gr/>
- Δήμος Μαλεβιζίου | <https://visitmalevizi.gr/>
- Δήμος Αγίου Νικολάου | <https://www.agiosnikolaoscrete.com/>
- Δήμος Σητείας | <https://visitsitia.gr/>
- Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου | <https://visitlasithi.gr/>
- Δήμος Ιεράπετρας | <https://www.facebook.com/VisitlerapetraOfficial/>

Να σημειωθεί ότι ο Δήμος Αποκόρωνας και ο Δήμος Μυλοποτάμου δεν έχουν κάποια συγκεκριμένη σελίδα που να προωθεί την τουριστική προβολή του Δήμου τους, με αποτέλεσμα να κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία της.

Κρίνεται σκόπιμη η ενημέρωση των παραπάνω σελίδων σε επίπεδο πληροφοριών που αφορούν τους ψηφιακούς νομάδες καθώς και η διασύνδεσή τους με τις ιστοσελίδες που έχουν δημιουργηθεί και απευθύνονται στη συγκεκριμένη ομάδα-στόχο.

7.3 Ιστοσελίδες που απευθύνονται σε ψηφιακούς νομάδες

Οι ψηφιακές πλατφόρμες που δημιουργήθηκαν προκειμένου να προσελκύσουν τους δυνητικούς ψηφιακούς νομάδες, θα πρέπει να περιέχουν

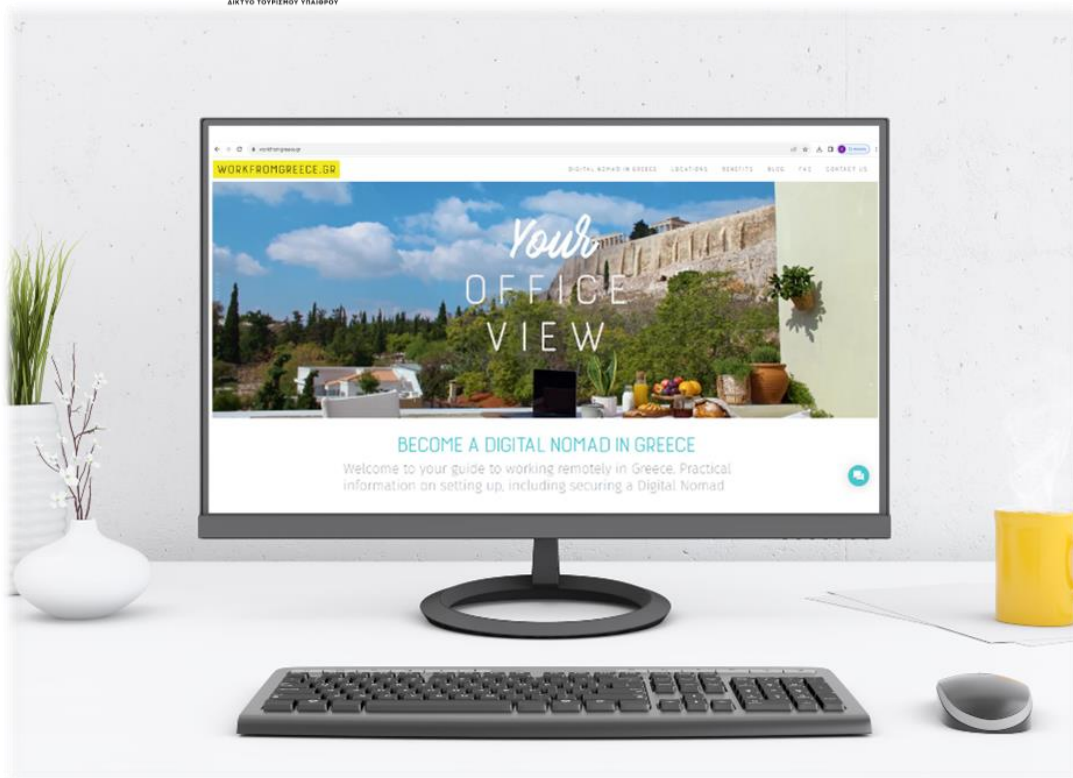

όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και την τεχνογνωσία που αναζητά η νέα γενιά επαγγελματιών, να διασυνδέονται με φορείς στο εξωτερικό και να αποτελέσουν μέρος μιας παγκόσμιας κοινότητας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να βρίσκονται σε διαρκή αναβάθμιση, ενημέρωση και ανατροφοδότηση, προκειμένου να συμπεριλαμβάνουν επιπλέον πληροφορίες από τους χρήστες τους.

7.3.1 www.workfromgreece.gr

Η ψηφιακή πλατφόρμα workfromgreece.gr, που δημιουργήθηκε από τη Marketing Greece (ιδιωτική εταιρία που ιδρύθηκε από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας και από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων) και λειτουργεί υπό την αιγίδα των Υπουργείων Τουρισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, απευθύνει ανοικτή πρόσκληση στη διεθνή κοινότητα των Digital Nomads και καλεί το κοινό στην Ελλάδα για να μετατρέψει τη ζωή στο γραφείο σε εμπειρία ζωής. Με το ευνοϊκό κλίμα, τον τρόπο ζωής, τις αυθεντικές εμπειρίες και τη γαστρονομία να αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, το Work From Greece αναδεικνύει την ιδιαιτερότητα και μοναδικότητά της ως ενός προορισμού ιδανικού για τους Digital Nomads που ανταποκρίνεται συνολικά στις προϋποθέσεις που απαιτούνται, ενώ παράλληλα προσελκύει το ενδιαφέρον τους και διευκολύνει την αναζήτησή τους για χρηστικές πληροφορίες.

Μέσα από το Work From Greece, επιδιώκεται να ενισχυθούν όλες οι προσπάθειες που υλοποιούνται προς την κατεύθυνση της προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων, δημιουργώντας ένα ψηφιακό hub, όπου οι εν δυνάμει ψηφιακοί νομάδες θα μπορούν να λαμβάνουν χρηστικές, χρήσιμες και αξιόπιστες πληροφορίες, σημεία επαφής με τις υπάρχουσες κοινότητες ψηφιακών νομάδων, αλλά και λύσεις μέσα από την ενσωμάτωση υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις τους, καθώς και επιχειρήσεων που το αντικείμενό τους συνάδει με τις εξειδικευμένες ανάγκες τους. Την πλατφόρμα workfromgreece.gr πλαισιώνουν και τα social media accounts με στόχο την ενίσχυση της επικοινωνίας και τη διάχυση δημιουργικών μηνυμάτων.

7.3.2 www.workfromcrete.gr

Το www.workfromcrete.gr είναι ο ιστότοπος που λειτουργεί από την Περιφέρεια Κρήτης και αποτελεί τη βάση ενός συνολικότερου σχεδίου για την προσέλκυση «ψηφιακών νομάδων», σε συνεργασία με άλλους φορείς και με τελικό στόχο την προώθηση και προβολή της Κρήτης, ως ιδανικού προορισμού για εργασία σε όλη τη διάρκεια του χρόνου. Μέσα από το www.workfromcrete.gr, οι “ψηφιακοί νομάδες” μπορούν να έρχονται σε επαφή με την Κρήτη, να αντλούν τις πληροφορίες που αναζητούν τόσο για τα

θεσμικά ζητήματα, όσο και για ζητήματα που αναδεικνύουν τον χάρτη καινοτομίας του νησιού και τις ευκαιρίες απασχόλησης.

7.4 Ενημερωτικά Δελτία (Newsletter)

Ο βασικός στόχος αυτού του εργαλείου είναι η προώθηση μιας ιστοσελίδας, η αύξηση του brand awareness και η διείσδυση στα επιμέρους κοινά – στόχους. Ο σχεδιασμός ενός ενημερωτικού δελτίου (newsletter) στην αγγλική και ελληνική γλώσσα και η αποστολή του σε εγγεγραμμένους αποδέκτες – χρήστες των ιστοσελίδων των φορέων μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τη διάχυση.

Προτείνεται η δημιουργία ειδικών newsletters για την προσέλκυση των ψηφιακών νομάδων, λαμβάνοντας υπόψη τις περιοχές που διαθέτουν τις κατάλληλες υποδομές με παράλληλη πληροφόρηση για τα οφέλη της διαμονής στην Ελλάδα.

7.5 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης & Ψηφιακή Διαφήμιση

7.5.1 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (social media)

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν στις μέρες μας ένα κατ' εξοχήν επικοινωνιακό εργαλείο το οποίο χρησιμοποιούν οι οργανισμοί ανεξαρτήτως μεγέθους και παρουσιάζει εξαιρετική απήχηση. Κάθε κοινωνικό δίκτυο διαθέτει ξεχωριστές λειτουργίες και δυνατότητες, ενώ εξειδικεύονται σε διαφορετικού είδους κοινά.

Οι επικοινωνιακές καμπάνιες μέσω των κοινωνικών δικτύων μπορούν να προσεγγίσουν μεγάλο αριθμό χρηστών και να τους ενημερώσουν σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα το μήνυμα να εξαπλώνεται ραγδαία και να φτάνει γρήγορα σε διαφορετικά κοινά-στόχους.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων για διαφήμιση και προβολή που παρέχεται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κρίνεται απαραίτητη και αποσκοπεί στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος μεγάλης κατηγορίας χρηστών και την ενημέρωσή τους

σχετικά με δυνατότητα φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων στην Ελλάδα και στην Κρήτη.

Οι ψηφιακοί νομάδες βασίζονται συχνά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές κοινότητες για να συνδεθούν μεταξύ τους, καθώς και με τους γενικότερους απομακρυσμένους εργαζόμενους, και για να βρουν νέους ταξιδιωτικούς προορισμούς. Υπάρχουν ομάδες και κοινότητες σε πλατφόρμες όπως το Facebook, το LinkedIn που είναι αφιερωμένες στο θέμα και την απομακρυσμένη εργασία.

Επομένως, η αξιοποίηση των επίσημων λογαριασμών του Ε.Ο.Τ., της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων της Κρήτης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την επίτευξη ενός ολοκληρωμένου συνόλου ενεργειών στον σύγχρονο ψηφιακό κόσμο.

7.5.2 Social media posts

Η διαχείριση των λογαριασμών απαιτεί την τακτική δημιουργία περιεχομένου (κείμενα, banners, videos, κλπ.) προκειμένου να υπάρχει τακτική ανανέωση των λογαριασμών και να επιτευχθεί η διατήρηση του ενδιαφέροντος των υφιστάμενων followers καθώς και η προσέλκυση νέου κοινού.

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η διάχυση, οι δημοσιεύσεις μπορούν θα συνδέονται με τον ιστότοπο του κάθε φορέα δίνοντας στους ενδιαφερόμενους την δυνατότητα για μεγαλύτερη αλληλεπίδραση. Ενδεικτικές ιδέες για το περιεχόμενο των αναρτήσεων αναφορικά είναι οι ακόλουθες:

- Infographics – παρουσιάσεις των παροχών που προσφέρει η χώρα σε ψηφιακούς νομάδες αλλά και των πλεονεκτημάτων κάθε περιοχής
- Μαρτυρίες από ψηφιακούς νομάδες που ζουν στην Κρήτη και στην Ελλάδα γενικότερα
- Χρήσιμα νέα – ανακοινώσεις αναφορικά με τους ψηφιακούς νομάδες

7.5.3 Ψηφιακή Διαφήμιση

Η διαδικτυακή διαφήμιση είναι ιδανική για να αυξηθεί τάχιστα η απήχηση των αναρτήσεων σε συγκεκριμένα κοινά και κατά συνέπεια να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους. Πέρα από την οργανική δραστηριότητα, τα κοινωνικά δίκτυα και η Google προσφέρουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης χορηγούμενων αναρτήσεων και γενικότερα διαφημίσεων

για την προσέγγιση εξειδικευμένων κοινών που παρουσιάζουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία έχει επιλέξει ο διαφημιζόμενος.

7.5.4 Social media campaigns

Ο Ε.Ο.Τ., η Περιφέρεια και οι Δήμοι της Κρήτης μπορούν να εκμεταλλευτούν το παραπάνω γεγονός για την αύξηση του κοινού που προσεγγίζουν οι αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που διαθέτουν. Η χορηγούμενη προώθηση των αναρτήσεων, βάσει των πολυάριθμων δυνατοτήτων που προσφέρει το Metaverse, θα επιταχύνει τη διάχυση των αναρτήσεων, θα επεκτείνει την απήχηση και σε χρήστες που δεν ακολουθούν τους παραπάνω λογαριασμούς και θα επιτρέψει την πολύπλευρη προσέγγιση των ψηφιακών νομάδων.

Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται ο Ε.Ο.Τ., η Περιφέρεια Κρήτης και οι Δήμοι του νησιού να πραγματοποιούν περιοδικές διαφημίσεις στοχεύοντας στην επίσκεψη των τουριστικών ιστοσελίδων τους προκειμένου να ενημερωθούν εις βάθος οι ομάδες – στόχοι.

Η διαφήμιση είναι ιδανική για να αυξηθεί τάχιστα η απήχηση (reach) των αναρτήσεων σε συγκεκριμένα κοινά και κατά συνέπεια να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους. Σημειώνεται ότι η διαφήμιση στα social media προσφέρει εξαιρετική σχέση κόστους αποτελέσματος, ενώ επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα επακριβούς μέτρησης της αποτελεσματικότητάς της μέσω των αντίστοιχων εργαλείων analytics του εκάστοτε κοινωνικού δικτύου (π.χ. Facebook Analytics).

7.5.5 Google Ads

Τα Google Ads είναι, επίσης, ένας από τους αποδοτικότερους τρόπους online διαφήμισης, καθώς μπορεί να προβάλει την Ελλάδα και ειδικότερα την Κρήτη και τους επιμέρους θύλακες ψηφιακού νομαδισμού που εντοπίστηκαν την πιο κρίσιμη στιγμή: τη στιγμή που ο ψηφιακός νομάς ψάχνει τον επόμενο προορισμό του για διαμονή. Επομένως, προτείνεται ο Ε.Ο.Τ., η Περιφέρεια και οι Δήμοι της Κρήτης να πραγματοποιούν περιοδικές διαφημίσεις.

7.5.6 Digital advertorials

Το advertorial είναι ένα άρθρο που έχει σχεδιαστεί για να μοιάζει και να διαβάζεται σαν αντικειμενικό δημοσιογραφικό περιεχόμενο, αλλά στην πραγματικότητα είναι μια πληρωμένη διαφήμιση. Τα advertorials αποτελούν μια μετάβαση από την παραδοσιακή διαφήμιση, καθώς δεν βασίζονται σε ελκυστικά σλόγκαν, όμορφα μοντέλα ή χαρούμενη μουσική. Αντίθετα,

μεταφέρουν πληροφορίες χωρίς να δεσμεύονται από τις δημοσιογραφικές αρχές που απαιτούν αντικειμενικότητα.

Τα advertorials επιτρέπουν στους διαφημιζόμενους να προσελκύουν το κοινό-στόχο τους, χωρίς να το παραπέμπουν στο γεγονός ότι διαβάζουν περιεχόμενο επί πληρωμή. Ο πρωταρχικός τους στόχος θα είναι να ενημερώσουν τους Ψηφιακούς Νομάδες ότι η Ελλάδα και ειδικότερα η Κρήτη και οι περιοχές που εντοπίστηκαν..... είναι σε θέση να τους υποδεχτούν.

Τα advertorials είναι ένας εύκολος τρόπος για να παρουσιαστεί η Ελλάδα και η Κρήτη ειδικότερα ως ένας τόπος φιλικός προς τους ψηφιακούς νομάδες (πχ. μέσα από συνεντεύξεις και μαρτυρίες ψηφιακών νομάδων που είτε διαμένουν είτε έχουν μείνει και εργαστεί στο παρελθόν στο νησί και μοιράζονται την εμπειρία τους)

Τα advertorials μπορούν να τοποθετηθούν σε ιστοσελίδες ευρωπαϊκών και διεθνών ενημερωτικών μέσων με μεγάλη επισκεψιμότητα, καθώς και στοχευμένα σε ιστοσελίδες που απευθύνονται σε ψηφιακούς νομάδες διεθνώς. Κρίνεται σκόπιμο τα advertorials να ολοκληρώνονται παροτρύνοντας τον αναγνώστη να επισκεφθεί την ιστοσελίδα στην οποία μπορεί να βρει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προνόμια που προσφέρονται σε ψηφιακούς νομάδες αλλά και σχετικά με τη συνολική διαμονή τους στην εκάστοτε περιοχή.

7.6 Προγράμματα φιλοξενίας & Ταξίδια Εξοικείωσης στην Κρήτη

Τα ταξίδια εξοικείωσης (fam trips) είναι ταξίδια χαμηλού ή μηδενικού κόστους κατά τα οποία φιλοξενούνται αλλοδαποί εταίροι της τουριστικής αγοράς, όπως δημοσιογράφοι και εκπρόσωποι MME (press trips), bloggers, ταξιδιωτικοί πράκτορες του εξωτερικού (fam trips), τηλεοπτικά συνεργεία, διαμορφωτές κοινής γνώμης και influencers με σκοπό τη γνωριμία με το τουριστικό προϊόν και την προώθησή του, τη δημιουργία ευαισθητοποίησης και ταυτόχρονα τη δικτύωση και τη οικοδόμηση σχέσεων.

Το Τμήμα Προγραμματισμού και Υλοποίησης Ταξιδιών Εξοικείωσης του Ε.Ο.Τ., στοχεύοντας στην ανάδειξη της Ελλάδας σε ελκυστικό και πολυποίκιλο προορισμό για ψηφιακούς νομάδες και παράλληλα η Περιφέρεια Κρήτης και τα τμήματα Τουρισμού των Δήμων του νησιού, έχοντας ως στόχο την μετατροπή της Κρήτης και των επιμέρους περιοχών σε πόλο έλξης ψηφιακών νομάδων, μπορούν να προχωρήσουν στο σχεδιασμό, συντονισμό και την υποστήριξη ταξιδιών εξοικείωσης. Για την υλοποίηση των ταξιδιών

εξοικείωσης, είναι απαραίτητη η συνεργασία του Ε.Ο.Τ. με τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ α' & β' βαθμού), άλλους τοπικούς και πολιτιστικούς φορείς, αλλά και επιχειρήσεις.

Σκοπός των press και fam trips είναι η προβολή της χώρας και των επιλεγμένων περιοχών ως ιδανικών προορισμών για την προσέλκυση digital nomads καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και ταυτόχρονα η ανάδειξη του ελληνικού τρόπου ζωής και των πολυάριθμων επιλογών που προσφέρει η χώρα μας. Κατά την παραμονή τους, οι φιλοξενούμενοι θα έχουν την ευκαιρία να επισκεφτούν διάφορα hubs ψηφιακών νομάδων και σημεία συνάντησής τους (co-working spaces, all-day cafès κ.ά.), να περιηγηθούν στα κυριότερα αξιοθέατα, να γνωρίσουν το πολιτιστικό απόθεμα της κάθε περιοχής, τις επιλογές νυχτερινής διασκέδασης, την τοπική γαστρονομία και να πραγματοποιήσουν σύντομες εκδρομές στις γύρω περιοχές αλλά και διάφορες δραστηριότητες.

Κατά την παραμονή τους, οι φιλοξενούμενοι μπορούν να αποκτήσουν συνολική εικόνα έτσι ώστε να μπορέσουν μετέπειτα να προβάλουν και να προωθήσουν τη χώρα και τους επιμέρους προορισμούς ως φιλικούς για ψηφιακούς νομάδες.

7.7 Δημόσιες σχέσεις και λοιπές ενέργειες δημοσιότητας

Αξιοποιώντας τα σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία και την εκάστοτε διαφημιστική καμπάνια, προτείνεται:

- Η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις για την προώθηση και προβολή της Ελλάδας ως ιδανικού προορισμού ψηφιακών νομάδων. Ειδικότερα στις εκθέσεις που είναι ανοικτές στο κοινό ενισχύεται η αναγνωρισιμότητα (awareness) και το branding του προορισμού, ενώ στις επαγγελματικές εκθέσεις δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης επιλεγμένων συναντήσεων για την αναζήτηση των κατάλληλων συνεργασιών.
- Η ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών με πανεπιστημιακές κοινότητες, τεχνολογικά/ ερευνητικά/ επιστημονικά πάρκα και εκπαιδευτικούς φορείς.
- Η επικοινωνία και συνεργασία με μεγάλες εταιρίες τεχνολογίας του εξωτερικού των οποίων οι εργαζόμενοι είναι κατά κύριο λόγο ψηφιακοί νομάδες.
- Η συνεργασία με άλλους εθνικούς οργανισμούς τουρισμού.

- Η διαρκής δικτύωση και διασύνδεση με τη διεθνή κοινότητα των ψηφιακών νομάδων.

Επιπλέον, για την προώθηση και προβολή της Κρήτης και των επιμέρους περιοχών ως δυνητικούς προορισμούς για ψηφιακούς νομάδες, κρίνεται σκόπιμη:

- Η ενημέρωση για την παροχή πρακτικών διευκολύνσεων και ανέσεων στους ψηφιακούς νομάδες για την εγκατάσταση και παραμονή τους στο νησί.
- Η περαιτέρω πληροφόρηση για εκδηλώσεις, από επιχειρηματικές συναντήσεις μέχρι συναυλίες, πολιτιστικά φεστιβάλ κλπ. καθώς και η προβολή αυτών.
- Η ενημέρωση των πολιτών και των τοπικών επιχειρήσεων με σκοπό την ανάδειξη και εκμετάλλευση επιχειρηματικών προοπτικών για το συγκεκριμένο είδος επισκέπτη.
- Η συνεργασία τοπικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία δικτύων τοπικών συνεργατών και γενικότερα η διαμόρφωση ενός οργανωμένου επιχειρηματικού οικοσυστήματος που σχετίζεται με το κίνημα των ψηφιακών νομάδων.
- Η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τη διευκόλυνση της προσαρμογής και της ενσωμάτωσης των ψηφιακών νομάδων σε αυτή.
- Η προβολή της φιλόξενης ατμόσφαιρα και κουλτούρας. Οι ντόπιοι μπορούν να μοιραστούν μοναδικές γνώσεις σχετικά με τον πολιτισμό και την ιστορία και να βοηθήσουν τους ανθρώπους να προσαρμοστούν.
- Η δημιουργία ελκυστικού περιεχομένου στην προσέλκυση περισσότερων ψηφιακών νομάδων, χρήση πιασάρικων φωτογραφιών και εντυπωσιακά βίντεο.

- Korpela, M., 2020. Searching for a countercultural life abroad: neo-nomadism, lifestyle mobility or bohemian lifestyle migration? *J. Ethn. Migr. Stud.* 46, 3352–3369. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1569505>
- Liegl, M., 2014. Nomadicity and the Care of Place—on the Aesthetic and Affective Organization of Space in Freelance Creative Work. *Comput. Support. Coop. Work CSCW* 23, 163–183. <https://doi.org/10.1007/s10606-014-9198-x>
- Makimoto, T., Manners, D., 1997. *Digital Nomad*. New York: Wiley. Wiley, New York. [makri.pdf](#), n.d.
- Mancinelli, F., 2020. Digital nomads: freedom, responsibility and the neoliberal order. *Inf. Technol. Tour.* 22, 417–437. <https://doi.org/10.1007/s40558-020-00174-2>
- MBO partners, 2023. State of Independence: Nomadism Enters the Mainstream, Digital Nomads.
- Mouratidis, G.E., 2018. *Digital Nomads: Travel, Remote Work and Alternative Lifestyles*. Lund University.
- Müller, A., 2016. The digital nomad: Buzzword or research category? *Transnatl. Soc. Rev.* 6, 344–348. <https://doi.org/10.1080/21931674.2016.1229930>
- Nash, C., Jarrahi, M.H., Sutherland, W., Phillips, G., 2018. Digital Nomads Beyond the Buzzword: Defining Digital Nomadic Work and Use of Digital Technologies, in: Chowdhury, G., McLeod, J., Gillet, V., Willett, P. (Eds.), *Transforming Digital Worlds, Lecture Notes in Computer Science*. Springer International Publishing, Cham, pp. 207–217. https://doi.org/10.1007/978-3-319-78105-1_25
- Orel, M., 2019. Coworking environments and digital nomadism: balancing work and leisure whilst on the move. *World Leis. J.* 61, 215–227. <https://doi.org/10.1080/16078055.2019.1639275>
- PRESS ROOM, 2021. ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Digital nomads, η νέα τάση που ήρθε για να μείνει [WWW Document]. URL <https://bnbnews.gr/nea/9831/afieroma-digital-nomads-i-nea-tasi-poy-irthe-gia-na-meinei/>
- Reichenberger, I., 2018. Digital nomads—a quest for holistic freedom in work and leisure. *Ann. Leis. Res.* 21, 364–380.
- Schlagwein, D., 2018. The History of Digital Nomadism.
- Shewale, R., 2023. 49 Digital Nomads Statistics (Trends & Insights for 2023). URL <https://www.demandsage.com/digital-nomads-statistics/>
- There will be 1 billion digital nomads by 2035, 2015.
- Thompson, B.Y., 2019. The Digital Nomad Lifestyle: (Remote) Work/Leisure Balance, Privilege, and Constructed Community. *Int. J. Sociol. Leis.* 2, 27–42. <https://doi.org/10.1007/s41978-018-00030-y>
- Thompson, B.Y., 2018. Digital Nomads: Employment in the Online Gig Economy. *Glocalism J. Cult. Polit. Innov.* <https://doi.org/10.12893/gjcpi.2018.1.11>
- USource Team, 2022. The Digital Nomad Generations: How to Work With Millennials and Gen Z. URL <https://www.usource.me/the-digital-nomad-generations-how-to-work-with-millennials-and-gen-z/>

- Wang, B., Schlagwein, D., Cecez-Kecmanovic, D., Cahalane, M.C., UNSW Business School, AU, 2018. Digital Work and High-Tech Wanderers: Three Theoretical Framings and a Research Agenda for Digital Nomadism, in: Australasian Conference on Information Systems 2018. University of Technology, Sydney. <https://doi.org/10.5130/acis2018.bl>
- Wojan, T., 2014. Creative Class (Richard Florida), in: Michalos, A.C. (Ed.), Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research. Springer Netherlands, Dordrecht, pp. 1330–1332. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_3332
- Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, 2018. ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες των Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000 στην Κρήτη.
- ΙΝΣΕΤΕ, 2021. Ελληνικός Τουρισμός 2030. Σχέδια δράσης. Executive Summary.
- Κατράνα, Σ., 2023. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΝΟΜΑΔΩΝ- ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ ΩΣ ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ. ΕΝΑ Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών.
- Κόντη, Δ., 2023. Εκατοντάδες ψηφιακοί νομάδες «κατασκηνώνουν» στην Ελλάδα. URL <https://www.kathimerini.gr/economy/562685722/ekatonrades-psifiakoi-nomades-kataskinonoun-stin-ellada-k/>
- Κουσκούκης, Κ., 2021. Η Νέα Τάση των Ψηφιακών Νομάδων και του Τουρισμού. atticacoast. URL <https://atticacoast.gr/2021/03/%CE%B7-%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CF%89%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CF%85/>
- Λαμπρου, Ε., Ίκκος, Ά., 2023. Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις: 2019-2022.
- ΜΑΚΡΗ, Π.-Α., 2022. Ψηφιακοί νομάδες και τουριστική επίδραση Μελέτη περίπτωσης από τον Ελλαδικό χώρο.
- Ουρανός, Γ., 2021. Ψηφιακοί νομάδες και η πρόκληση για την Ελλάδα. URL https://www.huffingtonpost.gr/entry/psefiakoi-nomades-kai-e-proklesse-ya-ten-ellada_gr_61a9e8efe4b0ae9a42bb16ba
- ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ, Ε., 2022. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.
- Τρύφωνα, Β., 2021. Παρατηρητήριο Ψηφιακών Νομάδων: Στα “άδυτα” των digital nomads. URL <https://bnbnews.gr/symvoyles/9788/paratiritirio-psifiakon-nomadon-sta-quot-adyta-quot-ton-digital-nomads/>
- Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, 2022. Κίνηση Αερολιμένων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

Hello Digital Nomads!

You are being invited to answer the following Questionnaire, on the subject "Integrated project for hosting Digital Nomads in Crete", which is part of the Joint Innovative Activities for Outdoor Tourism (JoinOuT), and financed by the European Regional Development Fund (ERDF) and by National Resources within the Operational Program "Competitiveness, Entrepreneurship & Innovation", of the NSRF 2014-2020.

Your participation is very important and useful.
Thank you very much in advance.

By completing this questionnaire, you consent to the process of your personal data for the purposes of this survey. Your personal data will be made available to the research team members and will not be shared with third parties

** Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση*

1. Gender: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Female
☐ Male
☐ Non-binary or third gender
☐ Not declaring

2. Age: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ 18-26 years old / Generation Z
☐ 27-42 years old / Millennials or Generation Y or Gen Next (1981-1996)
☐ 43-58 years old / Generation X (1965-1980)
☐ 59-77 years old / Baby Boomers Generation (1946-1964)
☐ 78-95 years old / The Silent Generation (1928-1945)

3. Country of origin: *

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PxtpeMtRpCbBX6r_-jBPQ9OaRTDuHhjdZM/edit

1/15

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

4. Family status: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Single
- ☐ In a relationship
- ☐ Married
- ☐ Divorced
- ☐ Άλλο: _____

5. Number of children *

6. Age of children *

7. Level of education: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ High School
- ☐ Technical School
- ☐ University – Bachelor's Degree
- ☐ University – Master's Degree
- ☐ University – PhD Doctorate Degree
- ☐ None of the above

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PxbpMTpCbBX6r_-jBPQ9OaRTDuHnjdZM/edit

2/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών Επένδ. & Τ.Π.
Ε.Υ.Α. Περιφέρειας Αποκεντρωμένης

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

8. Type of current occupation: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Business Owner
- ☐ Company Employee Working Remotely
- ☐ Entrepreneur
- ☐ Freelancer
- ☐ Unemployed
- ☐ Άλλο: _____

9. Field of your current occupation: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Administrative
- ☐ Art and Creative
- ☐ Computer and IT
- ☐ Consulting
- ☐ Customer Service
- ☐ Data Entry
- ☐ Education and Training
- ☐ Marketing
- ☐ Project Management
- ☐ Writing
- ☐ Άλλο: _____

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PxbpMfRpCbBX6r_-jBpQ9OaRTDuHjdZM/edit

3/15

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

10. Monthly income in EUR *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ ≤500€
- ☐ 501€-1000€
- ☐ 1001€-1500€
- ☐ 1501€-2000€
- ☐ 2001-2500€
- ☐ ≥2501€

11. How often do you work away from your home? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ 1-2 months a year
- ☐ 3-5 months a year
- ☐ 6-8 months a year
- ☐ Entire year (or almost)

12. What is your most preferred work place? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Coworking space
- ☐ Café
- ☐ Apartment
- ☐ Άλλο: _____

https://docs.google.com/forms/d/13wPDnSPxhpeMfRpCbBX5r_-jBPQ9OaRTDuHhjdZM/edit

4/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία
Επένδυσης και Καινοτομίας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

13. How long do you stay in one country on average? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Less than 5 days
- ☐ Less than 10 days
- ☐ Less than 20 days
- ☐ About a month
- ☐ Two months
- ☐ Three months
- ☐ More than three months
- ☐ More than six months
- ☐ About a year
- ☐ More than a year

14. Where do you usually stay? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Hotel
- ☐ Hostel
- ☐ Airbnb
- ☐ Co-living spaces
- ☐ Rented furnished apartments
- ☐ Friends
- ☐ Family/Relatives
- ☐ Couchsurfing
- ☐ Άλλο: _____

https://docs.google.com/forms/d/13wPDnSP5xhpeMfRpCbX6r_-jBPQ90aRTDuHjJdZM/edit

5/15

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

15. In which countries (cities) have you worked so far? *

16. In which country have you worked the most so far? *

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PtxhpeMIRpCbEX6r_-jBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

6/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών Επένδ. & Τ.Π.
Ε.Υ.Α. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

17. Please rank the following factors according to their importance to you when choosing a country to work from: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Not important at all	Not really important	Neutral	Quite important	Very important
Visa	☐	☐	☐	☐	☐
Ease of transport	☐	☐	☐	☐	☐
Cost of transport	☐	☐	☐	☐	☐
Broadband internet	☐	☐	☐	☐	☐
Cost of living	☐	☐	☐	☐	☐
Safety	☐	☐	☐	☐	☐
Accommodation choices and prices	☐	☐	☐	☐	☐
Culture and tourist attractions	☐	☐	☐	☐	☐
Food and cuisine	☐	☐	☐	☐	☐
Lifestyle	☐	☐	☐	☐	☐
Cafes and restaurants	☐	☐	☐	☐	☐
People and mentality	☐	☐	☐	☐	☐
Personal connections to a country	☐	☐	☐	☐	☐
Digital nomad community	☐	☐	☐	☐	☐

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PtxhpeMfRbCb5X6r_7jBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

7/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Επιχειρήσεων,
Ενέργειας και Τεχνολογίας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

18. Please rank the following services and cultural products according to their importance to you as digital nomads: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Not important at all	Not really important	Neutral	Quite important	Very important
Health insurance	☐	☐	☐	☐	☐
Travel insurance	☐	☐	☐	☐	☐
Tourist packages	☐	☐	☐	☐	☐
Co-working and co-living spaces	☐	☐	☐	☐	☐
Education (seminars, foreign language)	☐	☐	☐	☐	☐
Outdoor tourism activities	☐	☐	☐	☐	☐
Discounts/benefits/special prices	☐	☐	☐	☐	☐
Mobile applications	☐	☐	☐	☐	☐

19. How much money do you usually spend in a place (accommodation, food, transport etc.)? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ ≤100€ per week
☐ 101€-200€ per week
☐ 201€-300€ per week
☐ 301€-400€ per week
☐ 401€-500€ per week
☐ ≥501 € per week

https://docs.google.com/forms/d/13wPDeN5PxtpeMfRpbCbX6r_-jBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

8/15

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

20. Are you planning to stay in Crete? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

☐ Yes Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 21

☐ No Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 26

21. Would you like to stay in the countryside or in one of the cities of the island? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

☐ I prefer to stay in the countryside Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 22

☐ I prefer to stay in a big city Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 24

22. Please explain in detail the reasons that you would like to stay in the countryside of Crete *

23. In which place in Crete, are you planning to stay? *

Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 26

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PtxhpeMfRpbCb5X5r_jfBPQ9OaRTDuHhjdZM/edit

9/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Εθνική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών ΕΤΠΑ & ΤΣΑ
ΕΣΠΑ/Προγραμματισμός, υλοποίηση και αξιολόγηση

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

24. Please explain in detail the reasons that you would like to stay in a big city of Crete *

25. In which place in Crete, are you planning to stay? *

Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 26

26. Are you planning to stay in Greece? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Yes Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 27
☐ No Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 28

Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 27

27. In which place in Greece, are you planning to stay? *

Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 28

https://docs.google.com/forms/d/13wPDnSPtXhpeMIRpCb6X6r_jfBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

10/15

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών Έργων & ΤΠ
Ε/ΥΔ Προγραμματισμού, Μεταρρυθμίσεων

ΓΓΕΚ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

28. Do you have any personal connections with Crete (multiple answers): *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- ☐ Cretan origins
- ☐ Friends who live here
- ☐ Business partners who live here
- ☐ Love partner who lives here
- ☐ Friend/colleague of mine was here and shared positive impressions
- ☐ No special connection with Crete
- ☐ Άλλο: _____

29. Primary reasons for choosing Crete as a digital nomad (multiple answers): *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- ☐ Low cost of living
- ☐ Climate
- ☐ Beautiful landscape
- ☐ Easy access
- ☐ Many accommodation options
- ☐ Many co-working spaces
- ☐ Technological infrastructure
- ☐ A digital nomad community
- ☐ Welcoming, warm and friendly local society
- ☐ Gastronomy
- ☐ Many leisure activities
- ☐ Culture
- ☐ Outdoor tourism
- ☐ Άλλο: _____

30. What are the top 3 positive things about Crete?

https://docs.google.com/forms/d/13wPDnSPtXhpEmlRpCb8X6r_-jBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

11/15

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

31. What are the top 3 negative things about Crete?

32. Would you recommend your friends to choose Crete as a destination for workation?

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ☐ Yes
- ☐ No
- ☐ Maybe

33. How would you rate Crete in terms of how "digital nomad-friendly" it is: *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Very ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Great

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PxbpMfRpCbBX6r_-jBPQ9OaRTDuHjdZM/edit

12/15

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

34. In your opinion, what Greece and especially Crete should do to attract Digital Nomads? *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Not at all recommended	Slightly recommended	Moderately recommended	Very Recommended	Extre recomn
Visa especially for Digital Nomads	☐	☐	☐	☐	☐
Communicate that Crete is open to Digital nomads via a social media campaign	☐	☐	☐	☐	☐
Create a digital nomad village/town	☐	☐	☐	☐	☐
Implement less bureaucracy	☐	☐	☐	☐	☐
Provide Digital Nomads with a competitive tax system	☐	☐	☐	☐	☐
Improve internet infrastructure and speed	☐	☐	☐	☐	☐
Organize effectively a Digital Nomad Community	☐	☐	☐	☐	☐
Provide Digital Nomads with special prices for accommodation, restaurants etc.	☐	☐	☐	☐	☐
Set a frame of financial incentives for Digital Nomads	☐	☐	☐	☐	☐

https://docs.google.com/forms/d/13wPDn5PxbpMIRpCbBX5r_-jBPQ9OaRTDuHnjdZM/edit

13/15

11/12/23, 10:00 π.μ.

Hello Digital Nomads!

who plan to stay
longer than 6
months

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών Σημάτων ΕΣΠΑ & ΤΣΑ
Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Qr code

epaithros
ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Δημοσίευση ερωτηματολογίου σε Facebook pages

	Δημοσιεύτηκε	Εκκρεμεί	Απορρίφθηκε ε δημοσίευση	Δεν επιτρέπεται σελίδες	Απορρίφθηκε ε συμμετοχή
Expat ladies community in Crete Facebook	+				
Nomadbase - The Digital Nomad Community			+		
Dahab Digital Nomads Facebook				+	
Digital Nomads México					+
Digital nomads in Greece	+				
Digital Nomad Travel Network	+				
Digital Nomads Thessaly & Central Greece	+				
Digital Nomads Hub			+		
Digital Nomads & Expats in Athens					
Digital Nomads Thessaly & Central Greece	+				
Digital Nomads Split Croatia				+	
Digital Nomads & Remote Workers in Sitia - Crete!					
Digital Nomads SPAIN 🇪🇸 (Malaga)				+	
Digital Nomads Kalamata				+	
Barcelona Digital Nomads				+	
Digital Nomads Buenos Aires			+		
Tenerife Remote Workers & Digital Nomads				+	
Canggu Entrepreneurs & Digital Nomads				+	
Digital Nomads Split Croatia				+	
Tbilisi Digital Nomads				+	
Digital Nomads Belgium			+		
Digital nomads - Europe			+		
Greece Digital Nomads			+		
Digital Nomadness Community	+				
Digital Nomads & Entrepreneurs Portugal, Bali & Mexico					
Online Jobs for Digital Nomads		+			
Digital Nomad Jobs		+			
Digital Nomads Spain		+			
Digital Nomads Thessaloniki	+				
Digital Nomads - Remote workers & Expats Rethymno - Crete		+			
Digital Nomads Rethymno - Crete		+			
Digital Nomads			+		
Digital Nomads Crete	+				
Dahab Digital Nomads Facebook		+			
Digital Nomads Split Croatia	+				
Digital Nomads & Remote Workers in Sitia - Crete!		+			
Digital Nomads SPAIN 🇪🇸 (Malaga)			+		
Digital Nomads Kalamata		+			
Barcelona Digital Nomads			+		
Digital Nomads Buenos Aires			+		
Tenerife Remote Workers & Digital Nomads			+		
Canggu Entrepreneurs & Digital Nomads		+			
Digital Nomads Split Croatia			+		
Tbilisi Digital Nomads			+		
Expats in Crete/Greece		+			
Expats in Greece			+		
Foreigners living in Greece			+		
Crete Lovers		+			
Digital Nomad Jobs - Remote Work From Anywhere			+		
Digital Nomads Athens		+			
Female Digital Nomads			+		
Digital Nomads & Remote Workers in Crete - Rethymno/Re	+				
Digital Nomads Greece 🇪🇸 (GRI Islands)		+			
Living in Volos Pelion (Central Greece) for remote workers	+				
Digital Nomads Rhodes		+			
Digital Nomads Around The World		+			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Επιχειρήσεων,
Προγραμματισμού & ΤΠΕ
ΕΥΣΕΠ/Επένδυση/Επένδυση

ΓΓΕΚ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

VisaGuide.World Digital Nomad Index

<https://visaguide.world/digital-nomad-visa/digital-nomad-index/>

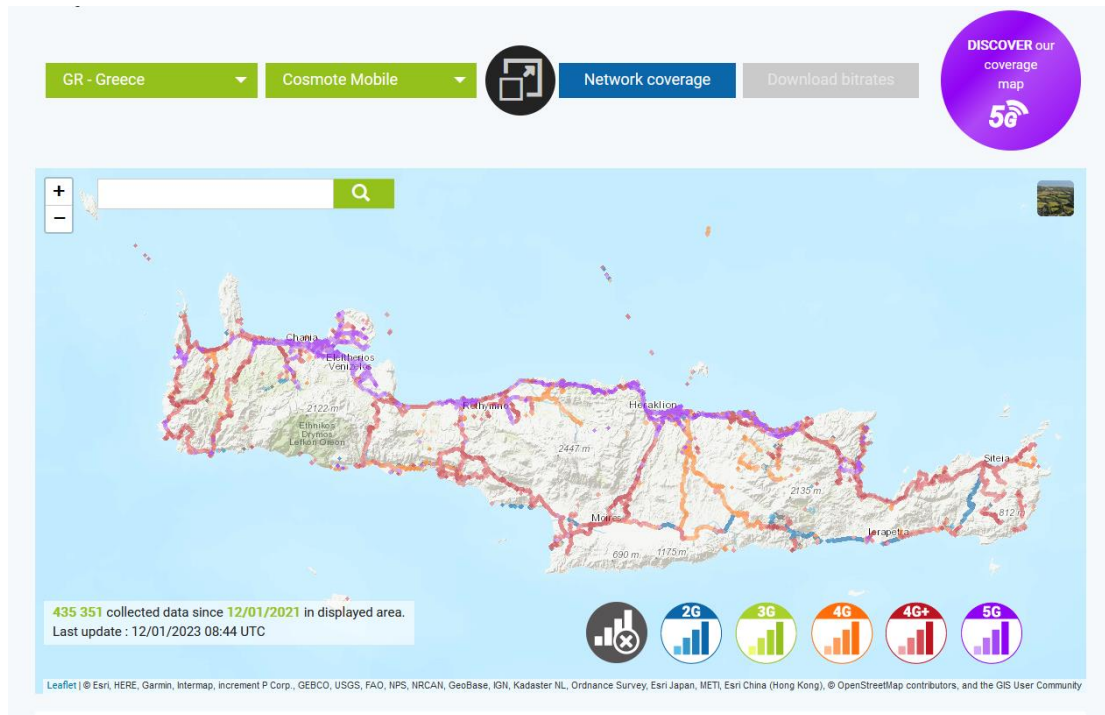
Rank	Country	Taxes	Tax-free period	Internet Speed	Minimum income	Living cost	Health Score	Digital Nomad Score
1st	Spain	15%	Six months	248.25	2,14	673.7	60.9	4.50
2nd	Argentina	0%	Full visa length	111.23	2,5	418.5	54.4	3.78
3rd	Romania	0%	Full visa length	260.97	3,3	539.7	45.7	3.74
4th	UAE	0%	Full visa length	256.04	5	917.0	39.6	3.65
5th	Croatia	0%	Full visa length	109.27	2,539.31	686.8	48.8	3.62
6th	Portugal	20%	Six months	205.11	3,548	618.0	54.7	3.58
7th	Uruguay	0%	Full visa length	177.74	Not required	812.1	40.3	3.55
8th	Malta	0%	Full visa length	188.55	2,7	781.4	40.2	3.47
9th	Norway	22%	Six months	186.61	2,977	1,098.9	60.2	3.25
10th	Andorra	10%	No tax free period	170.11	Not required	736.6	34.7	3.20
11th	Aruba	0%	Full visa length	89.81	5	1,078.6	52.9	3.18
12th	Montenegro	11%	No tax free period	87.87	Not required	586.0	44.1	3.18
13th	Costa Rica	10% to 20%	Six months	91.08	3	753.0	40.8	3.16
14th	Mexico	30%	No tax free period	77.07	2,595	587.2	57	3.15
15th	Curacao	0%	Full visa length	58.12	Not required	1,004.0	45.3	3.15
16th	Panama	0%	Full visa length	168.86	3	698.2	53.5	3.13
17th	Czechia	23%	No tax free period	112.81	2,5	756.2	52.8	3.11
18th	Hungary	15%	Six months	245.97	2	627.3	54.4	3.11
19th	Sri Lanka	0%	Full visa length	32.54	2	404.3	34.1	3.05
20th	Estonia	20%	No tax free period	103.48	3,5	795.5	55.5	3.01
21st	South Africa	18%	No tax free period	70.79	3	505.7	45.8	2.98
22nd	Cabo Verde	0%	Full visa length	17.84	1,5	606.0	34.1	2.90
23rd	Barbados	12.5% to 28.5%	1 year	123.62	4,166	1,095.3	34.9	2.89
24th	Georgia	20%	Six months	30.28	2	566.5	52.6	2.89
25th	Dominica	15% to 35%	No tax free period	135.36	4,166	800	26.4	2.88
26th	Montserrat	0%	Full visa length	60	5,833	940	43.33	2.88
27th	Seychelles	0%	Full visa length	48.8	Not required	860.0	31.8	2.88
28th	Greece	20%	10% if staying 2 years	56.43	3,5	748.0	51.5	2.84
29th	Bermuda	0%	Full visa length	74.21	Not required	1,907	47.04	2.77
30th	Bahamas	0%	Full visa length	71.88	Not required	1,308.7	30.1	2.73

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Mobile Δίκτυο ανά πάροχο⁴¹

⁴¹ <https://www.nperf.com/en/map/GR/-/-/signal/?ll=38.35306967336674&lg=24.490000000000013&zoom=6>

GR - Greece

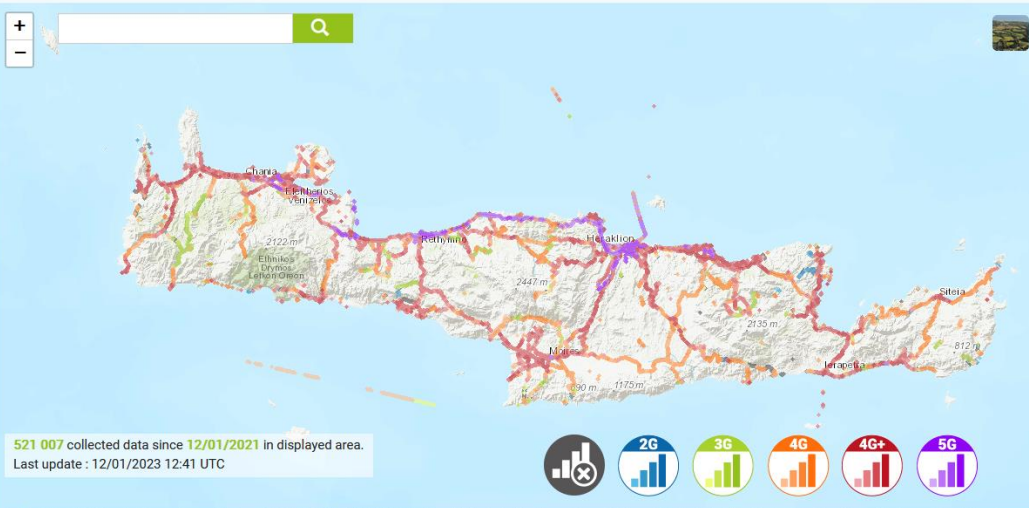
Vodafone Mobile

Network coverage

Download bitrates

DISCOVER our
coverage
map
5G

Leaflet | © Esri, HERE, Garmin, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

GR - Greece

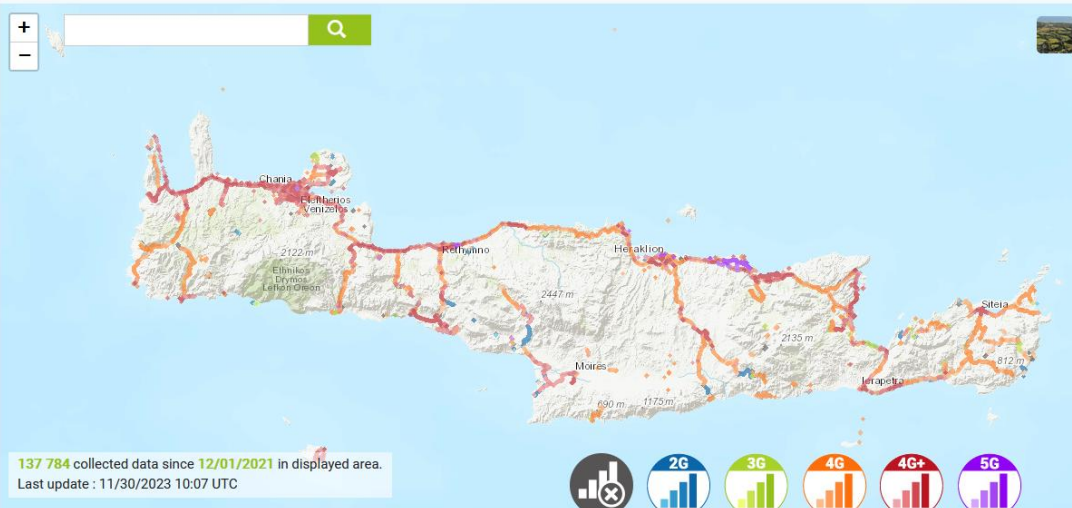
Nova Mobile

Network coverage

Download bitrates

DISCOVER our
coverage
map
5G

Leaflet | © Esri, HERE, Garmin, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμματικών Επένδ. & Π.Ε.
ΕΣΠΑ/Προγραμματισμός, υλοποίηση, παρακολούθηση

ΓΓΕΚ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

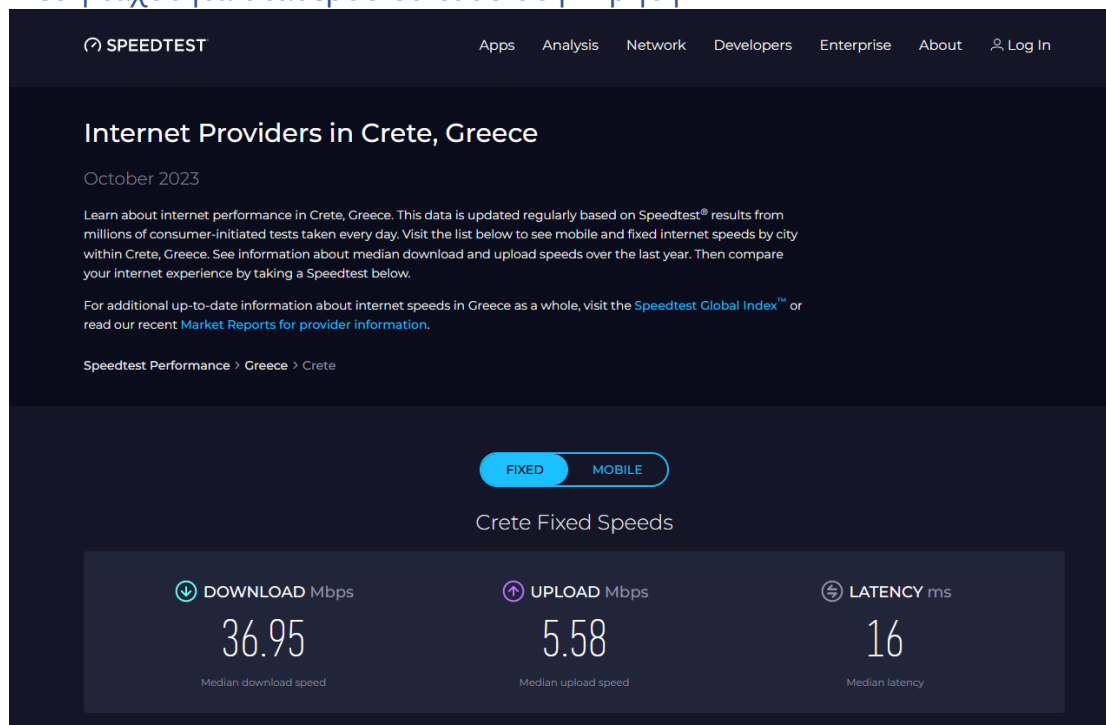

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέση ταχύτητα σταθερού δικτύου στην Κρήτη

Κάλυψη σταθερού δικτύου Cosmote⁴²

⁴² <https://www.cosmote.gr/cs/cosmote/gr/map.html>

Άρθρο 68 Ψηφιακοί νομάδες (τίτλος διαμονής «Ζ.1») του ν. 5038/2021(ΦΕΚ Α' 81/01.04.2023)

1. Σε πολίτες τρίτων χωρών αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες ή μισθωτούς που δύνανται να παρέχουν την εργασία τους στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών ή έργου εξ αποστάσεως, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), σε εργοδότες ή πελάτες εκτός Ελλάδας (ψηφιακοί νομάδες) χορηγείται από την αρμόδια προξενική αρχή εθνική θεώρηση εισόδου για χρονική περίοδο έως δώδεκα (12) μήνες.

2. Η εθνική θεώρηση χορηγείται στον ενδιαφερόμενο, εφόσον προσκομίσει ο ίδιος ο αιτών με αυτοπρόσωπη παρουσία ή αποστέλλει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με συστημένη επιστολή στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία υποχρεούται να απαντήσει εντός δέκα (10) ημερών από το σχετικό αίτημα του ενδιαφερόμενου και να ολοκληρώσει τη διαδικασία χορήγησης της θεώρησης σε «μία στάση του ενδιαφερομένου», εκτός των γενικών δικαιολογητικών όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση της παρ. 8 του άρθρου 176, και τα ακόλουθα:

α) υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνονται η πρόθεσή του να διαμείνει στη χώρα με την εθνική θεώρηση εισόδου για την παροχή εργασίας εξ αποστάσεως και η δέσμευσή του ότι δεν θα παρέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο εργασία ή υπηρεσίες ή έργο σε εργοδότη με έδρα στην Ελλάδα,

β) σύμβαση εργασίας ή έργου ή αποδεικτικό εργασιακής σχέσης με εργοδότη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος εκτός της ελληνικής επικράτειας, αορίστου χρόνου ή σε περίπτωση σύμβασης ορισμένου χρόνου με υπολειπόμενη διάρκεια που καλύπτει το διάστημα της χορηγούμενης εθνικής θεώρησης και στοιχεία για την ιδιότητα του αιτούντος στην επιχείρηση, καθώς επίσης και στοιχεία που αφορούν στην επωνυμία, στην έδρα, στο πεδίο δραστηριότητας και στον εταιρικό σκοπό της επιχείρησης ή

γ) συμβάσεις εργασίας ή έργου αορίστου χρόνου ή, σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, με υπολειπόμενη διάρκεια που καλύπτει το διάστημα ισχύος της χορηγούμενης θεώρησης, σε περίπτωση που ο πολίτης τρίτης χώρας είναι ελεύθερος επαγγελματίας με

περισσότερους του ενός (1) εργοδότες που είναι εγκατεστημένοι εκτός ελληνικής επικράτειας, ή

δ) αν ο αιτών πολίτης τρίτης χώρας είναι αυτοαπασχολούμενος σε δική του επιχείρηση, στοιχεία για την ιδιότητά του στην επιχείρηση, καθώς επίσης και στοιχεία που αφορούν στην επωνυμία, στην έδρα, στο πεδίο δραστηριότητας και στον εταιρικό σκοπό της επιχείρησης, η οποία ευρίσκεται εκτός της ελληνικής επικράτειας,

ε) αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού εισοδήματος, για την κάλυψη των εξόδων διαβίωσής του κατά τη διάρκεια της διαμονής του στη χώρα, χωρίς να επιβαρύνει το εθνικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται στις τρεισήμισι χιλιάδες (3.500) ευρώ μηνιαίως και αποδεικνύεται: εα) από τη σύμβαση εργασίας ή έργου ή το αποδεικτικό εργασιακής σχέσης, στην περίπτωση εξαρτημένης εργασίας, υπηρεσιών ή έργου ή

εβ) από τραπεζικό λογαριασμό. Αν οι επαρκείς πόροι προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες εξαρτημένης εργασίας, υπηρεσιών ή έργου, το ανωτέρω ελάχιστο ύψος αναφέρεται σε καθαρά έσοδα μετά την καταβολή των απαιτούμενων φόρων στη χώρα παροχής της εργασίας. Το ανωτέρω ποσό προσαυξάνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%) για τον/τη σύζυγο ή τον/την συμβίο/α και κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε τέκνο, στ) τέλος εθνικής θεώρησης, ύψους εβδομήντα πέντε (75) ευρώ.

3. Οι ανωτέρω πολίτες τρίτης χώρας μπορούν να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική θεώρηση που λήγει ταυτόχρονα με τη θεώρηση του συντηρούντος. Κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται ο/η σύζυγος ή ο/η συμβίος/α και τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος να παρέχουν εξαρτημένη εργασία ή να ασκούν οποιασδήποτε μορφής οικονομική δραστηριότητα στη χώρα. Ως μέλη της οικογένειας νοούνται:

α) ο έτερος των συζύγων ή των συμβίων με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,

β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή των συμβίων κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν νομίμως υιοθετηθεί με αλλοδαπή δικαστική απόφαση που είναι αυτοδικαίως

epaithros

ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

εκτελεστή ή έχει κηρυχθεί εκτελεστή ή έχει αναγνωρισθεί το δεδικασμένο της στην Ελλάδα και

γ) τα λοιπά, κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων ή συμβίων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούντος σε αυτόν/αυτήν, για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συμβίων σε αυτόν/αυτήν.

4. Εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2, με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται να χορηγείται στον πολίτη τρίτης χώρας και στα μέλη της οικογένειάς του άδεια διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με επαρκείς πόρους διαβίωσης της παρ. 8 του άρθρου 163 (άδεια διαμονής τύπου «Ι.8»), διετούς διάρκειας, κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται πριν τη λήξη της ισχύος της εθνικής θεώρησης, με την επιφύλαξη του άρθρου 8. Η αίτηση υποβάλλεται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του αιτούντος.»

Η Ελλάδα αποτελεί αγαπημένο προορισμό των ψηφιακών νομάδων. Στους ψηφιακούς νομάδες που ενδιαφέρονται να ζήσουν και να εργαστούν από την Ελλάδα, ο ελληνικός νόμος δίνει ορισμένα φορολογικά κίνητρα προκειμένου να τους ενθαρρύνει.

Άρθρο 40 του ν. 4758/2020(ΦΕΚ Α' 242/4. 12. 2020)

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

Άρθρο 40 Ειδικός τρόπος φορολόγησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα που προκύπτει στην ημεδαπή, φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα - Προσθήκη άρθρου 5Γ στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013).

1. Μετά το άρθρο 5B του ν. 4172/2013 (Α167) προστίθεται νέο άρθρο 5Γ ως εξής: «Άρθρο 5Γ Ειδικός τρόπος φορολόγησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα που προκύπτει στην ημεδαπή, φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα 1. Ο φορολογούμενος, φυσικό πρόσωπο, που μεταφέρει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπάγεται σε φορολόγηση, όπως ορίζεται στην παρ. 2, για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτά στην Ελλάδα κατά την έννοια της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 5, εφόσον σωρευτικά: α) δεν ήταν φορολογικός κάτοικος της Ελλάδος τα προηγούμενα πέντε (5) από τα έξι (6) έτη πριν από τη

μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του στην Ελλάδα, β) μεταφέρει τη φορολογική του κατοικία από κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. ή από κράτος με το οποίο είναι σε ισχύ συμφωνία διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας με την Ελλάδα, γ) παρέχει υπηρεσίες στην Ελλάδα στο πλαίσιο εργασιακής σχέσης κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 12, που ασκείται είτε σε ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα είτε σε μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα και δ) δηλώνει ότι θα παραμείνει στην Ελλάδα τουλάχιστον για μία διετία.

2. Εφόσον η αίτηση του φορολογούμενου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 3 γίνει δεκτή, το φυσικό πρόσωπο απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α για το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματός του από μισθωτή εργασία που αποκτά στην Ελλάδα μέσα στο φορολογικό έτος, επιφυλασσομένων των παρ. 60 και 61 του άρθρου 72. Για την υποβολή της δήλωσης και την καταβολή του φόρου του φυσικού προσώπου έχει εφαρμογή το άρθρο 67.

3. Η αίτηση μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση από το φυσικό πρόσωπο εντός του έτους ανάληψης της υπηρεσίας του σύμφωνα με την περ. γ της παρ. 1 και όχι πέραν της 31ης Ιουλίου του έτους αυτού. Εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της αίτησης η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει την αίτηση και εκδίδει απόφαση, με την οποία την εγκρίνει ή την απορρίπτει, αναλόγως της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων της παρ. 1. Το φυσικό πρόσωπο δηλώνει στην αίτησή του το κράτος στο οποίο είχε την τελευταία φορολογική κατοικία του μέχρι την υποβολή της αίτησής του. Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει τις φορολογικές αρχές του κράτους αυτού σχετικά με τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του εν λόγω φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διεθνούς διοικητικής συνεργασίας, όπως αυτές ισχύουν.

4. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση του φυσικού προσώπου σύμφωνα με την παρ. 3 και λήγει μετά το πέρας επτά (7) συνολικά φορολογικών ετών. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος δεν δύναται να παραταθεί πέραν των επτά (7) φορολογικών ετών.

5. Το φυσικό πρόσωπο που εντάσσεται στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον σε κάποιο φορολογικό έτος δεν πληροί τις προϋποθέσεις των περ. γ και δ της παρ. 1, παύει να υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου από το οικείο

φορολογικό έτος και εφεξής φορολογείται για το σύνολο του εισοδήματός του από μισθωτή εργασία που αποκτά στην Ελλάδα.

6. Οι παρ. 1 έως και 6 εφαρμόζονται αποκλειστικά για την πλήρωση νέων θέσεων εργασίας.

7. Οι παρ. 1 έως και 5 εφαρμόζονται ανάλογα και για τα φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, με σκοπό να ασκήσουν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματός τους από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν στην Ελλάδα μέσα στο φορολογικό έτος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α για επτά (7) συναπτά φορολογικά έτη. Η αίτηση μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση από το φυσικό πρόσωπο εντός του φορολογικού έτους έναρξης των εργασιών του στην Ελλάδα και όχι πέραν της 31ης Ιουλίου του έτους αυτού.

8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται η διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας, η αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή, εξέταση και έγκριση της αίτησης, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση, τα δικαιολογητικά για την απόδειξη συνδρομής των προϋποθέσεων του παρόντος, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα ή λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.». 2. Στο άρθρο 33 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα περ. ί ως εξής: «ι) Προκειμένου για φυσικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Γ, για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει της κατοικίας ή του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης.». 3. Στο άρθρο 72 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παρ. 62 ως εξής: «62. Οι διατάξεις του άρθρου 5Γ έχουν εφαρμογή για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2021 και μετά.».»

Συνεργατικοί χώροι Κρήτης

Πόλη	Συνεργατικοί Χώροι
Ηράκλειο	Office 12
Ηράκλειο	Comeet Creative Space
Ηράκλειο	Officenter
Ηράκλειο	FuckUp Coworking Offices 24/7
Ηράκλειο	La Brasserie
Ηράκλειο	Pom - point of meeting
Χανιά	Workhub

Προσωπικότητα Επισκέπτη(Persona) Ψηφιακού νομά στην ύπαιθρο

Η Περσόνα είναι μια φανταστική αναπαράσταση του ιδανικού ψηφιακού νομά στην ύπαιθρο. Κατά τη δημιουργία της Περσόνας συλλέγουμε στοιχεία σχετικά με τα δημογραφικά στοιχεία των υποψήφιων επισκεπτών, τα πρότυπα συμπεριφοράς, τα κίνητρα και τους στόχους.

Επιλέγουμε εκείνα τα χαρακτηριστικά που περιγράφουν αυτή την ομάδα ατόμων, που είναι δυνητικοί επισκέπτες.

Mary

« Σπαταλάει αρκετό χρόνο στον υπολογιστή. Έχει ανάγκη να ανακαλύψει και να ζήσει αυθεντικές εμπειρίες»

Ηλικία: 27-42 years old / Millennials or Generation Y or Gen Next (1981-1996)

Επάγγελμα: Προγραμματίστρια

Εισόδημα: >3500€ (ανά μήνα)

Μορφωτικό επίπεδο: Μεταπτυχιακό Επίπεδο Σπουδών

Στόχοι

Να βγάζει τα χρήματα της χωρίς να δουλεύει σε ένα γραφείο με συγκεκριμένο-πιεστικό ωράριο.

Να ζει σε ένα γραφικό χωριό και να καλύπτονται οι βασικές του καθημερινές ανάγκες.

Να έχει ένα πιο υγιή- ισορροπημένο τρόπο ζωής.

Να ανακαλύψει περισσότερα για τη φύση.

Ανάγκες

Διαθεσιμότητα καλού διαδικτύου για την εξασφάλιση της καλής ποιότητα δουλειάς .

Ύπαρξη συνεργατικών χώρων για εργασία.

Ασφάλεια κατά τα ταξίδια.

Διέξοδο από την καθημερινότητα και τη ρουτίνα της πόλης.

Σύνδεση με τη φύση.

Ηρεμία.

Γυμνάζεται στη φύση

Συμπεριφορά

Ακολουθεί blogs ψηφιακών νομάδων, σχετικά με τη δουλειά.

Χρησιμοποιεί εργαλεία τα οποία επιτρέπουν να εργάζεται εξ αποστάσεως.

Δεν γνωρίζει απαραίτητα αρκετά για εξωτερικές δραστηριότητες.

Διαβάζει βιβλία, βλέπει ταινίες.

Απολαμβάνει το καλό φαγητό και καλό κρασί.

Κίνητρα

Έχει πάθος να ανακαλύπτει νέα μέρη.

Να νιώθει ανεξάρτητη.

Θέλει να καλλιεργήσει την προσωπικότητα του , να μάθει νέα ήθη -έθιμα, και γλώσσες.

Να ζει αυθεντικές εμπειρίες.

Να γνωρίσει νέα άτομα.

Να γνωρίσει άλλους πολιτισμούς.

Να έρθει κοντά με τη Φύση και να γνωρίσει νέα πανέμορφα τοπία.

Φόβοι/ περιορισμοί

Ενσωμάτωση στην τοπική κοινωνία.

Έλλειψη συνεργατικών χώρων.

Κακή Συνδεσιμότητα.

Κακό διαδίκτυο.

Υγειονομικοί κίνδυνοι.

Προβλήματα με τη visa (μη Ευρωπαίος)

Δρομολόγια ΚΤΕΛ

SMART QR

Κ.Τ.Ε.Α.
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΛΑΣΙΘΙΟΥ Α.Ε.
HERAKLIO - LASITHI S.A.

ΚΤΕΛ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ-ΛΑΣΙΘΙΟΥ Α.Ε.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ Α' ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΗΛ./ΤΕΛ. 2810246530 **ΑΠΟ 13/11/2023**

	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ	ΣΑΒΒΑΤΟ	ΚΥΡΙΑΚΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ -ΑΡΧΑΝΕΣ	07:00-7:30-8:15-10:00-11:30-13:00-14:15-15:15-16:15-17:15-19:15-21:15	7:45-10:00-15:15-17:15-19:15	9:00-15:15-17:15
ΑΡΧΑΝΕΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΟ	07:00-07:30-8:15-9:00-11:00-13:00-14:15-15:00-16:00-16:45-18:15-20:00	8:15-11:00-16:00-18:15-20:00	9:30-16:00-18:00
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΚΑΣΤΕΛΛΙ	6:40- 13:15-14:30	14:30	-
ΚΑΣΤΕΛΛΙ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7:00-08:30-15:00	7:30	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΜΥΡΤΙΑ	14:30	-	-
ΜΥΡΤΙΑ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7:30	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ	07:00-09:30-13:15-15:45	14:00	-
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7:30-8:15-10:30-14:30	8:15	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΒΙΑΝΝΟΣ	13:15(ΔΕΥΤ. ΕΩΣ ΣΥΚΟΛΟΓΟ)	14:00	-
ΒΙΑΝΝΟΣ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7:00 (ΔΕΥΤ.ΑΠΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟ)	7:00	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΠΕΥΚΟ	13:15	-	-
ΠΕΥΚΟ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	6:45	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΜΕΣΟΧΩΡΙΟ-ΑΣΗΜΙ	14:10	-	-
ΜΕΣΟΧΩΡΙΟ-ΑΣΗΜΙ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	6:50	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ -ΚΑΜΑΡΕΣ	13:30	-	-
ΚΑΜΑΡΕΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΟ	6:50	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΜΟΧΟΣ	14:45 (ΔΕΥΤ. ΚΑΙ ΠΑΡ. ΕΩΣ ΛΑΣΙΘΙ)	-	-
ΜΟΧΟΣ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	6:50 (ΔΕΥΤ. ΚΑΙ ΠΑΡ. 5:30 ΑΠΟ ΛΑΣΙΘΙ)	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙ	6:50-14:30	-	-
ΣΓΟΥΡΟΚΕΦΑΛΙ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7:30-15:00	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-Κ.ΧΩΡΙΟ-ΓΑΛΥΠΕ-ΓΑΛΥΦΑ-ΑΪΤΑΝΙΑ	14:30 ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗ	-	-
ΓΑΛΥΦΑ-ΓΑΛΥΠΕ-Κ.ΧΩΡΙΟ-ΑΪΤΑΝΙΑ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ	06:45 ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗ	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ	14:30(ΔΕΥΤ. ΚΑΙ ΠΑΡ. ΕΩΣ ΧΑΡΑΣΣΟ)	-	-
ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ - ΗΡΑΚΛΕΙΟ	07:15 (ΔΕΥΤ. ΚΑΙ ΠΑΡ. 07:00 ΑΠΟ ΧΑΡΑΣΣΟ)	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΔΑΦΝΕΣ	12:45-16:30	-	-

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΡΕΘΥΜΝΟ TIMETABLE WITH DEPARTURE FROM RETHYMNO	ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ 14-11-2023 VALID FROM 14-11-2023	 PUBLIC BUS SERVICES CHANIA - RETHYMNO
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΚΑΒΡΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ-ΧΑΝΙΑ/ RETHYMNO-KAVROS-GEORGIOUPOLIS-CHANIA ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 06:00* 07:00* 08:00* 09:00* 10:00 11:00* 12:00 13:00* 14:00* 15:00* 16:00 17:00 18:00* 19:00 20:00* 21:00 22:00 ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEKEND 08:00* 09:00* 10:00 12:00 13:00* 14:00* 15:00* 16:00 17:00 18:00* 19:00 20:00* 21:00 22:00 *ΜΕΣΩ ΒΡΥΞΕΛΩΝ/THROUGH VRISSES	ΧΑΝΙΑ-ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ-ΚΑΒΡΟΣ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ CHANIA-GEORGIOUPOLIS-KAVROS-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 05:15 06:30* 07:30* 08:30* 09:30 10:30 11:30* 12:30 13:30* 14:30 15:30* 16:30 17:30 18:30* 19:30* 20:30* ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEKEND 06:30* 07:30* 08:30* 10:30 11:30* 12:30 13:30* 14:30 15:30* 16:30 17:30 18:30* 19:30* 20:30* *ΜΕΣΩ ΒΡΥΞΕΛΩΝ/THROUGH VRISSES	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΜΠΑΛΙ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ/RETHYMNO-BALI-HERAKLION ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 06:30 07:45 08:45 09:45 10:45 11:45 12:45 13:45 14:45 15:45 16:45 17:45 18:45 19:45 20:45 21:45 ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEKEND 07:45 08:45 09:45 11:45 12:45 13:45 14:45 15:45 16:45 17:45 18:45 19:45 20:45 21:45	ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΜΠΑΛΙ-ΡΕΘΥΜΝΟ/HERAKLION-BALI-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 05:30* 06:30* 07:30* 08:30 09:30* 10:30 11:30* 12:30* 13:30* 14:30 15:30 16:30* 17:30 18:30* 19:30 20:30 ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEKEND 06:30* 07:30* 08:30 10:30 11:30* 12:30 13:30* 14:30 15:30* 16:30 17:30 18:30* 19:30* 20:30*	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΑΓΙΑ ΓΑΛΙΝΗ/RETHYMNO-AGIA GALINI ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 10:30 14:30** 16:30 ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY 10:30 16:30 ΚΥΡΙΑΚΗ 16:30 *ΠΕΜΠΤΗ ΣΑΚΤΟΥΡΙΑ / THURSDAY SAKTOURIA **ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΜΕΛΑΜΠΕΣ/MONDAY TO FRIDAY MELAPES	ΑΓΙΑ ΓΑΛΙΝΗ-ΡΕΘΥΜΝΟ/AGIA GALINI-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 07:00** 11:45 17:45 ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY 11:45 17:45 ΚΥΡΙΑΚΗ 17:45 *ΠΕΜΠΤΗ ΣΑΚΤΟΥΡΙΑ / THURSDAY SAKTOURIA **ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΜΕΛΑΜΠΕΣ/MONDAY TO FRIDAY MELAPES	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΛΑΚΙΑΣ/RETHYMNO-PLAKIAS ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 06:00* 14:30* ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY 08:00* 14:00* ΚΥΡΙΑΚΗ/SUNDAY 14:00* *ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΥΡΘΙΟ-ΜΑΡΙΟΥ/PASSES FROM MYRTHIOS-MARIU	ΠΛΑΚΙΑΣ-ΡΕΘΥΜΝΟ/PLAKIAS-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 06:50 15:30 ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY 09:15 15:15 ΚΥΡΙΑΚΗ/SUNDAY 15:15	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΑΡΚΑΔΙ-ΑΡΧ.ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΣ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ-ΠΕΡΑΜΑ-ΠΑΝΟΡΜΟ /RETHYMNO-ARKADI-MUSEUM OF ANCIENT ELEFTHERNA-MARGARITES-PERAMA-PANORMO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY ΑΠΟ ΡΕΘΥΜΝΟ/FROM RETHYMNO 13:55 ΑΠΟ ΑΡΚΑΔΙ/FROM ARKADI 14:25 ΑΠΟ ΑΡΧ.ΜΟΥΣΕΙΟ/FROM MUSEUM 14:40 ΑΠΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ/FROM MARGARITES 14:45 ΑΠΟ ΠΕΡΑΜΑ/FROM PERAMA 14:50	ΠΑΝΟΡΜΟ-ΠΕΡΑΜΑ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ-ΑΡΧ.ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΣ-ΑΡΚΑΔΙ-ΡΕΘΥΜΝΟ /PANORMO-PERAMA-MARGARITES-MUSEUM OF ANCIENT ELEFTHERNA-ARKADI-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY ΑΠΟ ΠΑΝΟΡΜΟ/FROM PANORMO 15:30 ΑΠΟ ΠΕΡΑΜΑ/FROM PERAMA 15:40 ΑΠΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ/FROM MARGARITES 15:55 ΑΠΟ ΑΡΧ.ΜΟΥΣΕΙΟ/FROM MUSEUM 16:00 ΑΠΟ ΑΡΚΑΔΙ/FROM ARKADI 16:15	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΚΕΡΑΜΕ/RETHYMNO-KERAME ΠΕΜΠΤΗ/THURSDAY 06:00 13:15	ΚΕΡΑΜΕ-ΡΕΘΥΜΝΟ/KERAME-RETHYMNO ΠΕΜΠΤΗ/THURSDAY 06:50 14:15	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΡΟΔΑΚΙΝΟ/RETHYMNO-RODAKINO ΤΡΙΤΗ/TUESDAY 05:30 14:30	ΡΟΔΑΚΙΝΟ-ΡΕΘΥΜΝΟ/RODAKINO-RETHYMNO ΤΡΙΤΗ/TUESDAY 06:50 15:30	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΓΑΡΑΖΟ-ΑΛΟΙΔΕΣ/RETHYMNO-GARAZO-ALOIDES ΔΕΥΤΕΡΑ/MONDAY 13:15	ΑΛΟΙΔΕΣ-ΓΑΡΑΖΟ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ALOIDES-GARAZO-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ/MONDAY 06:30	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΕΡΦΟΙ-ΣΚΟΥΛΟΥΦΙΑ-ΡΟΥΠΕΣ-ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ-ΟΡΘΕΣ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ-ΠΕΡΑΜΑ-Β.ΕΠΙΣΚΟΠΗ-ΠΡΙΝΟΣ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ RETHYMNO-ERFI-SKOULOUFIA-ROUPES-ELEFTHERNA-ORTHES-MARGARITES-PERAMA-B.EPISKOPHI-PRINOS-RETHYMNO ΠΕΜΠΤΗ/ THURSDAY 06:15	ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΡΙΝΟΣ-Β.ΕΠΙΣΚΟΠΗ-ΠΕΡΑΜΑ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ-ΟΡΘΕΣ-ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ-ΡΟΥΠΕΣ-ΣΚΟΥΛΟΥΦΙΑ-ΕΡΦΟΙ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ RETHYMNO-PRINOS-B.EPISKOPHI-PERAMA-MARGARITES-ORTHES-ELEFTHERNA-ROUPES-SKOULOUFIA-ERFI-RETHYMNO ΠΕΜΠΤΗ/ THURSDAY 13:15	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΜΟΥΝΔΡΟΣ-ΣΑΙΤΟΥΡΕΣ-ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΡΟΥΣΤΙΚΑ-ΠΑΛΑΙΛΙΜΝΟ-ΚΑΛΟΝΥΚΤΗ/RETHYMNO-MOUNTROS-SAITOURES-AG.KOSTANTINO-ROUSTIKA-PALAILIMNOS-KALONIKTI ΤΕΤΑΡΤΗ/WEDNESDAY 06:30	ΤΕΤΑΡΤΗ/WEDNESDAY ΑΠΟ ΜΟΥΝΔΡΟΣ/FROM MOUNTROS 07:15 ΑΠΟ ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ/FROM AG.KOSTANTINOS 07:30	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΚΑΛΟΝΥΚΤΗ-ΠΑΛΑΙΛΙΜΝΟ-ΜΟΥΝΔΡΟΣ-ΣΑΙΤΟΥΡΕΣ-ΡΟΥΣΤΙΚΑ-ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ RETHYMNO-KALONIKTI-PALAILIMNOS-MOUNTROS-SAITOURES-ROUSTIKA-AG.KOSTANTINOS-RETHYMNO ΤΕΤΑΡΤΗ/ WEDNESDAY 14:15	ΤΕΤΑΡΤΗ/ WEDNESDAY ΑΠΟ ΜΟΥΝΔΡΟΣ/FROM MOUNTROS 15:00 ΑΠΟ ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ/FROM AG.KOSTANTINOS 15:15	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΜΥΡΙΟΚΕΦΑΛΑ/RETHYMNO-MYRIOKEFALA ΔΕΥΤΕΡΑ/MONDAY 06:00 14:15	ΜΥΡΙΟΚΕΦΑΛΑ-ΡΕΘΥΜΝΟ/MYRIOKEFALA-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ/MONDAY 06:50 15:00	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΕΡΑΜΑ-ΑΝΟΓΕΙΑ/RETHYMNO-PERAMA-ANOGLA ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 05:00 14:00	ΑΝΟΓΕΙΑ-ΠΕΡΑΜΑ-ΡΕΘΥΜΝΟ/ANOGLA-PERAMA-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 06:30 15:45	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΕΡΑΜΑ-ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΑ ΟΔΟΣ/ RETHYMNO-PERAMA-HERAKLION OLD ROAD ΤΕΤΑΡΤΗ/ WEDNESDAY 07:00	ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΠΕΡΑΜΑ-ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΑΛΑΙΑ ΟΔΟΣ/ HERAKLION-PERAMA-RETHYMNO OLD ROAD ΤΕΤΑΡΤΗ/ WEDNESDAY 12:00	
ΡΕΘΥΜΝΟ-ΠΕΡΑΜΑ/ RETHYMNO-PERAMA ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 07:00 10:30 13:15 14:00	ΠΕΡΑΜΑ-ΡΕΘΥΜΝΟ/PERAMA-RETHYMNO ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY 07:45	

Email: ktelreth@otenet.gr

ΤΗΛ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ/TEL. INFORMATION: 2831022212 - ΤΗΛ. ΑΠΟΘΗΚΗΣ/TEL. STORE HOUSE: 2831022659 - Fax: 2831022392

<http://e-ktel.com>

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

epaithros

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΧΑΝΙΑ
TIMETABLE WITH DEPARTURE FROM CHANIA

ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ 13-11-2023 / VALID FROM 13-11-2023

ΧΑΝΙΑ-ΣΤΑΥΡΟΣ/CHANIA-STAVROS <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 06:50 10:00 14:15 16:00 <u>ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY</u> 06:50 14:15	ΣΤΑΥΡΟΣ-ΧΑΝΙΑ/STAVROS-CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 07:20 10:40 14:55 16:40 <u>ΣΑΒΒΑΤΟ/SATURDAY</u> 07:20 14:55
ΧΑΝΙΑ-ΣΤΕΡΝΕΣ/CHANIA-STERNES <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 06:50 10:15 14:15 <i>ΔΙΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΚΟΥΝΟΥΡΙΔΙΑΝΑ/THROUGH KOUNOURIDIANA</i>	ΣΤΕΡΝΕΣ-ΧΑΝΙΑ/STERNES-CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 07:15 10:45 14:45
ΧΑΝΙΑ-ΒΑΜΟΣ/CHANIA-VAMOS <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 12:00 14:30	ΒΑΜΟΣ-ΧΑΝΙΑ/VAMOS-CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 07:00 08:30 15:30
ΧΑΝΙΑ-ΑΛΜΥΡΙΔΑ/CHANIA-ALMIRIDA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 14:30	ΑΛΜΥΡΙΔΑ-ΧΑΝΙΑ/ALMIRIDA-CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 07:15 15:45
ΧΑΝΙΑ-ΚΑΛΥΒΕΣ/CHANIA-KALIVES <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 12:00 14:30	ΚΑΛΥΒΕΣ-ΧΑΝΙΑ/KALIVES-CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 07:20 08:50 15:50
ΧΑΝΙΑ-ΚΑΣΤΕΛΙ/CHANIA-KASTEΛI (KISSAMOS) <u>ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ/EVERY DAY</u> 07:00 08:30 09:30 11:00 13:00 14:30 15:30 17:30 19:00 21:30 ΚΑΣΤΕΛΙ-ΧΑΝΙΑ/KASTEΛI (KISSAMOS)-CHANIA <u>ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ/EVERY DAY</u> 07:00 08:30 09:45 11:00 13:00 14:15 15:30 17:30 19:15 (ΕΩΣ ΣΟΥΔΑ/UNTIL SOUDA) 20:15	
ΧΑΝΙΑ - ΣΤΑΛΟΣ - ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ - ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ - ΓΕΡΑΝΙ - ΜΑΛΕΜΕ - ΤΑΥΡΩΝΙΤΗΣ - ΚΑΜΙΣΙΑΝΑ - ΣΚΟΥΤΕΛΩΝΑΣ - ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ CHANIA - STALOS - AG. MARINA - PLATANIAS - GERANI - MALEME - TAVRONITIS - KAMISIANA - SKOUTELONAS - KOLYMBARI <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 06:00 07:00^A 08:00 08:30^A 09:30^A 10:00 11:00^A 12:00 12:30 13:00^A 13:30 14:00 14:30^A 15:00 15:30^A 16:30 17:30^A 18:00 19:00^A 20:30 21:30^A 22:15 <u>ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEEKEND</u> 07:00^A 08:30^A 09:30^A 10:00 11:00^A 12:00 13:00^A 14:00 14:30^A 15:30^A 16:30 17:30^A 18:00 19:00^A 21:30^A <i>ΑΔΕΥΦΟΡΕΙΟ ΠΡΟΣ ΚΑΣΤΕΛΙ / BUS TO KASTEΛI</i>	
ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ - ΣΚΟΥΤΕΛΩΝΑΣ - ΚΑΜΙΣΙΑΝΑ - ΤΑΥΡΩΝΙΤΗΣ - ΜΑΛΕΜΕ - ΓΕΡΑΝΙ - ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ - ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ - ΣΤΑΛΟΣ - ΧΑΝΙΑ KOLYMBARI - SKOUTELONAS - KAMISIANA - TAVRONITIS - MALEME - GERANI - PLATANIAS - AG. MARINA - STALOS - CHANIA <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ/MONDAY TO FRIDAY</u> 06:45 07:20^A 08:20^A 08:45 08:50^A 10:05^A 10:45 11:20^A 12:45 13:20^A 14:15 14:35^A 14:45 15:50^A 16:15 17:15 17:50^A 18:45 19:35^A 20:35^A 21:15 23:00 <u>ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ/WEEKEND</u> 07:20^A 08:50^A 10:05^A 10:45 11:20^A 12:45 13:20^A 14:35^A 14:45 15:50^A 17:15 17:50^A 18:45 19:35^A 20:35^A <i>ΑΔΙΕΡΧΟΜΕΝΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΑΠΟ ΚΑΣΤΕΛΙ / PASSING BUS FROM KASTEΛI</i>	

Email: info@e-ktel.gr

ΤΗΛ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ/TEL. INFORMATION 2821093052 - ΤΗΛ. ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ/TEL. TICKET OFFICE 2821093306 ΤΗΛ. ΑΠΟΘΗΚΗΣ/TEL. STORE HOUSE 2821097497

<http://e-ktel.com>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία
Επένδυσης και Καινοτομίας
Ενδ. Γραμματεία Διαχείρισης
Περιφερειακών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ DEPARTURES	ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ MONDAY-FRIDAY	ΣΑΒΒΑΤΟ SATURDAY	ΚΥΡΙΑΚΗ SUNDAY
AGIOS NIKOLAOS- MALIA,HERSONISOS, HERAKLION	6.30-7.00-7.30-8.30-9.30-10.30-11.30-12.30-13.30- 14.30-15.30-16.30-17.30-19.00(F/B)-19.45-21.30	6.30-7.30-8.30-9.30-10.30-11.30-12.30-13.30- 14.30-15.30-16.30-17.30-19.00(F/B)-20.15-21.30	7.30-9.00-10.30-11.30-12.30-13.30-14.30-15.30- 16.30-17.30-19.00(F/B)-20.15-21.30
HERAKLION - AGIOS NIKOLAOS	6.30-7.15-8.30-10.00-11.00-12.00-13.00-14.00- 14.45-15.45-16.45-17.45-18.45-19.45-20.45-22.00	7.15 -8.30-10.00-11.00-12.00-13.00-14.00-14.45- 15.45-16.45-17.45-18.45-19.15-19.45-20.45-22.00	7.15-8.30-10.00-11.30-13.00-14.00-14.45-15.45- 16.45-17.45-18.45-19.45-20.45-22.00--
AGIOS NIKOLAOS- IERAPETRA	6.30-8.15-11.30-13.30-15.30-18.15-20.15	8.45-11.30-13.30-15.30-18.15-20.15	8.45-13.00-15.30-18.15-20.15
IERAPETRA - AGIOS NIKOLAOS	6.30-8.30-11.30-14.30-16.30-18.00(F/B)	6.30-8.30-11.30-14.30-16.30-18.00(F/B)	8.00-11.30-14.30-16.30-18.00(F/B)
AGIOS NIKOLAOS-SITIA	6:15-8:15-12:30-14:30-19:15	8:45-12:30-14:30-19:15	8:45-14:30-19:15
SITIA- AGIOS NIKOLAOS	05:30-8:15-11:45-14:45-17:15(F/B)	6.45-11.45-14:45-17:15(F/B)	11.45-14:45-17:15(F/B)
AGIOS NIKOLAOS- ELOUNDA	07.00-9.00-12.00-15.00-17.00-20.00	8.00-12.00-15.00	8.00-12.00-15.00
ELOUNDA- AGIOS NIKOLAOS	07.30-9.20-12.20-15.20-17.20-20.20	8.20-12.20-15.20	8.20-12.20-15.20
AGIOS NIKOLAOS- PLAKA	*****	*****	*****
PLAKA - AGIOS NIKOLAOS	*****	*****	*****
AGIOS NIKOLAOS- KRITSA	6.50-7.50-11.30-13.45-14.30-16.30	7.00-14.00	7.00-14.00
KRITSA-AGIOS NIKOLAOS	7.20-8.05-11.45-14.15-15.00-16.45	7.20-14.15	7.20-14.15
AGIOS NIKOLAOS- KROUSTAS	6.50-13.45-14.30	*****	*****
AGIOS NIKOLAOS- KROUSTAS	7.10-14.05-14.50	*****	*****
AGIOS NIKOLAOS-KALO HORIO,ISTRON	6.15-6.30-8.15-11.30-12.30-13.30-14.30-15.30- 18.15-19.15-20.15	8.15-11.30-12.30-13.30-14.30-15.30-18.15- 19.15-20.15	8.45-13.00-14.30-15.30-18.15-19.15-20.15
ISTRON,KALO HORIO- AGIOS NIKOLAOS	6.45-7.00-9.00-10.00-12.00-13.00-15.00-16.00- 17.00-18.30	7.00-8.00-9.00-12.00-13.00-15.00-16.00-17.00- 18.30	8.30-12.00-13.30-15.00-16.00-17.00-18.30

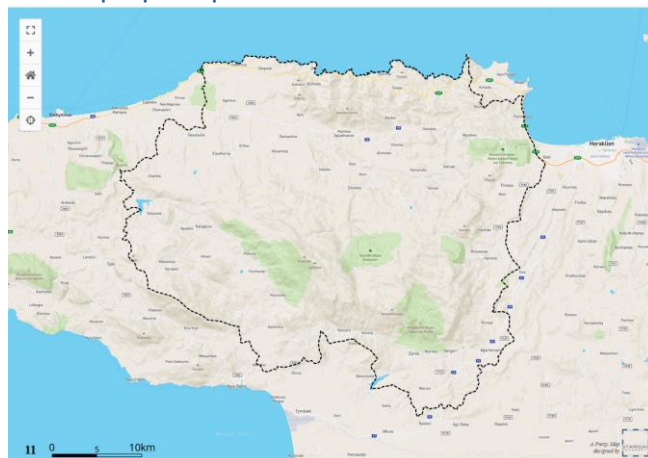
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΠΟ 27/11/2023

TIME TABLE OF SITIA SINCE 27/11/2023 TEL: 2843022272			
ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ DEPARTURES	ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ MONDAY-FRIDAY	ΣΑΒΒΑΤΟ SATURDAY	ΚΥΡΙΑΚΗ SUNDAY
SITIA-AG.NIKOLAOS-HERAKLION	05:30-08:45-11:45-14:45-17:15	6.45-11:45-14:45-17:15	11:45-14:45-17:15
HERAKLION-SITIA	07:15-11.00-13.00-17.45	07:15-11.00-13.00-17:45	07:15-13:00-17:45
SITIA-AG.NIKOLAOS	05:30-08:45-11:45-14:45-17:15	6.45-11:45-14:45-17:15	11:45-14:45-17:15
AG.NIKOLAOS-SITIA	6:15-08:15-12:30-14:30-19:15	08:15-12.30-14:30-19:15	08:45-14:30-19:15
SITIA-M.GIALOS-IERAPETRA	06:00-14:15	*****	*****
IERAPETRA-SITIA	06:00-14:30	*****	*****
M.GIALOS-SITIA	06:30-15:00	*****	*****
SITIA-PALAIKASTRO	06:15-14:15	*****	*****
PALAIKASTRO-SITIA	07:45-15:45	*****	*****
SITIA-ZAKROS	EVERY TUESDAY 06:15-14:15	*****	*****
ZAKROS-SITIA	EVERY TUESDAY 07:15-15:15	*****	*****
SITIA-ZIROS	EVERY TUESDAY 06:00-12.30	*****	*****
ZIROS-SITIA	EVERY TUESDAY 07:00-13:30	*****	*****

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χάρτης Γεωπάρκου Ψηλορείτη⁴³

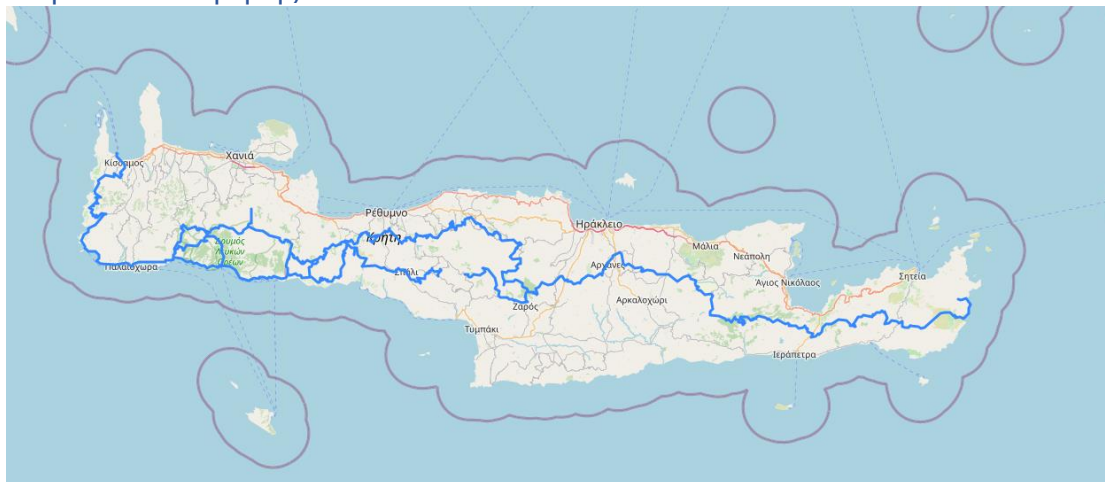
7.8 Χάρτης Γεωπάρκου Σητείας⁴⁴

⁴³ <https://tours.nhmc.uoc.gr/geo/psiloritis/>

⁴⁴ <https://sitia-geopark.gr/>

Ε4 μονοπάτι Κρήτης⁴⁵

⁴⁵ <https://www.trailpath.gr/eurwpaiko-monopati-e4/>

Μέση ταχύτητα διαδικτύου σε χωριά της Κρήτης

ΠΕ Ηρακλείου			ΠΕ Ρεθύμνου		
Αρχάνες	M.O. BOX speed:	35771,3 3	Ανώγεια	M.O. BOX speed:	33368,3333 3
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	39684,6 7		M.O. Neighb. BOXES Speed:	37631,3333 3
	M.O. KV Speed:	37365,3 3		M.O. KV Speed:	40608,6666 7
Ζαρός	M.O. BOX speed:	29956	Πέραμα	M.O. BOX speed:	30151,6666 7
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	25093,3 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	32068,3333 3
	M.O. KV Speed:	33636		M.O. KV Speed:	29928
Τύλισσος	M.O. BOX speed:	23879,6 7	Γεράνι	M.O. BOX speed:	24314,6666 7
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	29897,3 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	38351,6666 7
	M.O. KV Speed:	31903,6 7		M.O. KV Speed:	37101
Βιάννος	M.O. BOX speed:	22079,6 7	Μαργαρίτες	M.O. BOX speed:	44253
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	40332,3 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	46770,3333 3
	M.O. KV Speed:	40606,3 3		M.O. KV Speed:	30776
Ασίτες	M.O. BOX speed:	26927	Μέρωνας	M.O. BOX speed:	43617,3333 3
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	27558,3 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	45891
	M.O. KV Speed:	28752		M.O. KV Speed:	42784
Θραψανό	M.O. BOX speed:	30473,6 7	Φουρφουρά ς	M.O. BOX speed:	33949
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	28542,3 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	31216,6666 7
	M.O. KV Speed:	30744,6 7		M.O. KV Speed:	33015,6666 7
Χουδέτσι	M.O. BOX speed:	4452	Μέλαμπες	M.O. BOX speed:	39426,6666 7
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	4753,33 3		M.O. Neighb. BOXES Speed:	39069,6666 7
	M.O. KV Speed:	5059,66 7		M.O. KV Speed:	38003,6666 7
Μυρτιά	M.O. BOX speed:	98811,6 7	Σπήλι	M.O. BOX speed:	32789

	M.O. Neighb. BOXES Speed:	87977,33		M.O. Neighb. BOXES Speed:	29275
	M.O. KV Speed:	91194,33		M.O. KV Speed:	27462,66667
Αυγενική	M.O. BOX speed:	57546,67	Πλακιάς	M.O. BOX speed:	87169,66667
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	66097,67		M.O. Neighb. BOXES Speed:	89123,66667
	M.O. KV Speed:	69695,33		M.O. KV Speed:	112849,3333
Αβδού	M.O. BOX speed:	39677,33			
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	39522,33	Πε Χανίων		
	M.O. KV Speed:	36555,67	Κίσσαμος	M.O. BOX speed:	33327,33333
				M.O. Neighb. BOXES Speed:	30959,66667
ΠΕ Λασιθίου				M.O. KV Speed:	30066
Κριτσά	M.O. BOX speed:	42753,67	Κουρνά	M.O. BOX speed:	7542,333333
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	37070,67		M.O. Neighb. BOXES Speed:	8946,666667
	M.O. KV Speed:	36923,67		M.O. KV Speed:	9139,666667
Νεάπολη	M.O. BOX speed:	38481,67	Γεωργιούπολη	M.O. BOX speed:	47269,33333
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	40478,33		M.O. Neighb. BOXES Speed:	50807
	M.O. KV Speed:	37792		M.O. KV Speed:	36179,33333
Μακρύ Γυαλό	M.O. BOX speed:	45980,33	Καλύβες	M.O. BOX speed:	32295
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	46914		M.O. Neighb. BOXES Speed:	33995,33333
	M.O. KV Speed:	44411,33		M.O. KV Speed:	37309,66667
Παχειά Άμμος	M.O. BOX speed:	34493,33	Βάμος	M.O. BOX speed:	43291,33333
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	34576,67		M.O. Neighb. BOXES Speed:	47619,66667
	M.O. KV Speed:	34574,67		M.O. KV Speed:	44803
Τζερμάδο	M.O. BOX speed:	29304	Παλαιόχωρα	M.O. BOX speed:	28347,33333

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	M.O. Neighb. BOXES Speed:	29704,33		M.O. Neighb. BOXES Speed:	27773,66667
	M.O. KV Speed:	23476,33		M.O. KV Speed:	26842,33333
Χαντράς	M.O. BOX speed:	31842	Κάντανος	M.O. BOX speed:	22275
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	32326,33		M.O. Neighb. BOXES Speed:	24741,33333
	M.O. KV Speed:	17770		M.O. KV Speed:	24216,66667
Πισκοκέφαλο	M.O. BOX speed:	6187			
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	5114			
	M.O. KV Speed:	6090			
ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟ	M.O. BOX speed:	33776			
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	33738,33			
	M.O. KV Speed:	32512			
Μύρτος	M.O. BOX speed:	29095,33			
	M.O. Neighb. BOXES Speed:	22408			
	M.O. KV Speed:	18714			

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συνεντεύξεις με Πολιτιστικούς Συλλόγους

Στο σημείο αυτό παραθέτουμε τις απόψεις των εκπροσώπων σχετικά με την υποδοχή ψηφιακών νομάδων στα χωριά που δραστηριοποιούνται.

Πολιτιστικός Σύλλογος Θραψανού

Ο εκπρόσωπος του συλλόγου ανέφερε ότι σε ένα χρόνο από τώρα θα υπάρξει προώθηση της χειροτεχνίας στην Κρήτη από το Υπουργείο.

Με σχολές υφαντικής στα Ανώγεια, χειροτεχνίας στο Οροπέδιο και κεραμικής στο Θραψανό. Οι σχολές αυτές θα είναι διετούς φοίτησης.

Στο χωριό υπάρχουν διαθέσιμες αίθουσες που ανήκουν στον δήμο σε καλή κατάσταση απλά χρειάζεται να γίνει αίτημα του συλλόγου προς το δήμο για την παραχώρηση των αιθουσών αυτών.

Επίσης, αναφέρθηκε ότι τα τελευταία 20 χρόνια φτιάχνεται το Εκθετήριο σύγχρονης αγγειοπλαστικής έκθεσης το οποίο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί του χρόνου. Βρίσκεται σε απόσταση 1χλμ κάτω από το χωριό, δίπλα στη λίμνη η οποία αποτελεί χώρο natura.

Σε απόσταση 6 με 7 χιλιόμετρα από το χωριό Υπάρχουν δύο Κέντρα Υγείας

Επίσης, στο χωριό υπάρχει αγροτικό ιατρείο και ΑΤΜ καφεενεία ΚΕΠ ξενώνες φιλοξενίας

Το διαδίκτυο είναι ικανοποιητικό, αλλά πρέπει να γίνει προγραμματισμός έργου για αναβάθμιση του διαδικτύου σε συνεργασία με το δήμο.

Μετά το σεισμό υπάρχει ερήμωση στο χωριό.

Αναφέρθηκε η θετική στάση για την υποδοχή στο χωριό ψηφιακών νομάδων αλλά και η διάθεση να προετοιμαστεί συνεργατική αίθουσα για τις ανάγκες των ψηφιακών νομάδων.

Στο χωριό διοργανώνονται δρώμενα κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου.

Σε κοντινή απόσταση υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι, οινοποιεία αλλά κατασκευάζεται και το νέο αεροδρόμιο.

Πολιτιστικός σύλλογος Αβδού

Ο εκπρόσωπος του συλλόγου ανέφερε ότι ο Πολιτιστικός χρησιμοποιεί πλήρως όλες τις αίθουσες που του έχουν παραχωρηθεί από το δήμο. Για να

μπορεί να χρησιμοποιήσει-ζητήσει νέα αίθουσα πρέπει να γίνει αίτημα παραχώρησης (9ετών) προς το δήμο. Οι διαθέσιμες αίθουσες-κτήρια αυτή τη στιγμή στο χωριό που ανήκουν στο δήμο δεν είναι σε καλή κατάσταση

Εν συνεχεία πρόσθεσε ότι για μπορεί να μισθώσει αυτή την αίθουσα που του έχει γίνει παραχώρηση σε κάποιο ψηφιακό νομά θα πρέπει να προχωρήσει σε αλλαγή καταστατικού του συλλόγου στο πρωτοδικείο που στοιχίζει γύρω στα 500 ευρώ .

Ο εκπρόσωπος του συλλόγου πρότεινε την χρήση γραφείων από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν διαφορετικό καταστατικό και παραμένουν κλειστοί για αρκετούς μήνες κατά τη διάρκεια του έτους.

Στο χωριό το πιο κοντινό ATM βρίσκεται στη Χερσόνησο

Πολιτιστικός Σύλλογος Χουδεσίου

Η εκπρόσωπος του συλλόγου ανέφερε ότι στο χωριό υπάρχουν χώροι που θα μπορούσε να γίνουν συνεργατικοί χώροι, όμως το χωριό λόγω του πρόσφατου σεισμού έχει υποστεί ζημιές.

Οι ντόπιοι είναι δεκτικοί, ήδη δραστηριοποιείται στο χωριό με μεγάλη επιτυχία ο Λαβύρινθος, όπου γίνονται και συνεδριάσεις. Ένας τέτοιος χώρος θα μπορούσε να γίνει και στις εγκαταστάσεις του.

Στο χωριό υπάρχουν ξενώνες, φαρμακείο

Ατμ πιο κοντινό είναι στις Αρχάνες και τα Πεζά

Είναι θετικοί σε μια τέτοια πρόταση που θα δώσει ζωή στο χωριό.

Πολιτιστικός Σύλλογος Μυρτιάς

Ο εκπρόσωπος του πολιτιστικού συλλόγου ανέφερε ότι διαθέτουν αίθουσα 70τμ, η οποία χρησιμοποιείται τις απογευματινές ώρες για δραστηριότητες του συλλόγου, η εκκλησία έχει πράγματα στο σύλλογο.

Λόγω του πρόσφατου σεισμού υπάρχουν προβλήματα και δεν υπάρχει διαθεσιμότητα σε κτήρια.

Ο σύλλογος είναι δραστήριος

Στο χωριό υπάρχει φαρμακείο, καφετέριες, ξενώνες, αλλά όχι κάποιο ατμ

Πολιτιστικός Σύλλογος Αρχανών

Ο εκπρόσωπος του πολιτιστικού συλλόγου Χαραυγή ανέφερε ότι διαθέτει Συνεδριακό, το οποίο μπορεί να διαμορφωθεί κατάλληλα και σαν συνεργατικός χώρος, καθώς σημείωσε ότι το διαδίκτυο στο χωριό είναι καλό.

Να σημειωθεί ότι στο χωριό υπάρχουν και άλλοι σύλλογοι.

Στο χωριό υπάρχουν φαρμακείο, ελτα, ατμ, τράπεζα, ξενώνες φιλοξενίας.

Πολιτιστικός Σύλλογος Βιάννου

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού συλλόγου μας παρέπεμψε στην πρόεδρο του Βλαχάκειου Πνευματικού Κέντρου Βιάννου, οι οποίες μας ενημέρωσε ότι στις εγκαταστάσεις του κέντρου υπάρχουν και 3 ξενώνες με 2 κρεβάτια ο καθένας και τουαλέτα, καθώς και κοινόχρηστος χώρος κλιματιζόμενος, καθώς και πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα. Ο χώρος κοινόχρηστος χώρος μπορεί να μετατραπεί σε χώρο εργασίας.

Στο χωριό υπάρχουν τράπεζα, ατμ, φαρμακείο, κέντρο υγείας.

Ο σύλλογος είναι δραστήριος.

Στις εγκαταστάσεις του κέντρου υπάρχει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων που χρησιμοποιείται για συναυλίες, θέατρα και ομιλίες. Υπάρχει βιβλιοθήκη, ενώ στον εξωτερικό χώρο υπάρχει κατάλληλα διαμορφωμένη σκηνή για εκδηλώσεις.

Στο πνευματικό κέντρο πραγματοποιούνται και καλλιτεχνικά εργαστήρια.

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασιτών

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού συλλόγου μας ανέφερε ότι ο σύλλογος είναι νεοσύστατος και μόλις ανέλαβε. Ο σύλλογος έχει 2 αίθουσες, αυτήν τη στιγμή, οι οποίες χρήζουν ανακαίνισης με λίγα χρήματα όμως. Προσπαθεί ακόμη να πάρει και άλλες αίθουσες από το δήμο. Το χωριό έχει μεγάλη δυναμική, πολλούς κατοίκους, παιδιά και νήπια. Θέλει κόσμο το χωριό, οι κάτοικοι είναι δεκτικοί. Επίσης, ανέφερε ότι έχει γίνει αίτημα προς γνωστό ίδρυμα για την παροχή εξοπλισμού (τραπεζιών-καρεκλών- υπολογιστών. ..) προς τον πολιτιστικό.

Το χωριό ανέφερε ότι έχει ΑΤΜ, καφετέριες, ξενώνες και τόνισε ότι ο σύλλογος προσπαθεί να οργανώσει αρκετές δραστηριότητες για το καλό του χωριού.

Πολιτιστικός Σύλλογος Τυλίσου

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού συλλόγου ανέφερε ότι ο Πολιτιστικός αυτή τη στιγμή του έχει παραχωρηθεί το παλιό Δημαρχείο, στο οποίο υπάρχουν αίθουσες-γραφεία. Σ'ένα μέρος αυτού θα ήταν εύκολο να γίνει ένας συνεργατικός χώρος.

Το χωριό δεν έχει ATM, όμως έχει φαρμακείο, καφενείο, ταβέρνες. Σε κοντινή απόσταση επίσης ανέφερε ότι βρίσκεται το χωριό Αρόλιθος.

Πολιτιστικός Σύλλογος Αυγενικής

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού συλλόγου επισήμανε ότι έχει μια μεγάλη αίθουσα, η οποία χρησιμοποιείται πλήρως καθημερινά, για δραστηριότητες προς όφελος του χωριού. Στο χωριό δεν υπάρχει άλλη διαθέσιμη αίθουσα στην οποία θα μπορούσε να γίνει ένας συνεργατικός χώρος.

Το πιο κοντινό ATM είναι στις Δαφνές: 2,5 περίπου χλμ μακριά.

Υπάρχει σουπερ μάρκετ, Airbnb και φαρμακείο

Πολιτιστικός Σύλλογος Γερανίου

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε έχουν αίθουσα η οποία λειτουργεί κάποιες ώρες. Όμως δεν υπάρχει κάποια αίθουσα η οποία μπορεί να γίνει συνεργατικός χώρος αυτή τη στιγμή.

Υπάρχει κτηριακό απόθεμα του Δήμου, αλλά δεν ξέρει την κατάσταση τους.

Ίσως στο μέλλον κάτι τέτοιο να μπορούσε να γίνει υπο προϋποθέσεις.

Ο σύλλογος είναι δραστήριος.

Στο χωριό υπάρχουν ατμ, φαρμακείο. Το Ρέθυμνο βρίσκεται σε κοντινή απόσταση όποτε μπορεί να καλύψει τις ανάγκες όσων μένουν στο χωριό

Πολιτιστικός Σύλλογος Περάματος

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει αίθουσα που χρησιμοποιείται για τις δράσεις του συλλόγου, και μπορεί να γίνει μετατροπή αυτής για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες ενός συνεργατικού χώρου.

Υπάρχει απουσία άλλων δημοτικών αιθουσών, όμως ο σύλλογος δηλώνει παρών για μια τέτοια πράξη. Επίσης, δηλώνει και τη διάθεση αν δει ότι υπάρχει ενδιαφέρον να νοικιάσει μια αίθουσα και να την μετατρέψει σε συνεργατικό χώρο για το καλό του τόπου και της τοπικής κοινωνίας.

Πολιτιστικός Σύλλογος Μέρωνα

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι στήνουν Βιβλιοθήκη αυτό το διάστημα στο χωριό και τοποθετούν και mini home cinema. Θέλουν να είναι ζωντανός αυτό ο χώρος, και για αυτό το λόγο δεν θα υπάρξει πρόβλημα να χρησιμοποιηθεί και σαν συνεργατικός χώρος.

Ο εκπρόσωπος επίσης τόνισε ότι λόγω ότι ανήκουν στις δυσπρόσιτες περιοχές έχει τοποθετηθεί οπτική ίνα και το χωριό διαθέτει άριστο ίντερνετ.

Φαρμακείο, Κέντρο υγείας, σουπερ μάρκετ αλλά και ατμ βρίσκονται 3χλμ μακριά στο χωριό Αγία Φωτεινή.

Το νησί διαθέτει ξενώνες αλλά και οικουτουριστικό κατάλυμα.

Επίσης, ανέφερε για το μουσικό διδασκαλείο που λειτουργεί στο χωριό και φιλοξενεί 120 άτομο για μια εβδομάδα στο χωριό. Τόνισε ότι το χωριό έχει παράδοση στις Απόκριες.

Χαρακτήρισε το χωριό ως το μπαλκόνι του Ψηλορείτη, λόγω της αμφιθεατρικότητας του, ενώ διατηρεί συνεργασία με το γεωπάρκο Ψηλορείτη, καθώς βρίσκεται μέσα σ'αυτό.

Πολιτιστικός Σύλλογος Φουρφουρά

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι είναι μεγάλο χωριό και ότι υπάρχουν κτήρια τα οποία ανοίγουν στην κοινότητα. Αυτή την στιγμή ο σύλλογος δεν έχει δικιά του αίθουσα, είναι νεοσύστατος σύλλογος. Δεν έχουν αυτή τη στιγμή τέτοια δυνατότητα αλλά είναι θετικοί για το μέλλον.

Είναι δραστήριος ο σύλλογος.

Στο χωριό υπάρχει σουπερ μάρκετ, φαρμακείο, κοινοτικό ιατρείο

ΑΤΜ υπάρχει 15χλμ μακριά στην Αγία Φωτεινή.

Πολιτιστικός Σύλλογος Μαργαριτών

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι ο πολιτιστικός έχει δική του αίθουσα, όμως δεν ξέρει πόσο καλό θα ήταν να γίνει ένας συνεργατικός χώρος στο χωριό. Γενικά ήταν διστακτικός σε αυτή τη φάση, για να απαντήσει ήθελε να γνωρίζει ακριβή αριθμό ατόμων που θα έχει και ακριβώς το πότε.

Το χωριό δεν έχει ΑΤΜ, στο Πέραμα είναι το πιο κοντινό.

Υπάρχει σουπερμάρκετ και ξενώνες.

Πολιτιστικός Σύλλογος Μέλαμπων

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει μεγάλη αίθουσα, που κάποιο μέρος της μπορεί να μετατραπεί σε συνεργατικός χώρος. Στην περιοχή δραστηριοποιούνται και άλλοι Σύλλογοι (γυναικών,...). Ο σύλλογος κάνει γλέντια, εκδηλώσεις.

Υπάρχουν δωμάτια από ιδιώτες προς ενοικίαση, αλλά και από την κοινότητα που κατά τους χειμερινούς μήνες χρησιμοποιούνται από τους δασκάλους που καλύπτουν τις ανάγκες του χωριού.

Υπάρχουν ξενώνες, μπακάλικο, καφενείο, ταβέρνα. Το Κέντρο Υγείας βρίσκεται στο Σπήλι, ενώ το πιο κοντινό ΑΤΜ στην Αγία Γαλήνη.

Στο χωριό κάθε Πέμπτη πραγματοποιείται Ιατρείο.

Επίσης, το χωριό υπάρχουν εκθέσεις, τα σπίτια των 4 μαρτύρων

Πολιτιστικός Σύλλογος Βάμου

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι στην περιοχή υπάρχουν προβλήματα υποδομών στην περιοχή, υπάρχουν συχνές διακοπές ρεύματος και νερού στην περιοχή, το ίντερνετ είναι μέτριο. Υπάρχουν πολλά Airbnb στην περιοχή με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να βρει κάποιος να νοικιάσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ο σύλλογος είναι αρκετά δραστήριος και η αίθουσα του υπερχρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του συλλόγου. Γίνονται σεμινάρια, δραστηριότητες, το σαββατοκύριακο είναι ανοιχτός για τις μαμάδες. Σχετικά με τη διαθεσιμότητα ανέφερε ότι υπάρχουν αίθουσες στα παλιά δημαρχεία αλλά για αυτές θα πρέπει να έρθουμε σε επικοινωνία με το δήμο. Επίσης, ανέφερε ότι ετοιμάζεται δημοτική βιβλιοθήκη στο δήμο Αποκόρωνα για την οποία θα ζητήσουν επιστασία. Θέλουν να είναι ανοιχτός ο χώρος και να αποκτήσει ζωή. Στο κτήριο έγινε ανακαίνιση και μπήκαν καινούργια κουφώματα, κλιματιστικά. Ο χώρος αυτός ίσως θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και από τους ψηφιακούς νομάδες σαν συνεργατικός χώρος, άφησε ανοιχτό αυτό το ενδεχόμενο.

Πολιτιστικός Σύλλογος Κουρνά

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει μεγάλο πρόβλημα με το διαδίκτυο στο χωριό, το ίντερνετ είναι αργό και πιάνει μόνο cosmote. Κατά τη διάρκεια του κορονοϊού που τα παιδιά έκαναν μάθημα

μέσω διαδικτύου, ήταν αναγκασμένα να χρησιμοποιούν το δίκτυο από τα κινητά τηλέφωνα για να μπορούν να παρακολουθήσουν.

Υπάρχει αίθουσα για τις δράσεις του συλλόγου, την οποία τη δίνει ο σύλλογος για τις δραστηριότητες του χωριού, κατά τις απογευματινές ώρες. Σπάνια την χρησιμοποιεί και το σχολείο. Η αίθουσα είναι 300τμ., αλλά υπάρχουν άλλες δυο πιο μικρές που έχει σε συνεργασία με την εκκλησία. Δεν υπάρχει άλλη διαθέσιμη αίθουσα στο χωριό. Έχουν διάθεση να διαθέσουν την αίθουσα τους στους ψηφιακούς νομάδες όμως θα πρέπει να βρεθεί λύση με τα τραπέζια και πως θα μετακινούνται καθημερινά για τις ανάγκες των δραστηριοτήτων τους.

Στο χωριό υπάρχουν καφενεία και ταβέρνες, όλα τα υπόλοιπα στον Καβρό.

Πολιτιστικός Σύλλογος Κίσσαμου

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει αίθουσα για τις δράσεις του συλλόγου, στον ίδιο χώρο φιλοξενείται και το σχολείο των ΑΜΕΑ. Όλες οι δραστηριότητες του συλλόγου γινόταν εκεί, τώρα έχουν σταματήσει.

Στη Κίσσαμο υπάρχουν τα πάντα.

Πολιτιστικός Σύλλογος Κάντανος

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει αίθουσα για τις δράσεις του συλλόγου, την οποία χρησιμοποιεί ο σύλλογος. Δεν θέλουν να μπουν στη διαδικασία αυτή να δώσουν την αίθουσα τους για χρήση προς τους Ψηφιακούς νομάδες. Ανέφερε ότι υπάρχουν δημοτικές αίθουσες που ίσως μπορούν να παραχωρηθούν- μετατραπούν προς χρήση στους ψηφιακούς νομάδες, αλλά είναι θέμα του δήμου να το δεχτεί.

Στο χωριό υπάρχουν ΑΤΜ, σουπερ μάρκετ, Κέντρο υγείας, φαρμακείο, αστυνομία, σχολεία, ΕΠΑΛ.

Πολιτιστικός Σύλλογος Καλυβών

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι δεν υπάρχει ούτε αίθουσα, ούτε γραφείο για τις ανάγκες του πολιτιστικού, ο δήμος δεν τους έχει δώσει. Δεν υπάρχει διαθεσιμότητα κτιριακού αποθέματος, υπήρχε ένα δημόσιο κτίριο το οποίο έγινε ΚΕΠ, όποτε από όσο γνωρίζει δεν υπάρχει άλλος διαθέσιμος χώρος.

Στο χωριό υπάρχουν ΑΤΜ, σουπερ μάρκετ, ιατρείο, φαρμακείο.

Πολιτιστικός Σύλλογος Σελίνου Παλαιόχωρα

Ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Συλλόγου ανέφερε ότι υπάρχει αδυναμία χώρου στο χωριό και ότι αυτοί στεγάζονται σ ένα ημιυπόγειο. Έχουν τη διάθεση και την όρεξη και θα ήθελαν να βοηθήσουν σ ένα τέτοιο εγχείρημα αλλά το χωριό είναι τουριστικό και κάθε τετραγωνικό εκεί μετράει και έχει αξία. Θέλουν να κάνουν ένα μουσείο αλλά ο δήμος δεν τους δίνει χώρο. Ίσως ο δήμος έχει μια αίθουσα την οποία θα μπορούσε να παραχωρήσει σ αυτούς, αλλά πρέπει να γίνει επικοινωνία με αυτόν.

Στο χωριό υπάρχουν ATM, τράπεζα, σουπερ μάρκετ, ιατρείο, φαρμακείο

Πληθυσμοί Δήμων ζωνών

ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ				
Συνολική έκταση Δήμου	335,38 τ.χλμ.			
Έδρα Δήμου	Πεζιά		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου	
Πληθυσμός Δήμου 2021	16072		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	8
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	6065	ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	7
	Δημοτική Κοινότητα Πεζών	435	ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	4
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	386	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	4
	Δημοτική Κοινότητα Αγίων Παρασκιών	825	ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	3
	Δημοτική Κοινότητα Αλαγνίου	166	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	3
	Δημοτική Κοινότητα Αστράκων	213	ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π)	2
	Δημοτική Κοινότητα Αστριτσίου	287	ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Δαμανίων	271	ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Καλλονής	226	ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Καταλαγαρίου	315	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Κουνάβων	886	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μελεσών	314	Γενικό Αθροισμα	36
	Δημοτική Κοινότητα Μεταξοχωρίου	539		
	Δημοτική Κοινότητα Μυρτιάς	502		
	Δημοτική Κοινότητα Χουδετσίου	700		
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΧΑΝΩΝ	5064		
	Δημοτική Κοινότητα Αρχανών	3901		
	Δημοτική Κοινότητα Κάτω Αρχανών	1163		
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	4943		
	Δημοτική Κοινότητα Πύργου	981		
	Δημοτική Κοινότητα Αχεντριά	284		
	Δημοτική Κοινότητα Εθιάς	261		
	Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων	250		
	Δημοτική Κοινότητα Λιγορτύνου	461		
	Δημοτική Κοινότητα Μεσοχωρίου	595		
	Δημοτική Κοινότητα Παρανύμφων	176		
	Δημοτική Κοινότητα Πραιτωρίων	154		
	Δημοτική Κοινότητα Τεφελίου	627		
	Δημοτική Κοινότητα Χαρακίου	334		
	Δημοτική Κοινότητα Χάρακος	820		

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ					
Συνολική έκταση Δήμου	245,12 τ.χλμ.				
Έδρα Δήμου	Ηράκλειο		Κοινωνικές Υπηρεσίες		
Πληθυσμός Δήμου 2021	179.302			ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	45
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	156842		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	39
	Δημοτική Κοινότητα Βασιλειών	2384		ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	30
	Δημοτική Κοινότητα Βουτιών	1596		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	11
	Δημοτική Κοινότητα Δαφνέ	1133		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (ΚΕ.ΚΟΙ.Φ - Α.Π.Η.)	10
	Δημοτική Κοινότητα Σκαλανίου	1263		ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	10
	Δημοτική Κοινότητα Σταυρακίων	965		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	10
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΟΛΑΪΝΗ	2525		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	9
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Μύρωνος	569		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π)	9
	Δημοτική Κοινότητα Άνω Ασίων	325		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	7
	Δημοτική Κοινότητα Κάτω Ασίων	104		ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	7
	Δημοτική Κοινότητα Πενταμοδίου	219		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Πετροκεφάλου	105		ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	5
	Δημοτική Κοινότητα Πυργούς	267		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	4
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ	14624		ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΜΦΗ)	4
	Δημοτική Κοινότητα Νέας Αλικαρνασσού	1309		ΣΤΕΓΑΣΗ - ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ	4
	Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	1534		ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ (ΣΥΔ)	3
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΙΑΝΗΣ	189		ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	3
	Δημοτική Κοινότητα Βενεράτου	849		ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	2
	Δημοτική Κοινότητα Αυγενικής	613		ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ-ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)	2
	Δημοτική Κοινότητα Κερασιών	257		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Σίβας	171		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	2
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΜΕΝΟΥΣ	3421		ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Προφήτη Ηλία	132		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	2
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Σύλλα	1368		ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Κυπαρίσσου	733		ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
				ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	1
				ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	1
				ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
				ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
				ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
				ΞΕΝΩΝΕΣ	1
				ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1
				Γενικό Άθροισμα	238

ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ					
Συνολική έκταση Δήμου	337,93τ.χλμ.		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου		
Έδρα Δήμου	Πέραμα			ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	8
Πληθυσμός Δήμου 2021		12.820		ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	6
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	7516		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	3
	Δημοτική Κοινότητα Περάματος	2004		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	3
	Δημοτική Κοινότητα Αγγελιανών	688		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Μάμαντος	378		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Αλφάς	354		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Αχλαδέ	191		ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Καλανδαρές	24		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μαργαριτών	577		Γενικό Άθροισμα	25
	Δημοτική Κοινότητα Μελιδονίου	884			
	Δημοτική Κοινότητα Μελισσουραγίου	28			
	Δημοτική Κοινότητα Ορθέ	125			
	Δημοτική Κοινότητα Πανόρμου	661			
	Δημοτική Κοινότητα Πασαλιτών	27			
	Δημοτική Κοινότητα Ρουμελής	387			
	Δημοτική Κοινότητα Σισών	493			
	Δημοτική Κοινότητα Σκεπαστής	294			
	Δημοτική Κοινότητα Χουμερίου	401			
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΩΝΙΑΝΩΝ	1206			
	Δημοτική Κοινότητα Ζωνιανών	1206			
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	4098			
	Δημοτική Κοινότητα Ταράζου	272			
	Δημοτική Κοινότητα Αγίας	224			
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Μυλοποτάμου	49			
	Δημοτική Κοινότητα Αϊμονα	98			
	Δημοτική Κοινότητα Αλοΐδων	256			
	Δημοτική Κοινότητα Αξού	321			
	Δημοτική Κοινότητα Απλαδιανών	227			
	Δημοτική Κοινότητα Βενίου	214			
	Δημοτική Κοινότητα Δαμαβόλου	190			
	Δημοτική Κοινότητα Δοξαρού	126			
	Δημοτική Κοινότητα Επισκοπής	193			
	Δημοτική Κοινότητα Θεοδώρας	32			
	Δημοτική Κοινότητα Καλύβου	279			
	Δημοτική Κοινότητα Κρυονερίου	114			
	Δημοτική Κοινότητα Λιβαδίων	1436			
	Δημοτική Κοινότητα Χώνου	57			

ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ				
Συνολική έκταση Δήμου	397,48τ.χλμ.		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου		
Έδρα Δήμου	Ρέθυμνο			ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	20
Πληθυσμός Δήμου 2021	57.216			ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	10
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	38759		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Ρεθύμνης	35763		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	6
	Δημοτική Κοινότητα Αρμένων	753		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	5
	Δημοτική Κοινότητα Γουλεδιανών	80		ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	4
	Δημοτική Κοινότητα Καρέζ	161		ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	4
	Δημοτική Κοινότητα Καστέλλου	99		ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	3
	Δημοτική Κοινότητα Κούμω	152		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3
	Δημοτική Κοινότητα Μαρουλά	533		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3
	Δημοτική Κοινότητα Όρους	42		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π)	2
	Δημοτική Κοινότητα Πρασίων	106		ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Ρουσσοσπιτίου	536		ΞΕΝΩΝΕΣ	2
	Δημοτική κοινότητα Σελλίου	174		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Χρομοναστηρίου	360		ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	7154		ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Αδελε	1498		ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ	1
	Δημοτική Κοινότητα Αμνάτου	191		ΚΑΤ ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ-ΝΟΣΗΛΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Αρχαίας Ελεύθερνας	117		ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ-ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Ελευθέρνης	240		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Έρφων	637		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Κυριάννας	311		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μέσης	378		ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Παγκαλοχωρίου	1042		ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Πηγής	951		ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΜΦΗ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Πρίνου	615		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Σκουλουφίων	179		ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Χαμαλευρίου	938		ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	1
	Δημοτική Κοινότητα Χαρκίων	57		ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΠΠΑΙΩΝ	1915		ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Επισκοπής	593		Γενικό Άθροισμα	88
	Δημοτική Κοινότητα Αργυρουπόλεως	313			
	Δημοτική Κοινότητα Αρχοντικής	237			
	Δημοτική Κοινότητα Βιλανδρέδου	112			
	Δημοτική Κοινότητα Καρωτής	215			
	Δημοτική Κοινότητα Κάτω Πόρου	48			
	Δημοτική Κοινότητα Κούφης	129			
	Δημοτική Κοινότητα Μυριοκεφάλων	268			

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ					
Συνολική έκταση Δήμου	356,12τ.χλμ.		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου		
Έδρα Δήμου	Χανιά			ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
Πληθυσμός Δήμου 2021	111.375			ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	5
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ	54,559		ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	35
	Δημοτική Κοινότητα Χανίων	54,559		ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	14,111		ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	
	Δημοτική Κοινότητα Αρωνίου	3,278		ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡ ΠΗΣ	3
	Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών	9,22		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	7
	Δημοτική Κοινότητα Μουζουρά	305		ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ	1
	Δημοτική Κοινότητα Στερνών	1,061		ΚΑΤ ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ-ΝΟΣΗΛΕΙΑ	2
				ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	3
	Δημοτική Κοινότητα Χωρδακίου	247		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	8
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	13,018		ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών	7,425		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π)	4
	Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου	5,593		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΕΡΕΥΣΗΣ-ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ (ΚΗΦ ΑμεΑ)	2
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ	8,914		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Βαμβακοπούλου	2,404		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑμεΑ (ΚΗΦΑΜΕΑ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Αγιάς	583		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Βαρύπετρου	1,741		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Θερίσου	120		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	1
	Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων Κυδωνίας	4,066		ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΙΩΝ	738		ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Παπαδιανών	170		ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Δρακόνας	70		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4
	Δημοτική Κοινότητα Κάμπων	134		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	13
				ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΜΦΗ)	5
	Δημοτική Κοινότητα Κοντοπούλων	164		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μαλάξας	150		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Πλατυβόλας	50		ΞΕΝΩΝΕΣ	5
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	11,597		ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ	3
	Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου	4,822		ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Αγίας Μαρίνης	1,679		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Γαλατά	4,165		ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Σταλού	931		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	8
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ	8,438		ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	4
	Δημοτική Κοινότητα Σούδας	6,225		ΣΤΕΓΑΣΗ - ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ	1
	Δημοτική Κοινότητα Απτέρων	558		ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Τσικαλαριών	1,655		ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	1
				ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	2
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	4
				ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ	1
				ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	1
				Γενικό Άθροισμα	150

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ				
Συνολική έκταση Δήμου		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου		
323,12τ.χλμ.			ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	5
Έδρα Δήμου			ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	4
Βρύσες			ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	3
Πληθυσμός Δήμου 2021	12.247			
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	2068		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	2
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ				
Δημοτική Κοινότητα Βρυσών Αποκορώνου	854		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1
Δημοτική Κοινότητα Αλικάμπου	223		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
Δημοτική Κοινότητα Βαφέ	214		ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
Δημοτική Κοινότητα Εμπροσνέρου	325		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1
Δημοτική Κοινότητα Μάζης	277		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	1
Δημοτική Κοινότητα Νύτους	175		Γενικό Άθροισμα	19
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΜΕΝΩΝ	3159			
Δημοτική Κοινότητα Καλυβών	1457			
Δημοτική Κοινότητα Αρμένων	411			
Δημοτική Κοινότητα Καρών Αποκορώνου	52			
Δημοτική Κοινότητα Μαχαϊρών	66			
Δημοτική Κοινότητα Νέου Χωρίου Αποκορώνου	590			
Δημοτική Κοινότητα Ραμνής	135			
Δημοτική Κοινότητα Στύλου	448			
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ	456			
Δημοτική Κοινότητα Ασή Γωνιάς	456			
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΜΟΥ	3069			
Δημοτική Κοινότητα Βάμου	698			
	612			
Δημοτική Κοινότητα Γαβαλοχωρίου				
Δημοτική Κοινότητα Κάινας	142			
Δημοτική Κοινότητα Καλαμτσίου Αλεξάνδρου	107			
Δημοτική Κοινότητα Κεφαλά	441			
Δημοτική Κοινότητα Κοκκίνου Χωρίου	191			
	221			
Δημοτική Κοινότητα Ξηροστερνίου				
Δημοτική Κοινότητα Πλάκας	538			
Δημοτική Κοινότητα Σελλίων	119			
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ	2708			
Δημοτική Κοινότητα Κουρνά	1051			
Δημοτική Κοινότητα Γεωργιουπόλεως	840			
Δημοτική Κοινότητα Καλαμτσίου Αμυγδαλίου	347			
Δημοτική Κοινότητα Καστέλλου	159			
Δημοτική Κοινότητα Φυλακ	311			
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΡΕ	787			
Δημοτική Κοινότητα Φρε	228			
Δημοτική Κοινότητα Μελιδονίου	117			
Δημοτική Κοινότητα Παίδοχωρίου	176			

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ					
Συνολική έκταση Δήμου	356,12τ.χλμ.		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου		
Έδρα Δήμου	Χανιά			ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
Πληθυσμός Δήμου 2021	111.375			ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	5
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ	54,559		ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	35
	Δημοτική Κοινότητα Χανίων	54,559		ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	14,111		ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	
	Δημοτική Κοινότητα Αρωνίου	3,278		ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡ ΠΗΣ	3
	Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών	9,22		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	7
	Δημοτική Κοινότητα Μουζουρά	305		ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ	1
	Δημοτική Κοινότητα Στερνών	1,061		ΚΑΤ ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ-ΝΟΣΗΛΕΙΑ	2
				ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	3
	Δημοτική Κοινότητα Χωρδακίου	247		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	8
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	13,018		ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών	7,425		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π)	4
	Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου	5,593		ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΕΡΕΥΣΗΣ-ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)	2
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ	8,914		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Βαμβακοπούλου	2,404		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑμεΑ (ΚΗΦΑΜΕΑ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Αγιάς	583		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Βαρύπετρου	1,741		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	2
	Δημοτική Κοινότητα Θερίσου	120		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	1
	Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων Κυδωνίας	4,066		ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΙΩΝ	738		ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Παπαδιανών	170		ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Δρακόννας	70		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4
	Δημοτική Κοινότητα Κάμπων	134		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	13
				ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΜΦΗ)	5
	Δημοτική Κοινότητα Κοντοπούλων	164		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Μαλάξας	150		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Πλατυβόλας	50		ΞΕΝΩΝΕΣ	5
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	11,597		ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ	3
	Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου	4,822		ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Αγίας Μαρίνης	1,679		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	6
	Δημοτική Κοινότητα Γαλατά	4,165		ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Σταλού	931		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	8
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ	8,438		ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	4
	Δημοτική Κοινότητα Σούδας	6,225		ΣΤΕΓΑΣΗ - ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ	1
	Δημοτική Κοινότητα Απτέρων	558		ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Τσικαλαριών	1,655		ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	1
				ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	2
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	4
				ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ	1
				ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	1
				Γενικό Άθροισμα	150

ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ					
Συνολική έκταση Δήμου	511,99τ.χλμ.				
Έδρα Δήμου	Άγιος Νικόλαος		Κοινωνικές Υπηρεσίες	ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
Πληθυσμός Δήμου 2021	27.785			ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	1
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	21562		ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	6
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Νικολάου	13605		ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Βρουχά	170		ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Ελούντας	2254		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ)	2
	Δημοτική Κοινότητα Έξω Λακωνίων	254		ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	1
	Δημοτική Κοινότητα Έξω Ποτάμων	52		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	2
	Δημοτική Κοινότητα Ζενίων	31		ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Καλού Χωρίου	1197		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Κριτσάς	2630		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	1
	Δημοτική Κοινότητα Κρούστα	415		ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Λιμνών	359		ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Λούμα	45		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ	3
	Δημοτική Κοινότητα Μέσα Λακωνίων	396		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	4
	Δημοτική Κοινότητα Πράνας	59		ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΜΦΗ)	2
	Δημοτική Κοινότητα Σκινιά	95		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	2
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΡΑΧΑΣΙΟΥ	1903		ΞΕΝΩΝΕΣ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Βραχασίου	1903		ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	3
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	4320		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	9
	Δημοτική Κοινότητα Νεαπόλεως	2889		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	3
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Αντωνίου	22		ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Βουλισμένης	329		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ - ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΛΠ)	2
	Δημοτική Κοινότητα Βρυσών	178		ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ	1
	Δημοτική Κοινότητα Καρυδιού Μιραμπέλλου	89		ΣΥΝΟΛΟ	52
	Δημοτική Κοινότητα Καστελλίου Φουρνής	88			
	Δημοτική Κοινότητα Λατσίδας	259			
	Δημοτική Κοινότητα Νικηθιανού	55			
	Δημοτική Κοινότητα Φουρνής	236			
	Δημοτική Κοινότητα Χουμεριάκου	175			

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ					
Συνολική έκταση Δήμου	633,22τ.χλμ.		Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	1
Έδρα Δήμου	Σητεία			ΒΡΕΦΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	4
Πληθυσμός Δήμου 2021		20.438		ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	5
Δημοτικές Ενότητες & Κοινότητες Δήμου	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΗΤΕΙΑΣ	15615		ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Σητείας	11166		ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	1
	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Γεωργίου Ση	111		ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Αχλαδίων	237		ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ	1
	Δημοτική Κοινότητα Έξω Μουλιανών	232		ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ	2
	Δημοτική Κοινότητα Κατσιδωνίου	68		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
	Δημοτική Κοινότητα Κρυών	97		ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΗΜΕΡΑΣ	1
	Δημοτική Κοινότητα Λάστρου	120		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	5
	Δημοτική Κοινότητα Μαρωνίας	124		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	5
	Δημοτική Κοινότητα Μέσα Μουλιανών	320		ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΟΜΥ)	1
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΛΠ)	1
	Δημοτική Κοινότητα Μυρσίνης	162		Γενικό Άθροισμα	30
	Δημοτική Κοινότητα Πισκοκεφάλου	820			
	Δημοτική Κοινότητα Πραισού	114			
	Δημοτική Κοινότητα Ρούσσας Εκκλησιάς	306			
	Δημοτική Κοινότητα Σκοπής	660			
	Δημοτική Κοινότητα Σταυρωμένου	135			
	Δημοτική Κοινότητα Σφάκας	323			
	Δημοτική Κοινότητα Τουρλωτής	386			
	Δημοτική Κοινότητα Χαμεζίου	234			
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΛΗΨΗΣ	1343			
	Δημοτική Κοινότητα Λιθινών	283			
	Δημοτική Κοινότητα Περιβολακίων	92			
	Δημοτική Κοινότητα Πεύκων	834			
	Δημοτική Κοινότητα Χρυσοπηγής	134			
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΤΑΝΟΥ	2014			
	Δημοτική Κοινότητα Παλαικάστρου	1254			
	Δημοτική Κοινότητα Ζάκρου	720			
	Δημοτική Κοινότητα Καρυδίου	40			
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΗΣ	1466			
	Δημοτική Κοινότητα Ζίρου	399			
	Δημοτική Κοινότητα Αγίας Τριάδος	58			
	Δημοτική Κοινότητα ΑΠιδίων	319			
	Δημοτική Κοινότητα Αρμένων	288			
	Δημοτική Κοινότητα Παλπαγιαννάδων	210			
	Δημοτική Κοινότητα Χανδρά	192			